1888
világositást ad
Czimmel ellá-
n közlése után
k is fizetendő.
ltoztatás!
fogva irodám
-utcza 36.
latt létezik. 791
N JÁNOS
y. termékek gyára.
sszeköttetés.
AT MENIER
fiszeráros és
nál kapható.
utánzásban.
an
50 kr.
7583
STEN
tcza 36.
ta-szesz
sára és a haj-
ás ellen.
ta-szesz
ificum
euma, mell- és
taghasogatás
almak ellen.
PESTEN
gyógytárban
PEST
a 70 kr.
ző szövetke-
25-én, vasár-
gyülést
g urak ezennel
, 4., 5., 16., 17.,
21-én.
gazgatósága.
AC
ER & Co
AGGYÁR
R.
BUDAPEST.
amennyit
eczember
jesitetnek,
ást vonja
eg-illeték
ybirtokos,
ján teheti.
hető.

1888 HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM. 296. SZÁM. BUDAPEST, PÉNTEK, OKTÓBER 26.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postanv. helyben házhoz hordva
Egy évre . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy félévre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziá-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaegyezséghez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmartre
Frankfurtban a/M. Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wolzeille Nr. 18.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

Az osztrák budget.

Dunajevsky osztrák pénzügyminiszter költségvetését nem fogadta a közvélemény Ausztriában oly kedvezően, a mint ő alkalmasint remélte. Költségvetése a papiroson 169,000 forint fölösleggel záródik. Ha előirányzata kiállaná a komoly birálatot is ha valóban kiirtotta volna az állami költségvetésből a kronikus hiányt, akkor méltán hivatkozhatnék arra, hogy elért oly czélt, a mire számos elődе sikertelenül törekedett.

Azonban Dunajevsky lerontotta maga a remélt hatást, mert tullőtt a czélon. Többet akart kimutatni a papiroson, mint a mivel dicsekedni lehet valósággal. Költségelőirányzata mesterségesen van ugy összeállitva, hogy eltakarja a hiányt, mely benne lappang. Igy aztán magára vonja a szépitgetés vádját és még abban az elismerésben sem részesül, a mi a magyar pénzügyminiszternek jutott, éppen őszintébb és szerényebb számitásaiért, mert egyébként az államháztartás általános helyzete a monarchia két államában igen sok hasonlatosságot mutat.

Ausztriában továbbá nemcsak az egyensuly helyreállitását várták, hanem többet. A közvetett adóbevételek fokozása csakis nagy és heves pártküzdelem után sikerült. A szeszadó megszavazásáért sulyos politikai áldozatokat hozott a kormány. De czélját talán azok daczára sem érte volna el, ha nem ébreszti azt a reményt, hogy a közvetett adók emelése után könnyithetni fog az egyenes adóterheken és néhány más gyülöletes, főleg az alsó osztályokat nyomó adónemeken. A költött remények nem valósultak meg. Mert ámbár a szeszadóból az osztrák pénzügyminiszter, mint alább tüzetesebben kiemeljük, majdnem a teljes várható bevételt előirányozta, a budget nem jogosit fel teherkönnyitési reményekre.

Az előirányzatban a bevételek összesen 538·5 millióval preliminálttattak, vagyis 21·2 millió forinttal magasabban, mint a folyó évben. Az összes kiadások viszont 538·3 millió frttal irányoztatnak elő, 181,000 forinttal alacsonyabban, mint a folyó évi budgettörvényben. Azonban a bevételek közt fel van véve 10 millió frt törlesztési járadék kibocsátásából, viszont a kiadások közt nincs előirányozva a delegacziók által megszavazott felszerelési hitelből az Ausztriát terhelő rész a kvóta arányában, 20·3 millió forint, továbbá néhány az előirányzattal egyidejüleg beterjesztett hiteligény összesen 3·1 millió forint erejéig.

Ha már most valósággal hiánynak számitunk minden oly kiadási külömbözetet, a mely az állam bevételeiből nem fedezhető, hanem csak állami tulajdon eladásával, vagy kölcsönből, akkor Dunajevsky budgetjének nem másfél százezer forintos fölöslege, hanem mintegy 35 millió forintnyi hiánya van. Ugyanezt a számitást alkalmazva a magyar költségvetésre, kitünik, hogy a mi hiányunk szintén mintegy 34 mill. forintra tehető. De ha csak a budgetet, ezen rendkivüli hitel után állandóan terhelő kamatszükségletet veszszük számitásba, a mi budgetünk hiánya mintegy 25 mill. frt, mig az osztrák budgeté 15 mill. frt.

Nem vonható kétségbe az, hogy még igy is az osztrák pénzügyminiszter költségvetése a mult évi előterjesztéséhez képest lényeges javulást foglal magában. Sőt ha tekintjük, hogy a magyar költségvetés 14 mill. frtnyi bevételemelkedés mellett csak 5 millióval javult, mig az osztrák költségvetés az exposé szerint 21·2 millióval, de minden szépitgetés nélkül 17 millióval kedvezőbben záródik le, mint tavaly, el kell ismernünk, hogy a viszonylagos javulás Ausztriában sokkal jelentékenyebbnek látszik.

De a viszonyok az egyenlő közvetett adóztatási törvények hatása alatt ma már annyira hasonlók, hogy az a külömbözet csak látszik és leginkább a szeszadó várható bevételeinek előirányzásánál követett eltérő eljárásra vezetendő vissza.

A magyar költségvetésben a bevétel a szeszadóból csak 580,000 hektoliter fogyasztás után 10 millió szaporodással van előirányozva. Pedig a kontingentált mennyiség 872,000; ebből leütve a preliminált fogyasztási csökkenést 15 százalékkal, előirányozható lett volna pénzügyileg alig megtámadható alapon 4—5 millió forinttal több. Az osztrák költségvetésben viszont majdnem a teljes kontingens, 900,000 hektoliter után, van a bevétel 31·5 millió frttal beállitva. A czukoradó bevételi többlete szintén az osztrák költségvetésben elég vérmesen van apreczirálva.

Az egyenes adóknál ellenben az osztrák miniszter előirányzata elég szerény és reális. Mig Magyarországon az összes egyenes adók 99.4 millió frttal irányoztattak elő, addig azok Ausztriában nem tesznek ki többet, mint 103.3 millió frtot. Eltekintve attól, hogy Ausztria gazdagabb és iparüzőbb, a puszta népességi különbözet is föltünteti, mennyire tul van terhelve Magyarország adófizetője egyenes adóval.

A megjavult osztrák és magyar budgeteknek különben közös a betegsége. Mindkettőben a népek óriási megterheltetését a katonai kiadások határtalansága idézi elő, sőt a magyarban még inkább, mint az osztrákban, mert mi a honvédségi intézményre nem csak aránylag, a népszám arányában, hanem pozitive, pénzben kifejezve is többet költünk Ausztriánál. Közös betegségünk továbbá az is, hogy a beállt javulás kizárólag fiskális intézkedéseknek, kényszeritett adóemeléseknek tulajdonitható és nem a gazdasági fejlődésnek, a népek felvirágozásának köszönhető. Az ilyen javulások tartósságába kevés a bizalom. Megingatja a pénzügyi helyzetet az első rázkódtatás, sőt annyi sem kell, hanem minden ujabb igénye a kielégithetetlen molochnak, a hadseregnek.

Budapest, október 25.

A regáleügyi bizottság mai ülésében a javaslat azon pontjával foglalkozott, a melyet sokan a legsérelmesebbnek tartottak, a kezelési költségek czimén tervezett levonással. E levonás az első munkálatban 20 százalékkal terveztetett, de a képviselőházhoz benyujtott javaslatban már 15 százalékra leszállittatott. E levonás a kezelési költségek czimén teljesen indokolhatatlan. Igazuk volt Pulszky Ágost és Wahrmann képviselőknek, a kik ezt vagy teljesen mellőzni kivánták, vagy «megváltási dij» elnevezése alatt leszállitani. De azt viszont minden oldalról elismerték, hogy a magántulajdonos a már most biztositott, minden fáradság és koczkázat nélküli jövedelemért a megváltást teljesitő államnak némi megtéritést teljesiteni tartozik. Ellenben joglatan és méltánytalan minden levonás a városokkal és községekkel szemben. Teljesen igaza volt Ugron Gábornak, hogy ott, a hol a megváltás a zárszámadások alapján történik, s a hol a tiszta jövedelem, levonatván a számszerü pontossággal megállapitható valódi kezelési kiadások, minden kétséget kizáróan kiszámitható, a megváltás ezen az alapon történjék, minden hozzávetőleges százalékban kifejezett levonás nélkül. A pénzügyminiszter ezt az inditványt annál inkább elfogadhatta volna, mert a városok és a községek zárszámadásaikban a kezelési kiadásokat inkább tulmagasan, mint tulalacsonyan számolták el, éppen azért, mert ekként leszállitván a tiszta jövedelmet, könnyitettek adóterhükön. A pénzügyminiszter azonban minderről hallani sem akart, mig elfogadta Horváth Gyula inditványát, melynek értelmében a levonandó kezelési költség 10 százalékkal állapittatott meg. Ezt az eredményt is ahhoz kötötte, hogy a törvény egyéb intézkedései ne módosittassanak az államot terhelő irányban. A tett engedmény a megváltási müveletet az államnak 10·4 millió forinttal megdrágitotta.

Az országgyülési mérsékelt ellenzéki párt saját kebeléből kiküldött regálebizottsága, e hó 26-án pénteken, d. u. 5 órakor folytatja a megkezdett tanácskozásait.

A *Magyarország és Horvátország közötti pénzügyi kiegyezés* megujitásának tárgyában már mult évben kiküldött *regnikoláris küldöttségnek* ez évben sem lesz már ideje érdemleges tárgyalásokba bocsátkozni, mert a képviselőház épugy, mint a horvát tartománygyülés november és deczember hónapokban oly sürgős munkák által lesz igénybe véve, hogy a regnikoláris küldöttségek nem ülhetnek össze hoszszabb tanácskozmányokra. Január havában azonban — a mint most megállapittatott, — mindenesetre megkezdődnek a két küldöttség tanácskozmányai. Hogy az értekezletek számára az összes anyag elő legyen készitve, a jövő héten itt, *Lukács* min. tanácsos elnöklete alatt, a pénzügyminiszterium szakférfiai és a horvát regnikoláris küldöttség egy albizottsága tanácskozásra ülnek össze, melyben Horvátország tényleges adóképessége, még pedig a közigazgatás minden ágában, pontosan megállapittatni és összeállittatni fog. Ezzel egyidejüleg a képviselőház által már 1883-ban hozott határozatnak is elég lesz téve, a melynek értelmében a leszámolás módozatai Horvátországgal pontosan kipuhatolandók. A fennálló egyezség ideiglenesen még egy évre fog meghosszabbittatni.

Ausztriában a reichsrath képviselőházának összeültével megélénkült a politikai élet. *Schönborn* gróf minisztersége dominálja a helyzetet. A Schönborn gróf miniszterségétől s főleg annak következményeitől való félelem arra birja a német ellenzék két klubját, hogy egyesüljenek. Az Amerikába visszatérő osztrák szabadsághős, *Kudlich*, a *Deutsche Zeitung*-hoz intézett levelében azt irja, hogy «reménlhetőleg Schönbornnak a miniszteriumba lépése egy párttá fogja hajtani a németeket. Mert Schönborne-llenesek mindnyájan akarnak lenni.» A *német klub* s az *osztrák-német klub* egyesitése azonban eddig csak az előzetes elvi megállapodások terén van. A *Liechtenstein* klub tegnap esti ülésén *Liechtenstein* Alajos herczeg referált a fejedelmi audiencziáról s kijelentette, hogy legfelsőbb helyről arra kérték őt, hogy a *felekezeti iskolák* kérdését ebben az esztendőben hagyja nyugodni.

A regále a képviselőház bizottságában.

A képviselőház regále-ügyi bizottsága *Tisza* Lajos gróf elnöklete alatt tartott mai ülésében folytatta az *állami italmérési jövedék életbeléptetése folytán adandó kártalanitásról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A mai tanácskozásnak nevezetes eredményei vannak. A kártalanitásról szóló törvényjavaslatnak 2-ik szakaszát, a mely arról szólott, hogy miért adandó kárpótlás, két ponttal bővitették, azonban törölték e szakasznak azt a nevezetes pontját, a mely az épületekért adandó kártalanitásról szól. A törvényjavaslat eredeti szövege szerint az épületek abban az esetben voltak megváltandók, «ha az állami italmérési jövedék megfelelő hasznositása végett elkerülhetetlenül szükségesek.»

Most ez a pont végkép kimarad. Az állam meg fogja vásárolni a korcsma-épületet, ha neki tetszik. Nevezetes eseménye a mai bizottsági ülésnek még az is, hogy a kártalanitás összegéből az állam javára levonandó 15% kezelési költség: hosszas vita után 10%-ra leszállittatott. A törvényjavaslat első szvegezésében e a kezelési költség még 20%-al volt felvéve, az erdélyrészi mozgalomra azonban Tisza ezt leszállitotta 15-re. A mai bizottsági tárgyaláson hajlandó volt ennek 10%-ra való leszállitásába beleegyezni, s azzal fenyegette meg a bizottságot, hogy ha a 10%-nál is lejebb megy, akkor a törvényjavaslat többi pontjaiban nem enged. A bizottság leszállitotta a 15 százalékot 10 százalékra, de lejebb nem ment s igy tehát, ha *Tisza* Kálmánt szaván fogja, a javaslat más pontjainál tőle várhat koncessziókat.

Tudósitásunk a mai ülésről a következő:

A 2. §. első pontjának, mely az előző ülésen hoszszabb vita tárgyát képezte, *Wekerle* államtitkár következő szövegezését hozza javaslatba: «Kártalanitás adandó azokért a jogokért, melyek a) a nemesi birtokok jogán, b) törvényeken, vagy c) kiváltságokon alapulnak, továbbá a melyeket d) a törvényhatósági joggal felruházott s rendezett tanácsu városok, mint jogi személyek, e) a volt Székelyföldön s Királyföldön az urbéri kötelékben nem állott birtokok és egyes oly házak tulajdonosai gyakorolnak, kik e jognak 1848 óta háboritlan birtokában vannak.»

Hosszabb vita után, melyben a *miniszterelnökön* és *Wekerle* államtitkáron kivül *Szivák* Imre, ki a jász-kun kerületi községeket illető kárpótlásról szólt, továbbá *Ugron, Bezerédi, Bokross, Láng* előadó, *Hegedüs, Kriesfalusy, Szmialovszky, Bujanovics, Pulszky* Agost és *Feszt* vettek részt, elfogadta a bizottság a fentebbi szövegezést, megtoldván azt a következő ponttal: végre f) mindazon jogokért, melyeket az illetők ősjogon, 1848-ban és azóta háboritlanul gyakoroltak.

A §. második pontjánál, mely szerint kártalanitás adandó az épületekért s beltelkekért, ha az állami italmérési jövedék megfelelő hasznositása végett elkerülhetlenül szükségesek s e végből kisajátittatnak. — *Láng* előadó felemliti az egyes kérvényekben kifejezett azon óhajtást, hogy az illetők követelhessék az épületek megváltását is. Szóló ezzel szemben a szóban forgó pont változatlan megtartását ajánlja. — *Tisza* miniszterelnök kijelenti, hogy ahhoz, miként az állam kénytelen legyen az épületeket megváltani, semmi esetre sem járulhat.

Szentiványi abban a nézetben van, hogy az épületek megváltása teljesen mellőzendő, ha azonban megtartatik, akkor ne bizassék senkinek önkényére, hanem kötelezőleg mondassék ki. — *Wahrmann* abban a nézetben van, hogy e rendelkezés felesleges, nem is foglalható a kártalanitás eszméjébe, hanem a hol szükség lenne ily épületekre, ott azok az adás-vevés, esetleg kisajátitás tárgyát fogják képezni. — *Andrássy* Manó gróf szintén a rendelkezés kihagyása mellett nyilatkozik. — *Bokros* ezen a czimen a kisajátitási jogot adná meg az államnak, de tovább nem menne.

A bizottság elhatározza a szakasz szóban forgó rendelkezésének törlését.

A 3. §-nál, mely a kártalanitási összeg kiszámitását szabályozza, *Láng* előadó előterjeszti a benyujtott kérvények azon pontjait, melyek kezelési költség fejében 15% levonását mellőztetni, illetőleg leszállitani kérik. Szóló ama nézetben van, hogy ingatag, változó s a legtöbb esetben csökkenésnek kitett jövedelemnek biztos és állandó jövedelemmel való felcseréléséről lévén szó, a méltányosságnak s az adózó közönség érdekének szempontjából nem lenne helyes leszállitani a 15% os levonást.

Horváth Gyula kifejti, hogy itt meglevő vagyon kártalanitásáról lévén szó, az első kérdés nem az, mit kivánnak a pénzügyi tekintetek, hanem hogy az egyes jogosultak kártalanitása olyan-e, a mely megfelel a méltányosságnak és az igazságnak. Midőn egyesektől követeltetnek áldozatok, azokat nem lehet az általános tekintetek alá vonni. Tagadhatlan, hogy a kezelés került bizonyos költségbe s hogy másfelől a kártalanitási müvelettel lesz az államnak bizonyos kiadása. Ezt tekintetbe véve, szóló 10%-os levonást hoz javaslatba oly módon, hogy az adók s községi rovatalok is a jövedelembe mindig beszámittatván, ennek 5%-os átlagos levonás feleljen meg, a tiszta jövedelemből csakis 5% vonassék le.

Tisza miniszterelnök ugy a hogy előterjesztetett, nem járulhat az inditványhoz, mert ugy az is megtörténhetnék, hogy az állam a voltaképeni jövedelemnél többet váltana meg.

Wekerle államtitkár kimutatja, hogy annak kimondása, miként 5% kezelési költség, 5% pedig különböző rovatalok czimén vonatik le, a törvény végrehajtásánál igen sok nehézségnek képezné kutforrását.

A gyöngyhalászok.

Opera három felvonásban. Szövegét irták E. *Cormon* és M. *Carré*, forditotta *Ábrányi* Emil, zenéjét irta *Bizet* Gy. M. Első előadása a m. kir. operában 1888. október 25-én.

Szövegirók és zeneszerzők már régtől fogva különös előszeretettel tették darabjaik szinhelyévé Indiát, ezt a csodás, rejtélyes világot, melynek minden részlete éppen szokatlansága miatt nagyon érdekes az európai ember előtt. A nagy távolság, a mely bennünket ettől a földrésztől elválaszt, felmenté a szöveg-irókat a felelősség gondjai alól, fantáziájuk szabadon csaponghatott s az India szó clasztikus fogalma jótékonyan garantirozott mindenféle bolond dolgot, a mit ez alatt a czégér alatt a közönségnek feltálaltak. Az indus operák mód nélkül elszaporodtak s ma már a néző közönség egészen otthon érzi magát ebben az operás csodavilágban. A bajadérek és brahminok a mérhetetlen gazdagságu ráják és királyok, a fakirok s más egyéb naplopók már jól ismert alakokká váltak, sőt ama bizonyos papnő sem tünik fel egészen szokatlannak, a kinek tiltva van a szerelem édes gyönyöreit élvezni, s a kinek egy opera libretto kedvéért jól esik megszegni ezt a tilalmat.

Bizony bizony, nem sokára eljő az az idő, a mikor teljesen diskreditálva lesz ez a szegény India s az emberek mohó érdeklődést fognak tanusitani egy — európai tárgyu libretto iránt.

Mikor azonban Bizet a Les pecheur des Perles-t, a «Gyöngyhalászok»-at megkomponálta, magas volt még az agioja ama bizonyos szerelmetes papnőnek. Ezelőtt 25 évvel adták ezt a dalmüvet először, s a szerző, kinek ez a második müve, maga is akkor töltötte be a huszonötödik évet. Nagy tehetsége még javában forrott, csakhogy egyénisége az iskola s az impressziók nyügétől még nem tudott szabadulni. Még akkor sokkal inkább a befolyása alatt állott a romantikus iskola némely hatalmas szellemének, hogy sem a saját zsenije s egyénisége tisztán nyilatkozhatott volna. De a regényesség iránt való hajlandóság már akkor is ellenállhatatlan erővel vonta őt abba a büvös légkörbe, melyben ma szinre került darabja játszik. A cselekvény szinhelye Ceylon szigete, szereplői a gyöngyhalászok, kik az évnek bizonyos szakában felkeresik a partokat, hogy életök folytonos veszélyeztetése mellett elrabolják a tenger mélyéből a nymfák könnyeit, a drága gyöngyöt. Csak hogy a tenger nem adja ki ám oly könnyen ezt a kincset, meg kell küzdeni a birtokáért ezer veszélyivel. A viharok, a czápák s romantikus operák szerint főleg a rossz szellemek azok, a miknek a szegény gyöngyhalász élete sokszor áldozatul esik. A népszokás ki is találta a nyitját annak, hogyan kell ezt a veszélyt elháritani. Nagy pompával hoznak egy szüzet, a ki naplementekor dalával elüzi a rossz szellemeket s biztositja a nyugodt halászatot. Az opera első felvonásában hozzák ezt a szüzet, Leilát, a ki a gyöngyhalászok vezérének, Zurgának figyelmeztetésére megfogadja, hogy tiszta marad.

Zurga (Leilához közeledve). Szólj most, tiszta hajadon,
itt közöttünk, magadban,
Fátyolod szent diszét megőrzöd változatlan?

Leila Szentül igérem!
Zurga Megmaradsz hiven itt, bennünket óvni kész,
Suttogván halk imát minden nap, minden éjjel?
Leila Szentül igérem!
Zurga A manók rémhadát daloddal üzve széjjel,
Nem ejt meg semmi csáb, nem hat rád semmi vész?
Leila Szentül igérem!
Zurga Hogyha hiven megálltál,
Nagyszerü bért adunk,
Dúsan jutalmazunk:
A legszebb gyöngy te rád vár.
Nincs több ily drága bér; fejedelmi kincset ér!
Esenghet érted egy gazdag király!
(Fenyegetve):
Am hogyha áruló vagy — bünös érzés szivedben
Szentségtelen lángot ha gyujt,
Ugy jaj neked! Ez a percz lesujt!
Kar Ugy jaj neked! jaj!
Zurga Hah! meghal a hitetlen!
A dij halál!

Ekkor még sem Zurga, sem barátja Nadir nem tudják, hogy a lefátyolozott Leila ugyanaz a szüz, a ki mindkettőjükben felgyujtá egykor a szerelem lángját s a ki miatt összevesztek és szét is váltak. Leila azonban akkor eltünt s a két szerelmes nem tudván nyomára akadni, kibékült egymással. Leilát rabnői a pagodába kisérik s ezalatt ő megismeri Nadirt, a kit az első látás óta rajongva szeretett. Nadirnak pedig Leila hangja különösen fájó visszaemlékezést kelt szivében, a minek egy romániczban kifejezést is ad:

Hangját mindegyre hallom
A pálmafák alatt,
E hang varázsa, bája
Még most is üdvöt ad.
Oh! szent magányu éjjel,
Oh! bájos ajku lány,
Felséges szép magány,
Telve mámorral, kéjjel!

Fátyolát könnyü szellő
Lebbenti játszva föl,
S a világ legszebb arcza
Én felém tündököl!
Oh! szent magányu éjjel stb.

Eljő az éj, a hold büvös világot vet a fodros tengerre s megjelenik Leila a parton, hogy dalával lecsendesitse a hullámokat s elüzze a szellemeket. Nadirt a vágy szintén oda viszi, a hol elábrándozva hallgatja a mormoló hullámokat. Egyszerre felhangzik Leila éneke, Nadir elragadtatással hallja azt a hangot, mely nyugalmát elrabolta s a dal felé siet. A két szerelmes találkozik, megismerik egymást s egészen elmerülnek a viszontlátás, az együttlét édes gyönyöreinek élvezetébe.

Ez az ő végzetük, mert Nourabad rajta kapja őket s fellármázza az egész telepet, a mely halált kiván az esküszegő lány s csábitója fejére. A nagy zajra elősiet Zurga, a kinek első gondolata, hogy megmentse Nadirt a nép dühétől, de a mikor lerántják a leány arczáról a fátyolt, felismeri benne vetélkedésöknek tárgyát, ki még most is birni óhajt, s máglya halálra itéli Nadirt. Hiába kér kegyelmet Leila, Zurga hajthatatlan marad. Nadirnak, a vetélytársnak halni kell, hogy Leila Zurgáé lehessen. De Leila gyülöli Zurgát s ostromló kéréseit mereven visszautasitja. Zurga mindent elkövet, hogy Leila szerelmét megnyerje, de hasztalanul, végre elvakitja a szenvedély s kiadja a parancsot, hogy Leilát Nadirral együtt égessék el ösi indus szokás szerint. Leila leveszi nyakláncát s megkéri egyik őrét, hogy adja át a lánczot majd szegény anyjának emlékül. Zurga azonban meglátja az ékszert s ráismer benne sajátjára. Ezt adta ő ajándékba annak a lánykának, a ki az ő életét egykor megmentette. Persze hogy hol, mikor és mikép, avval a szöveg irók adósak maradnak, mert későre jár az idő s a dalmüvet be kell fejezni. Az utolsó változásban már együtt van a nép, hogy végig élvezze a két bünös elevenen való megégetését, a mikor egyszerre az a hir jő, hogy a telep ég. Elég vigyázatlan ott hagyják a foglyokat s haza rohannak oltani, egyedül Nourabad marad ott, a ki valami detektiv szerepet játszik, mert mindent észrevesz, s ez hallja, a mint Zurga menekülésre hivja fel a szerelmes párt s tudtukra adja, hogy a telepet ő gyujtotta fel, hogy a zavarban elfuthassanak. Leila és Nadir szerencsésen meg is szöknek, de a visszatérő nép dühének Zurga áldozatul esik, mert irgalom nélkül megsütik.

Bizet zenéjére rátérve nem hallgathatjuk el azt az általános igazságot, hogy egy hirneves szerző fiatalkori gyengébb müvét egészen más füllel hallgatjuk, mint egy ismeretlen ember munkáját.

A zseni visszaveti a fényét a régibb dolgokra is s azok ebből az elfogult álláspontból tekintve sokkal jelentékenyebbeknek látszanak, mint a minők valóban.

Bizetvel kivételt kell tennünk. Neki nem kellett Carment megirni azért, hogy a kiváló zeneszerzők közé sorolják. A Gyöngyhalászok maga oly mü, a mely mindig számot tesz s a melynek teljes méltánylását szinte zavarja Carmen létezése. Különösen a drámai kifejezés ereje, mely Carment oly érdekessé és becsessé teszi, hiányzik a Gyöngyhalászokban, a melyben főleg a lirai részek vannak szerencsés kézzel megirva.

A huszonöt éves fiatal Bizet, a római nagy dij nyertese, még annyira benne volt a tiszta zene légkörében, hogy inkább zenét mint drámai zenét irt. Melegen érző müvész lelke azonban már ekkor is megtalálta a legragyogóbb szineket az érzések festésére, csak még a szinszerüség ezer fortélya volt ismeretlen előtte.

Igy azután a Gyöngyhalászokban a lirai érzelmes részek kitünően sikerültek, mig a drámaiak kevésbbé. Erre legalkalmasabb példa a második felvonás finaléja, a mikor Nadirt és Leilat rajtakapják a tiltott szerelmen. A vihar bömböl, a halászok a leány árulásán felbőszülve halált orditanak, Nadir kétségbeesett odaadással védi szerelme tárgyát a nép dühe elől, megjelenik Zurga, felismeri a leányban szenvedélye tárgyát, a kiért azután halálra itéli második énjét, legjobb barátját, Nadirt, a fakirok mindkettőt elhurczolják: ime csupa eleven drámai momentum, a mely mintegy teremtve van arra, hogy jelentékeny drámai zenét irjanak reá s a fiatal Bizet, a ki tele van a legszebb templomzenével, érzéssel, melegséggel, csupa lirai — de hát igen szép lirai zenét csinál mindehhez. Szerencsére ilyen naivságra a szöveg nem ad több alkalmat, de annál inkább sok érzelmes momentumra s ezekben Bizet kimutatja fényes tehetségét. Nadir elbeszélése «Erdőkben, a hol a halál minden fatörzsnél lesben áll», ugyancsak Nadir románcza az első felvonásban, dala a második felvonásban, melyet a szinfalak mögött énekel, szintugy Leila s Nadir közt a szerelmi duo, valóságos drágagyöngyei a zeneirodalomnak. Különösen Nadir románcza oly müremek, a milyent még a legnagyobb zeneköltő is csak egyet irhat.

A lirai részletek nagy bőségében rejlik az opera egyik gyengesége is, a melyet a változatosság hiányának nevezhetünk. A sok egy rithmusu és egy időmértékü zene, a sok egyforma hangulat, egyféle szin fárasztóvá válik. A közönség pedig a változatosságot szereti. Igy azután szokatlanul üdén hangzik a karnak egy kissé tulnépszerü modorban tartott dala, melyet a szinfalak mögött énekel s a melyben nem csekély meglepetésünkre a nem egészen ismeretlen. «Fischerin du Kleine» forrására akadtunk. Az élelmes berlini gyöngyhalász ebből az egy ügyes kölcsönzésből gazdag ember lett, mig Bizet szegényen kórházban halt meg.

A kidolgozás, a karok, a zenekar felhasználása teljesen modern. Kissé szokatlan az, hogy a karok sokat énekelnek a falak mögött, de ezt már a szöveg hozza magával. A hangszerelés, ha nem is oly szellemes mint Carmenben, de mindig érdekes és soha sem közönséges.

A «Gyöngyhalászok» szép sikert aratott a mai premièren, a melyben jelentékeny része van az előadásnak.

Első sorban *Broulikot* kell kiemelnünk, ki a rendkivül hálás szerepet gyönyörüen énekelte el. Az első felvonásbeli románcz igaz érzéssel s nemes müvészettel való előadása után a közönség nyilt szinen tüntetően tapsolta őt. Ezt a müvész a jövőre nézve figyelmeztetésnek is veheti, mert ebben a lelkesedésben jelentékeny része volt annak a körülménynek is, hogy a szöveget *magyarul*, még pedig meglepően jó kiejtéssel énekelte. Használja fel tehát a müvész ezt az alkalmat s erősitse meg azt a helyet, a melyet a közönség rokonszenvében elfoglalt avval, hogy szerepét idővel mindig magyarul énekeli. Maleczkyné Leila szerepét sok rokonszenves vonással ruházta fel s mindvégig jó izléssel énekelte el. Valamivel több könnyedséget, hogy ugy mondjuk, légiességet még elviselt volna Leila alakja, de ennek hiánya nem volt oly mérvü, hogy az illuziót rontotta volna. Bignio Zurgát énekelte nagy gonddal s jó dispoziczióban. A müvész játéka különben is mindig szorgos tanulmányt árul el. Nourabad szerepét Várady adta nagy trémával, a mi még az énekét is befolyásolta. A diszletek s jelmezek fényesek, a rendezés ellen sem lehet sok kifogást tenni.

Meg kell emlitenünk azonban azt, hogy az a kis tüz, a mit a második felvonásban Leila éneke alatt gyujt jó Nourabad, nagyon zavarja az egész jelenet hatását, elvonja a figyelmet Leila énekétől s általában teljesen felesleges és indokolatlan. A világitási effektusokról viszont elismeréssel kell nyilatkoznunk. Az esti pir s az átmenet a holdvilágos hangulatba meglepően jól sikerült. Az ének és zenekar Erkel Sándor vezetése mellett derekasan müködött.

Végül egy szomoru tényt kell konstatálnunk: a ház nem telt meg egészen, sok hely maradt üresen, különösen a földszinten. Ez érthetetlen. Mert ha már annyi szinházi közönség sincs Budapesten, hogy egy Bizet-première alkalmával sem telik meg a ház, ugy az opera jövendő sorsáért már nem az uj, dolgozó s reorganizált operát, hanem a közönséget fogja terhelni a felelősség.

Stojanovits Jenő.

ÁLOM.

Egyedül jogositott magyar forditás. REGÉNY. 31

Irta ZOLA EMIL.

Forditotta FAI J. BÉLA.

A szertartás be volt fejezve, a püspök megmosta az ujjait, mielőtt a végső könyörgést elmondta. Nem volt más hátra, mint még egyszer buzditani a haldoklót, kezébe adván a jelképes gyertyát, hogy elüzze a gonosz lelkeket és tanusitsa, hogy im viszszanyerte a keresztségbeli ártatlanságot.

De Angelika csak merev maradt, behunyt szemmel, zárt ajakkal, holtan. A szent kenet megtisztitá testét, a kereszt jelei ott hagyák nyomukat a lélek öt ablakán a nélkül, hogy fölhajtották volna az arczba az élet hullámát.

Hubert és Hubertine, folyvást egymás mellett térdelve, nem imádkoztak többé, hanem olyan hően néztek merev tekintetökkel, mintha örökre mozdulatlanná váltak volna a feltámadás reménykedésében. Feliczián a küszöbhöz csuszott térdein, most már felhagyván a zokogással és egyenesen tartván a fejét ő is, hogy lásson, elkeseredve az isten süketségétől.

A püspök most utólszor lépett oda az ágyhoz, követve Cornille abbétól, ki az égő gyertyát fogta, melyet a beteg kezébe kellett adni. És a püspök, makacsul a végéig akarván menni a ritusnak, hogy időt engedjen istennek a cselekvésre, elmondá e szavakat:

— *Accipe lampadem ardentem, custodi unctionem tuam, ut cum Dominus ad judicandum venerit, possis occurrere ei cum omnibus sanctis, et vivas in secula seculorum.*

— *Amen*, felelt rá a pap.

De mikor ki akarták nyitni a beteg kezét, hogy ráhajlitsák a gyertyára, az a kéz mereven siklott ki ujjaik közül s esett vissza a leány mellére.

Nagy reszketegség fogta most el a püspököt. A meghatottság volt ez, mely ellen régóta küzködött,

Ugron Gábor a §. azon rendelkezésére, mely szerint a 1882—1886. évi jövedelemnek egy ötöde vételik alapul, megjegyzi, hogy sok esetben ezen évek egy része alatt egyes városokban a polgárok szabadon gyakorolták az italmérést s csak a többi években volt az bérbeadva. A törvény ugy szövegezendő, hogy ebből igazságtalanságok ne származhassanak. A 15%-os levonást szóló tulságosnak tartja s 5%-os levonást javasol. Azokban a városokban pedig, melyek regále-joga a zárszámadások alapján váltatik meg, ne hozzávetőleges százalék, hanem a zárszámadások által kimutatott kezelési költség vonassék le.

Bujanovics olyannak akarja a kártalanitást, a mely lehetőleg megfelel a jelenleg élvezett haszonnak. E szempontból kezelési költség czimén 15 százalék levonását egyáltalában nem tartja indokoltnak s igazolhatónak. Az utolsó években szóló nem tapasztalta a regálejövedelemnél a csökkenést, nem mondható tehát, hogy ez bizonytalan s a jövőben csakis csökkenést kilátásba helyező jövedelem lenne, szóló legfeljebb 5 százalék levonásába egyezhetnék bele.

Hegedüs Sándor kifejti, hogy az országban a kezelésre nézve oly sokféle a viszony, hogy pozitiv adattal szolgálni arra nézve, mennyi vonassék le, nem lehet. Bizonyos százalékot szóló is levonandónak tart, nemcsak a kezelés terhei fejében, de azért is, mert e jövedelem megváltoztatja természetét s az eddigi koczkázat helyébe bizottságot léptet, 10% levonás minden körülmények közt méltányos s minden jogosult igénynek meg fog felelni. Ez az 5%-os csökkentése a levonásnak, különben is 10.400,000 forintial növelni fogná a megváltási tőkét. A 10%-os levonás mindeneseire a §. eredeti szerkezetébe való beillesztéssel lenne elfogadandó. A mit Ugron felhozott, arra megjegyzi szóló, hogy a regále-jövedelem azokban az években is, a midőn nem volt bérbe adva, valamiként kezelés alatt állott s bevallás tárgyát képezte. A hol adófizetés nem volt, ott természetesen megváltás sem lehet. Ha a 10 százalék nem fogadtatnék el, azon esetben pártolná szóló a törvényhatósági városok azon kivánságát, hogy a zárszámadási kezelési költségeik vétessenek számitásba.

Wahrmann Mór hangsulyozza, hogy e javaslatnál lehetőleg méltányosan kártalanitani kell a jogosultakat, de másfelől az államot sem szabad kárositni, vagy egyoldalu intézkedésekkel az egésznek létrejövetelét koczkáztatni. A kezelési költség kifejezést szóló rosszul választottnak tartja s legnagyobb részt ennek tulajdonitandó az országban megindult egész agitáczió. Az egyes értékek tőkésitésére nézve nagy a különbség, az értékek különbözőségéhez képest. E szempontból a kezelési költségekből bizonyos levonás tehető, melynek nagysága természetesen egyéni appreciáczió tárgyait képezheti. Szóló azt hiszi, hogy 10% levonása mellett senkivel sem történik méltánytalanság, s az állam sem lesz tulságosan megterhelve. A bérlő által fizetett adónál szóló az «adó» kifejezéshez hozzácsatolandónak tartja a községi s törvényhatósági pótadót is. A kezelési költség kifejezést szóló egyszerüen mellőzendőnek véli.

Pulszky Agost hozzájárul Wahrmann utóbbi inditványához s a «kezelési költség» elnevezést «megváltási dij»-jal tartja felcserélendőnek. Ellenben a pótadónak hozzászámitását a bérlőnél szóló nem helyeselné, mert ez sértené azon birtokosok érdekeit, a kik maguk fizették az adót, s tetemesen növelné a váltságösszeget. Szóló hajlandó a 10%-os levonáshoz járulni, de ugy, hogy a községi pótadó sem egyik, sem másik esetben ne számittassék be.

Szentiványi Kálmán megjegyzi, hogy midőn az illetők jövedelmüket adó alá bevallották, már akkor kötelességük volt levonni az e jövedelem kezelésére szolgáló összeget, ez tehát már magában véve vesztesége lesz a birtokosnak. Szóló attól tart, hogy mindent összevéve 100 frtról körülbelől 59—60 frtra fog leolvadni a tulajdonosnak tőkésitendő tiszta jövedelme. Az igazságos és méltányos kiegyenlités érdekében szóló elégségesnek tart 5%-os levonást.

Tisza miniszterelnök a vita jelen stádiumában kötelességének tartja elmondani, mit tart az államkincstár érdekében lehetőnek, s mi azon határ, melyen tulmenni nézete szerint nem lehetne. Nem vitatkozik a fölött, miképen neveztessék el, a mi levonatik, s hozzájárul bármely alkalmas elnevezéshez. Addig azonban semmi esetre nem mehet, hogy az állam a tényleges tiszta jövedelemnél többet fizessen, pedig ez lenne az eset 5%-os levonásnál igen sok esetben. Szóló kötelességéről feledkeznék meg, ha ehhez hozzájárulna. Teljes méltányosság szerint le lehetne venni 15 százalékot, mert az kétségtelen, hogy egyes helyektől eltekintve, a regále jövedelem ma biztositott jövedelemnek nem tekinthető s a dolog természetében fekszik, hogy e jövedelemnek csökkenni kell, hacsak nem akarjuk a szabad mozgást ugy a kereskedelemtől, mint a forgalomtól s adópolitikától elzárni. ***Kész szóló 10 százalékos levonásig leszállani***, de csakis azon feltétel alatt, ha a törvény egyéb dispozicziói nem fognak akként módosittatni, hogy az államra ujabb terhek háruljanak. Ha ez történnék, szóló fentartja magának azon jogot, hogy a 15%-os levonás fentartását kérhesse.

Szivák Imre kétségtelennek tartja, hogy a regálejövedelem egészben véve csökkenés előtt áll s éppen ezért szóló a 15%-ot azon minimumnak tartja, a melyen alól leszállitani nem helyes. Oly terhek rovatnak a megváltás által az államra, a melyek esetleg az egyenes adók emelését is szükségessé tehetnék. Éppen ezért szóló egyelőre megtartaná a 15%-os levonást s annak eldöntését, vajjon leszállittassék-e ez, a javaslat tárgyalásának befejezése utánra véli fennhagyandónak.

Szmialovszky köszönettel veszi a kormányelnök azon kijelentését, hogy hajlandó hozzájárulni a 10%-os levonáshoz.

Gr. *Andrássy* Manó megjegyzi, hogy ha a kormánynak az az intencziója, hogy az illetők kárpótoltassanak, gondoskodjék majd arról is, hogy ezek a paragrafusok megfelelően alkalmaztassanak.

Az *elnök* konstatálja, hogy *a bizottság többsége hozzájárul a 10%-os levonáshoz*, a mely megállapodást bizonyos fentartással a kormányelnök is magáévá tette. Bejelenti ezután elnök a törvényjavaslatokra vonatkozólag Fehértemplom, Hódmezővásárhely, a budapesti kereskedelmi kamara, a pesti polgári kereskedelmi testület, Modor és Kisucza-Ujhely részéről érkezett ujabb kérvényeket s a tárgyalás folytatását holnap d. e. 10½ órára tüzi ki.

Ezzel az ülés 3 órakor véget ért.

Városok s a regale megváltása.

A törvényhatósági joggal felruházott városok küldöttei ma délelőtt folytatták és befejezték a regále megváltása tárgyában tegnap a pestmegyei megyeháza nagytermében megkezdett értekezletüket.

Simonffy Imre Debreczen város polgármestere mint elnök megnyitván az értekezletet, felolvastatta a tegnapi tanácskozás jegyzőkönyvét, melyet az értekezlet jelentéktelen módositás után jóváhagyott és hitelesitett.

A tegnapi értekezlet, mint közöltük, elhatározta, hogy a pénzügyi és belügyi miniszterhez kérvényt intéz az iránt, hogy a regale-megváltási javaslatban foglalt intézkedések a törvényhatósági joggal felruházott városokra ne terjesztessenek ki. A kérvény s az indokolás szerkesztésével megbizott albizottság teljesitvén feladatát, az indokolt kérvényt az értekezletnek bemutatta.

A *Gertinger* Pál jegyző által felolvasott kérvény en bloc elfogadtatván, *Aidinger* János Pécs város polgármestere szólalt fel, kifejtve, hogy a városoknak az értekezleten megjelent képviselői nem birtak mindnyájan oly mandátummal, hogy törvényhatóságuk nevében intézkedhessenek. Ezért inditványozza, hogy az albizottság által előterjesztett és elfogadott munkálatot ne mint kérvényt, hanem mint emlékiratot terjeszszék fel a kormányhoz. Minthogy Pécs város polgármesterének nézetét többen helyeselték s inditványát pártolták, az értekezlet elhatározta, hogy az albizottsági munkálatot nem mint kérvényt, hanem *mint emlékiratot* terjeszti fel a kormányhoz, s elküldi a törvényhatósági joggal felruházott összes városoknak, a képviselőház és a főrendiház tagjainak és a regaleügyi bizottságnak. A törvényhatósági joggal felruházott városoknak azért küldik meg, hogy azok, a mennyiben szükségét látják, külön is tárgyalják s annak alapján esetleg külön is kérvényezzenek a kormánynál. E megállapodás után az értekezlet jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Münster* Tivadar kassai polgármesternek az értekezlet összehivásáért. Köszönetet szavaztak továbbá a munkálatot késztő albizottságnak és Pestmegye alispánjának a helyiség átengedéséért. Végül *Aidinger* János pécsi polgármester inditványára abban állapodtak meg az értekezlet tagjai, hogy a szab. kir. városok polgármesterei, a mennyiben hasonérdekü kérdések merülnek fel, jövőre is közösen fognak tanácskozni. Az ily tanácskozások kitüzésére illetőleg a polgármesterek meghivására *Simonffy* debreczeni polgármestert kérték meg.

Az értekezlet által elfogadott emlékirat szövege következő:

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszter ur által az italmérés rendezése és megváltása tárgyában legközelebb két törvényjavaslat nyujtatott be, a melyeknek különösen a jogosultak kártalanitásáról szóló része leginkább a törvényhatósági városok érdekeit sulyosan érintvén: az ellen kénytelenek vagyunk felszólalni a következő indokoknál fogva:

I. Általában véve nem tarthatjuk igazságosnak a törvényjavaslatot, a törvényhatósági városokra nézve pedig még csak méltányosnak sem, sőt nagy mértékben károsnak kell azt elismernünk, mert

1. Talán bizonyitásra sem szorul azon körülmény, hogy a regalejog olyan javadalmat képez, melynek jövedelme s igy értéke a viszonyok fejlődésénél fogva évről-évre növekedik, melynek állaga még az ingatlanoknál is biztosabb, mert elpusztithatlan, az elemi csapásoknak és egyéb veszedelmeknek annyira kitéve távolról sincsen, fentartása és gyarapitása ugy szólván költségbe is alig kerül.

Az állam ezen biztosan jövedelmező javadalmat oly papirosokkal kivánja kártalanitani, melyeknek értéke és jövedelme hullámzásoknak, sőt esetleg lényeges csökkenésnek van kitéve, mig az általa átvenni szándékolt javadalom csonkitatlanul fenmarad s ily módon a regáletulajdonosok hasonló értéket még részben sem nyernek.

2. De sérelmet és nagy károsodást rejt magában a törvényjavaslat azon intézkedése is, mely szerint a kártalanitás alapjául az 1882. évi január 1-től számitandó öt évi átlagos jövedelem, illetve ennek adója szándékoltalik felvételni, mert ily módon ama javadalom nem a jelen, tehát valódi állapotnak megfelelő, hanem ennél sokkal csekélyebb érték után váltatik meg.

A regale jövedelme ugyanis az utóbbi egy pár év alatt a városoknál nagyobbrészt igen tetemes emelkedést mutat, p. o. Debreczen sz. kir. városnál — a korcsmáltatást ezuttal szamitáson kivül hagyva — a pálinkaregále bérlete az 1882. évben 25,000 frtról 35,000 frtra, 1888-ban 47,300 frtra, — a borregále pedig 1885-ben 10,000 frtról 16.000 frtra, 1888-ban 25,000 frtra emelkedett, a kezelési és egyéb költségek nélkül, tehát a tjavavaslat szerint csak Debreczen városnál csapán a pálinka- és borregálára nézve az állam a mai tényleges állapot szerint több mint 26,000 frt évi jövedelemnek megfelelő tőkevagyon birtokába teljesen ingyen fogna jutni — eltekintve azon jövedelemtöbblettől, mely jövőben a viszonyok fejlődése által mindinkább fokozódni fog és ugyanily eset, sőt még tetemesebb jövedelem és tőkeveszteség mutatkozik más városoknál is, mint Szabadka, Temesvár, Pozsony, Komárom, Selmecz és Bélabánya városoknál.

3. További sérelmes intézkedése a törvényjavaslatnak az, hogy a kiszámitott évi átlagos jövedelemből kezelési és egyéb költségek czimén 15 százalék kivétel nélkül levonatni czéloztatik s kártalanitási összeg gyanánt az ily módon fenmaradó jövedelem huszszorosa vétetik.

Köztudomásu dolog, hogy ezen javadalom rendszerint bérbeadás utján tételik jövedelmezővé s ily módon — különösen a városoknál — a kezelés személyzetszaporitással és költséggel nincsen egybekötve s oly vámoknál, hol a kezelés házilag vitetik, semmi esetre sem emésztik fel a jövedelem egy ötöd részét, hasonlóképen s legnagyobb részénél költség nem fordult elő és hol előfordult, zárszámadással igazolható, hogy még a jövedelem 2 százalékát sem haladja meg. A borregále-jövedelem pedig a közelebbi időben a bor- és husfogyasztási adók beszedésére szervezett hivatal kezelése alá van utalva s igy ennek kezelési költségei az emlitett adók terhére esnek.

4. Kifogás alá vehető még a törvényjavaslatnak azon intézkedése is, mely szerint a kártalanitás összegének megállapitása a kir. adófelügyelővel való egyezkedésre bizatik, melynek nem sikerülése esetében az elhatározás joga második és utolsó fokban a pénzügyminiszternek hagyatik fenn.

Ismeretes dolog, hogy az ilynemü alkudozásoknál a pénzügyi kormányzat közegei utasitásokhoz vannak kötve, a melytől feleletre vonás nélkül el nem térhetnek s az ilyen alkudozások eredményén hihetőleg mit sem fog változtatni azon körülmény, hogy a felett utolsó fokban kizárólag magának az egyik érdekelt félnek, az államnak képviseletében a pénzügyminiszter bíráskodik.

Kivánatos volna tehát, hogy a megváltási összeg megállapitása iránt folytatandó egyezkedés felett az utolsó fokban az érdekelt feleken kivül álló valamely fórum p. o. a pénzügyi közigazgatási biróság, határozzon.

Ép oly kevéssé tartjuk igazságosnak, hogy a törvényjavaslat szerint annak elhatározása, hogy mely épületek kisajátitandók, egyedül az államkincstár akaratára van bizva.

II. A mi közelebbről a törvényhatósági városokat a kérdéses törvényjavaslatokra vonatkozólag illeti, erre nézve még a következőket hozzuk fel:

Az államok sorsának intézésere hivatottak már a legrégibb időben belátták azt, hogy az anyagi és szellemi erők a városokban összpontosulván, ezek e szerint az állam testenek csontjai és vérei, minélfogva a városok felvirágoztatása nálunk is, de különösen a nyugaton a fejedelmeknek mindenkor főgondját képezte, a mint hogy a tapasztalás is azt igazolja, hogy csak azon nemzetek és államok lettek valóban erősek és hatalmasok, melyekben kifejlett és virágzó városok nagyobb számmal voltak, mert az államhatalom változhatik, de a városokban rejlő anyagi és intellektuális erő hova előbb érvényre emeli magát, a mire talán példát sem kell felhoznunk.

Az állam érdeke is azt kivánja tehát, hogy a városok folytonosan fejlődjenek és gyarapodjanak, annak polgárai ugy anyagi, mint szellemi erőben növekedjenek.

Nem kivánunk ezuttal panaszkodni a felett, hogy nálunk a városok mig a régibb időkben kiváltságokkal és mentességekkel láttattak el s ily módon gyarapittattak, addig az ujabb időkben az állam részéről legalább a közadminisztráczió fentartása érdekében nemcsak hogy más törvényhatóságokkal egyenlő ellátásban nem részesülnek, de e tekintetben egyedül a saját erejökre vannak utalva, hanem csupán azon terhekre kivánunk rámutatni, melyeket a városok az állam helyett a saját erejökből viselni kötelesek.

A városok a nélkül, hogy az államtól kárpótlást nyernének — az állami közigazgatást közvetitik, a mit a vármegyék az államköltségén teljesitenek. A városok az állami adó behajtását, kihágásoknál és a községi biráskodással az igazság szolgáltatás egy részét, a kincstár érdekében való pereskedést, a katona-állitást teljesitik, az árvaügyeket ellátják, állami intézmények létrehozásához és fentartásához sok áldozatot hoznak s ez által az állam kincstárt tetemesen segélyezik, egyházakat és iskolákat segélyeznek, müvelődési és humanisztikus intézményeket fentartanak és gyámolitanak, közegészségügyi viszonyaikat fejlesztik, a csend és rend fentartásáról, valamint a vagyon és élet biztonságról a sajátjokból gondoskodnak, ugy hogy az államnak az igazságszolgáltatáson és a külvédelmen kivül a városi polgárok számára alig marad fen valami azon feladatokból, a miért az emberek az államot alkotják s a sulyos pénz- és véradót fizetik.

A városoknak az emlitett feladataik teljesitésére jövedelmeiknek szaporitásáról gondoskodni kell s a hol elegendő tőkevagyon ninosen, melynek jövedelme a kor fokozódó igényeivel mindig növekedő kiadásait fedezhetné: ott a polgárok az állami adón felül gyakran igen magas pótadóval terheltetnek meg.

A kérdéses törvényjavaslat szerint a városoktól egy olyan biztos és tekintélyes jövedelmi forrás szándékoltatik elvonatni, melynek jövedelme a viszonyok fejlődésénél fogva folytonos emelkedésben van s ez által a városokon olyan sérelem ejtetik, melyet azok sem multjoknál, sem pedig a jövőbeli hivatásuknál fogva meg nem érdemelnek és a mi által fejlődésükben nemcsak meggátoltatnak, de sőt vissza is vettetnek.

Ennélfogva a törvényhatósági városok a regále megváltásánál a községektől és magánbirtokosoktól külön veendők figyelembe, mire nézve még az alábbi körülmények is indokul szolgálnak:

1. A számitásnál, mely szerint a megváltás alapjául az 1882—1886. évi átlagos jövedelem vétetett — a pénzügyi kormányzatot azon feltevés vezethette, hogy a kártalanitási összeg emelése érdekében a későbbi években esetleg kijátszások történhettek, mely feltevés a városokra nézve teljesen elesik, mivel a regálék jövedelmei ezeknél kormányhatóságilag megvizsgált és helyben hagyott költségvetésekkel és számadásokkal, tehát közokiratokkal pontosan kimutathatók, tehát a városoknál kijátszás nem történhetett.

Ezen oknál fogva a kártalanitásnak a megváltás idejében kimutatandó jövedelem és nem az adó alapján kell történni. Sőt az eddig elért akár legutolsó évi jövedelem alapján sem állapitható meg minden városnál ezen jognak valódi értéke, a mennyiben az italmérési jognak expanziv természetére való tekintettel annak megközelitő valódi értéke csak ugy kideríthető, ha a kincstár bizonyos számu évekre e jogot egyöntetü kezelés alá venné.

2. A városokra nézve további sérelmet tartalmaz a törvényjavaslat azon intézkedése, hogy a megváltási összegek utáni kamatok az átmeneti időtartam alatt évenkint utólagosan s végleges rendezés esetén pedig valószinüleg fél vagy egész évenkint szintén utólag fognak fizettetni.

Emez intézkedés — ha törvényerőre emelkedik — a városoknál a kiadások fedezése körül nagy zavarokat, minden esetre pedig tetemes károsodást fog okozni, mert a regále-jövedelem azok bevételeinek egy igen tekintélyes részét képezi, mely házi kezelés mellett, havonkint bérbeadás mellett pedig negyedévenkint előre szokott befolyni s ha a városok ezen bevételeket egy féléven, vagy épen egész éven át nélkülözni kénytelenek lesznek: eme körülmény reájok nézve sulyos következményekkel járhat, a mennyiben a város kénytelen lesz vagy pótadóhoz folyamodni, vagy pedig ez összeget kölcsön venni, mely utóbbi esetben annak egy évi kamatait méltatlanul elveszíti, az előbbi esetben pedig a polgárok fognak — különben is nagy adójuk mellett — méltatlanul megterheltetni, mig az állam a birtokába vett javadalmak hasznait már az 1890. év elejétől fogva élvezni fogja.

3. Sérelmesnek találjuk azt is, hogy az italmérési törvényjavaslat nem gondoskodik arról, hogy az 58. §-ban előre látott 6 éven tul is a megváltandó jogok megmaradhattak volna a városok kezelésében és kihasznositásában, mely czél elérhető lett volna ugy, hogy egyrészt a kincstár nemcsak hogy kárt nem szenvedett volna, hanem tekintve, hogy a megváltandó jogok a kormány beismerése szerint is fokozódásnak örvendenek, 5—5 évi cyclusokban a jövedelem biztos és előre megállapithatott fokozódására számithatott volna, másrészt pedig a városok ugy ezen fokozódás révén, valamint az által, hogy a városok e jogokat természetszerüleg előnyösebben értékesithetik, mint a kincstár a kártalanitás által élvezett jövedelem legalább egy részét visszanyerhették volna.

4. Sérelmesnek találjuk továbbá a törvényjavaslatban foglalt megváltási eljárást, mert ezen §-ban helyesen csak ugy lehetett volna intézkedni, hogy a megváltási eljárás első sorban a városokkal készittessék meg, és hogy ha akként intézkedtek volna, hogy azon esetben, ha az illető városok a pénzügyi közegek által kipuhatolt fogyasztási mennyiség alapján kiszámitott megváltási összeget megajánlják, a kincstár köteles lenne a jogok használását 8—8 évi cyklusokra a városoknak minden verseny kizárásával még azon esetben is átengedni, ha netalán magánszemély vagy más testület által magasabb megváltási összeg ajánltassék meg.

5. Sérelmesnek látjuk a megváltási törvényjavaslat azon intézkedését, mely szerint az italmérési adó után községi pótadót kivetni nem szabadna és az italmérési jövedékről szóló törvényjavaslatnak intézkedéseit homályosnak tartjuk, szemben a megváltási törvényjavaslat fenebb idézett rendelkezésével, miert is ezen utóbbi intézkedés érthetőbben és világosabban lett volna szövegezendő.

6. Sérelmesnek tartják a törvényjavaslat azon intézkedését is, mely szerint az italmérési gyakorlat az illető városok területén, első sorban nem az e város kötelékéhez tartozóknak tartatott fenn, miután minden város természetes érdeke megkivánja, hogy azon személy, ki a területen jogokat gyakorol, ugyanazon város illetőségéhez is tartozzék.

7. Hogy a regále megváltásáról szóló javaslat, a városok speczialis viszonyainak tekinteten kivül hagyása mellett készült, bizonyitja azon körülmény is, hogy hirdetett megváltás azon jogokra, melyek némely városok által évszázadok óta, accise szedési jog italmérési engedélyezési dijak stb. czimén kiv. privilégiumok s statutumok alapján, az italmérési joggal kapcsolatosan és ebből folyólag folytonosan gyakoroltattak, világosan ki nem terjed. Az ezen jog birtokában álló városok érdeke pedig okvetlenül megköveteli, hogy ezen értékes jogok megváltása tekintetében határozott intézkedés vétetett volna fel az alkotandó törvénybe.

Kelt mint fent.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos, Debreczen sz. k. város polgármestere, értekezleti elnök.
Dr. Gerringer Pál,
Zombor sz. kir. város I-ső aljegyzője, értekezleti jegyző.

A megyék és a regále.

Kolozsmegyének a regáleügyben a képviselőházhoz intézett felirata következő sérelmes pontokat sorolja fel:

1. A kártalanitási összeg megállapitásánál irányadóul vett tiszta jövedelem 15 százalékának levonását teljesen indokolatlannak találjuk s ezért kérjük a törvényt ugy hozni meg, hogy az italárulási jog tulajdonossa teljes és tökéletes kártéritést nyerjen.

2. Károsnak találjuk továbbá a javaslat azon részét, melyben az mondatik ki, hogy ha a tulajdonos adófizetés tekintetéből maga vallotta be jövedelmét, a kártalanitás alapjául ezen jövedelem veendő, bárha a valódi jövedelem a bejelentett jövedelmet meg is haladja.

3. Sérelmesnek találjuk, hogy az 1889-diki átmeneti évben az italárulási jog tulajdonosaira ruháztatik az italmérési adó szedése, a mi helyett kérjük a szaktanácskozmány eléhe terjesztett javaslat megfelelő intézkedését visszaállitani.

Pestmegye és a regale megváltás. Az állami italmérési jövedékről s ezen törvényczikk folytán adandó kártalanitásról szóló törvényjavaslatokra vonatkozó bizottsági jelentés tárgyalása szempontjából Pestmegye közönsége e hó 27-én 10 órakor d. e. rendkivüli közgyülést tart.

VIDÉK.

* **Nagy-Szebenben** ülésező *görög keleti román* egyházi kongresszus tegnap délelőtt tartott ülésén elhatározta, *hogy ő felsége kormányzásának 40-ik évfordulója* alkalmából a metropolita vezetése alatt két püspökből és a kongresszus jelesebb tagjaiból álló küldöttség vigye meg a kongresszus hódolatát. Ezután tudomásul vétetett a metropoliai kerület tanügyének előhaladásáról és fejlődéséről szóló jelentés, továbbá utasittatott a konzisztorium, hogy a Nagyszebenben felállitandó tanitónő-képzőintézet ügyében az Associatiunea transylvaniei román közmivelődési egyesülettel kezdjen tárgyalást, vajjon ez nem volna-e hajlandó a Nagyszebenben már fennálló felsőbb leánytanodával tanitónőképző-intézetet egybekötni, mely esetben a metropolita megfelelő segélyzésben részesitené az intézetet. Ezután a kongresszus tudomásul vette az 1886—1887. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jelentést a számadóknak megadta a felmentést és a költségvetési bizottság javaslata szerint elfogadta az 1889., 1890. és 1891-ik évekre szóló költségvetéseket. A délutáni ülésben megalakult az érseki konzisztórium az eddigi tagok egyhangu megválasztásával. Az összes kérvények az illetékes püspöki konzisztóriumokhoz utasittattak. Ezzel a kongresszus befejezte tárgyalásait. *Roman* Miron metropolita nagy tetszéssel fogadott zárbeszéde után dr. *Gall* József hatásos beszédben mondott köszönetet a metropolitának a kongresszus tárgyalásainak tapintatos vezetéseért, melyek ugy most, mint 1886-ban a legszebb rendben tapintatosan és mérsékelten nyertek befejezést.

* **Karlóczáról** irják a *Neue Wiener Abendblatt*nak, hogy *Angelios* patriarka a legközelebbi napokban le fog mondani.

KÜLFÖLD.

— okt. 25.

Milán király elválása pillanatnyira háttérbe szoritja a külföld többi eseményeit. Bármint vélekednek is a válópör gordiusi csomójának e hirtelen kardmetszéséről a királylyal nem rokonszenvező pártok és áramlatok ugy Szerbiában, mint a külföldön, annyi bizonyos, hogy Milán király e lépéssel fait accomplit teremtett magának, másrészről pedig a haladópart vezérférfiaival való teljes kibéküléssel biztositotta legnagyobb részben a belnyugalmat. A *levél*, melyet Milán király a válás kimondása iránt a metropolitához intézett, sokkal nevezetesebb és egyes részleteiben sokkal jellemzőbb, semhogy a már közölt bő kivonat után is egész terjedelmében ne adnók, a mint következik:

Szentséged! A közjog elvei szerint az uralkodó sem a polgári, sem a világi törvényszékek joghatósága alatt nem állhat. Az orthodox egyház kánoni joga szerint a püspökök csupán egyházmegyéjükben gyakorolnak birói hatalmat s az ő intézkedéseik szerint itélnek a konzisztóriumok is. De a belgrádi püspök nemcsak egy megye püspöke, hanem egész Szerbiának metropolitája is, püspöki testvérei közt a legelső az e királyságban, az orthodox egyház autonomiájának feje s az orthodox egyház kánoni törvényei szerint magasabb egyházi biró, mint az összes többi püspökök. Mint isten fölkentje a metropolita egyházon kivül és belől kivételes állást foglal el. Hitvesünkkel Natáliával fennálló igen szerencsétlen házasságunkban való sok esztendei türés után s miután meggyőződtünk, hogy a házas élet kezdett közöttünk türhetetlenné válni, junius 12-én szentségedhez irásban adva kérelmet intéztünk, hogy e lehetetlen házasságot felbontsa. Miután az országos püspökök velünk személyesen közölték s azonfelül junius hó 12-én irásban azzal a megjegyzéssel fordultak vallásügyi miniszterünkhöz, hogy házassági pörünk eldöntésére a zsinat az illetékes, mit szentséged nőmmel Natáliával táviratilag is közölt, mi mint szent egyházunk alázatos, engedelmes fia julius 12-iki elhatározásunkban elfogadtuk az országos püspökök elhatározását, mint Szerbia királya ugyanazon elhatározásunkban uralkodói jogainkat érvényesitettük s ez alapon követeltük, hogy válópörünk a kánoni jog szerint tárgyaltassék, mely ut egyes egyedül mérvadó reánk, mert mint királyra és az ország alkotmánya alapján a fennálló világi törvények reánk nem alkalmazhatók. Mindazonáltal az ország püspökei, kik irásban elismerték a zsinat illetékességét, a zsinat julius 13-iki ülésében a zsinat illetékessége ellen szavaztak, mire következő eldöntés történt: Házassági pörünk eldöntésére rendes egyházi biróság, vagy konzisztoriális és felebbviteli biróság illetékes. Ezenkivül nőm Natália szentségedhez intézett távirataiban erélyesen tiltakozott a zsinat illetékessége ellen. Daczára a sok évi béketürésnek, kiegyezési javaslatunk alapján ki akartunk térni a válás elől. Javaslatunkat azonban nőnk, Natália, *királynéhoz és anyához egyaránt nem illő módon* visszautasitotta. Még egy jelét adtuk áldozatkészségünknek: tekintettel e tiltakozásra, jul. 16-dikán okiratilag beleegyeztünk, hogy válóperünket a belgrádi konzisztórium tárgyalja. Egyuttal hangsulyoztuk, hogy az alkotmány és az ország törvényei mily jogokat és előnyöket biztositanak a királynak és házának. De a belgrádi konzisztórium tekintet nélkül ezekre az előjogokra ugy járt el válóperünkben, mint akármely alattvalónknál, a mi sem az alkotmánynak, sem az ország törvényeinek nem felel meg. Mivel ugyanabban az időben egészségi szempontból külföldön tartózkodtunk, siettünk a konzisztórium szabálytalan eljárását, valamint minden tárgyalást viszszatérésünkig felfüggeszteni. Mikor isten kegyelméből nyert királyságunk székvárosába visszatértünk és beláttuk, hogy sok havi nagylelkü engedékenységünk és áldozatkészségünk nőnkre, Natáliára a kivánt hatás nélkül maradt, sőt inkább oda vezetett, hogy *királyi házunknak egy családi kérdése az állam és az uralkodóház komoly ügyévé nőtte ki magát*, beláttuk azt is, hogy uralkodói kötelességünk szentségedhez azzal a kérelemmel fordulni, méltóztassék istentől nyert hatalmával a kánoni jog értelmében a *szerb államtól és az uralkodó dinasztiától a veszélyt elháritani* és az orthodox egyházunk kánoni joga alapján házasságunkat Natáliával felbontani. Országunkat és az uralkodó házat szentséged imájába ajánlva, maradunk a szentegyház hü és odaadó gyermeke, Belgrád, okt. 11. **Milán** Szerbia királya.

A metropolita itélete igy hangzik:

«Áldásunkkal feloldozzuk az ortkodox egyházunk szertartása szerint 1875. okt. 4-ikén a belgrádi székesegyházban I. Milán király és Natália, szül. Kecskó közt kötött házasságot, és ezt a frigyet megsemmisitettnek nyilvánitjuk. 1247. sz. alatt, érseki és metropolitai székhelyünkön, Belgrádban, Kr. u. 1888. okt. 12-ikén. Isten áldása veletek most és mindörökké Amen! *Theodózius.* metropolita.»

Az *orosz lapok* még nem vesznek tudomást a csapat előretolások miatt támasztott riadalomról, ellenben igen feltünő módon támadják ismét *Ausztria-Magyarországot*, melyet a *Varsavszkij Dnevnik* egyenesen *háboruval fenyeget Bulgária miatt*. Mintha tudomása sem volna az orosz csapat-előretolásokról, azt mondja, hogy «a galicziai csapaterősitések Oroszországot épp oly kevéssé ijesztheti meg, mint az osztrák-német-olasz szövetséges társak harczias toasztjai. Egészen más hangon beszél a félhivatalos *Journal de St.-Pétersbourg*, mely a külföldi sajtó Oroszország elleni insinuácziókról szólva, egy lap ama czikke alkalmából, mely a szultánt letétellel fenyegeti az esetre, ha vonakodnék a

---

s mely most kicsapott belőle végkép, elsöpörvén a papi méltóság minden ridegségét. Szerette ő ezt a gyermeket attól a naptól fogva, midőn zokogva látta térdelni maga előtt, tisztaságában, az ifjukor üdeségétől illatozóan.

És e pillanatban olyan szánandóan feküdt ott, siri halványságában és szépségében, mely olyan fájdalmas volt, hogy nem fordithatta tekintetét az ágyra a nélkül, hogy szivét titokban a bánat érzete ne árasztotta volna el.

Nem uralkodott többé magán: két öreg könnycsepp dagasztá pilláit s perdült az arczára. Ennek a gyermeknek nem szabad igy meghalnia; halódásának bübája megigézte a püspököt.

És eszébe jutván nemzetségének csodatételei, az a hatalom, melyet az ég adott nekiek, hogy gyógyitsanak: azt gondolá magában, hogy az isten bizonyára az ő apai beleegyezését várja...

Fohászkodott szent Ágneshez, ki előtt minden őse ájtatosan borult le, és miként V. Hautecoeur János a pestises betegek ágyához járult, hogy imádkozzék és megcsókolja őket: azonképen imádkozott ő is, csókolta meg az Angelika ajkát.

— Ha isten ugy akarja, akarom.

Angelika abban a nyomban fölnyitotta pilláit. Meglepetés nélkül nézett reá, fölébredvén hosszas ájultságából; és ajka, mely még meleg volt a csóktól, mosolygott.

Hiszen mindez csak olyasmi volt, a minek be kellett teljesedni; talán épen az imént álmodta meg ujra, igen természetesnek találva aztán, hogy ő kegyelmessége itt van, hogy eljegyezze őt Felicziánnal, mert elérkezett az ideje.

És magától ült föl a széles fejedelmi ágyon.

A püspök pedig, sugárzóan, szemében a csodatét ragyogásával, ismétlé a mondást:

— *Accipe lampadem ardentem...*

— *Amen*, felelt rá a pap.

Angelika elvette az égő gyertyát és biztos kézzel tartá egyenesen. Az élet visszatért, a láng tisztán lobogott, elüzve az éj szellemeit.

Hangos kiáltás rezegteté meg a szobát: Felicziān talpra szökött, mintha fölvetette volna a csoda szele, mig Huberték, ugyanattól a fuvalomtól megdöntve, térdökön maradtak, tágra nyilt szemmel, megigézett arczczal a történtek láttára.

Ugy tetszett nekik, mintha az ágyat élénk világosság árasztotta volna el, és ujabb fehérségek szálltak föl a nap sugárából, fehér tollakhoz hasonlóan; és a fehér falaknak, az egész fehér szobának a ragyogása olyan volt, mint a hó.

Középen Angelika ugy ült ott, mint egy felujult, szárán fölegyenesedett liliom s belőle áradt szét ez a világosság. Puha arany-haja fénykört vont homlokára, ibolyaszin szeme mennyeien tündökölt és tiszta arczáról az élet ragyogása sugárzott.

És Felicziān, látva, hogy meg van mentve, közelebb jött, elandalodva ettől a kegyelemtől, melyben az ég részesité őket, és letérdelt az ágy előtt.

— Oh drága lélek, ránk ismersz, élsz... Tied vagyok, apám akarja, mert hiszen az isten is ugy akarta.

Angelika meghajtá fejét, vidáman mosolygott.

— Oh, tudtam, vártam... Meg kellett lenni mindannak, a mit láttam.

A püspök, ki ezalatt visszanyerte derült fenségét, ismét ajkához nyujtá neki a feszületet, melyet ő most alázattal csókolt meg. Azután, fenséges taglejtéssel, mely mindnyájok feje fölött az egész szobára terjedt ki, adta meg a püspök az utolsó áldást, mialatt a Hubert-pár és Cornille abbé könnyeztek.

Felicziān meg fogta az Angelika kezét. A másik kicsiny kézben pedig fennen lobogott az ártatlanság lángja.

XIV.

Az esküvőt márczius első napjaira tüzték ki. De Angelika nagyon gyönge maradt, bármint sugárzott is egész valója az örömtől. Lábadozásának mindjárt az első hetében le akart menni a mühelybe, erővel be akarva fejezni azt a domborü-himzést a püspöki szék számára; ez lesz, mondá, a legutolsó munkája, melyet megrendelésre csinál, s a megrendelést nem szabad félbenhagyni.

De azután, az erőfeszitéstől kimerülve, ismét a szobájában kellett maradnia. Mosolyogva éldegélt ott, nem nyerve többé vissza régi egészségét, folyvást fehérnek és test nélkül valónak maradva, mint a szent kenet alatt, apró léptekkel járva-kelve, mint valami látomány, órákig pihenve és elgondolkozva, mikor valami nagy utat tett — az asztaltól az ablakig.

És elhalasztották az esküvőt, elhatározták, hogy bevárják teljes felépülését, mely gondviselet mellett nem késhetik sokáig.

Felicziān minden délután fölment hozzá; Hubert és Hubertine jelen voltak; és kedves órákat töltöttek együtt, folyvást ujra szőve ugyanazokat a terveket. Angelika, székében ülve, nevető elevenséggel beszélt, szóba hozva leendő életök annyira elfoglaltnak igérkező napjait, az utazásokat, a Hautecoeur-kastély fölépitését, a sok boldogságot, a mit csak most fog megismerni.

Azt lehetett volna mondani, hogy valóban meg van mentve, ugy szedte össze erejét a korai tavaszon, a mely napról napra langyosabban áradt be a nyitott ablakon. És álmodozásainak komolyságába csakis akkor merült vissza, mikor egyedül volt s nem kellett attól félnie, hogy látják.

Éjjel hangok legyintették meg; azután a föld szózata hallatszott körülte, és világosság gyult lelkében is; megértette, hogy a csoda csakis azért tart még egyre, hogy álma teljesen megvalósuljon. Nem meg van-e ő már halva s csak azért van még a jelenségek közt, mert haladékot nyert?

Édes andalodásban ringatta ez el a magány óráiban; nem bánkódott azon, hogy öröme pillanatában fog innen tovaragadtatni, bizonyos lévén abban, hogy végig élvezi még a boldogságot. A betegség várni fog. Nagy vidámsága egyszerüen komolylyá vált ettől, elhagyta magát tétlenül, nem érezte többé testi voltát s a tiszta gyönyörben repesett. Csak mikor azt hallotta, hogy Huberték nyitják az ajtót, vagy ha Felicziān lépett be hozzá: egyenesedett ismét fel, tüntetett a visszanyert egészséggel, csevegett vidám nevetéssel házaséletök jövő, távoli éveiről.

(Folytatása következik.)

béke-ligához csatlakozni, konstatálja, hogy az ilyes machinácziók hiábavalók és kijelenti, hogy *nem fog sikerülni Oroszországot az eddig tántorithatlanul követett szilárd, korrekt és békés utról leteriteni*. A Journal de St. Pétersbourg Giers jubileuma alkalmából reprodukálja a most uralkodó czár trónralépte és megkoronázása után kibocsátott köriratokat; bizonyitja, hogy *Oroszország politikája következetes és kiválóan békés maradt* és konstatálja a bizalmat, melylyel a czár megtisztelte Gierset, kinek egyetlen gondja mindig az volt, hogy urának hü szolgája és tolmácsa legyen hivatásában, hogy megvédje Oroszország becsületét és integritását müködése terén és hogy előmozditsa a birodalom javát minden eszközzel, mely rendelkezésére áll a diplomácziának, a melyet mindenekfölött hazafias érzülettel és lojális igazságérzettel vezetett.

A *pápának a nápolyi zarándokokhoz* intézett válaszát, mint egy római távirat jelenti, ugy fogják föl, mint *feleletet* azokra a *toasztokra*, melyeket *Umberto* király és *Vilmos* császár Rómára, mint Olaszország fővárosára mondottak. Egy tudósitás szerint a pápa nyugodt mosolylyal és szelid hangon mondta el heves tiltakozását, melynél élesebbet eddig még nem mondott a római kérdésben, és midőn e szavakat mondá: «Itt, hol minden az egyház és a pápák dicsőségét hirdeti, nem rég ünnepélyes alkalommal merték megerősiteni azt a jogi állapotot, mely az erőszak tényén alapul», — egy zarándok leborult a pápa elé és dörgő hangon kiáltá: «Vissza fogjuk neked adni Rómát és az összes régi birtokokat!»

A *tuniszi olasz-franczia viszályra* vonatkozólag a következőt jelenti Rómából a Stefani-ügynökség: A tanácskozások folyamán, melyek *Menabrea* gróf párisi olasz nagykövet és *Goblet* franczia külügyminiszter közt folytak, Goblet elismerte ugyan, hogy a tuniszi bej rendeletei felügyelet tárgyában a Tuniszban már fennálló olasz iskolákra és egyesületekre nem alkalmazhatók, de kijelenté, hogy az ezután létesitendő olasz intézetekre már alkalmazhatók lesznek. *Menabrea* erre azt válaszolta, hogy Olaszország nem ismerheti el a szóban forgó rendeletek érvényességét és nézete az, hogy sem a már fennálló, sem a jövőben létesitendő olasz iskolákra és egyesületekre nem alkalmazhatók.

A *franczia képviselőház* által az *alkotmány-revizió* ügyében kiküldött bizottság tegnap *Boulangert*, mint a revizió legbuzgóbb előharczosát hivta meg, hogy nyilatkozzék az alkotmány-revizióról. Boulanger meg is jelent, s a hozzá intézett kérdésekre hol teljesen kitérően felelt, hol pedig régi nyilatkozataira utalt. Egyenesen megfelelt a következő kérdésekre: *Első kérdés*: Hogyan képzeli ön a viszonyt a végrehajtó és a törvényhozó hatalom közt? *Boulanger* azt feleli, hogy a végrehajtó hatalom tulságosan alá van rendelve a törvényhozó hatalomnak, s ez állapotot egy alkotmányozó gyülésnek kell szabályoznia. — *Második kérdés*: Mit tart ön az állam és az egyház különválasztásáról? *Boulanger*: E kérdésnek az alkotmány-revizióhoz semmi köze. Minden a nemzet elhatározásától függ. *Harmadik kérdés*: Mit tenne ön, ha az alkotmányozó gyülés visszaállitaná a monarkhiát? *Boulanger*: Ez az eshetőség nem veendő szemügyre, mert az országnak kétharmada ellene van a monarkhiának. Boulanger még hozzátevé, hogy ha a köztársasági elnökség eltörlését inditványoznák, ő rá szavazna. Egy további kérdésre azt felelte Boulanger, hogy a hadseregnek a politikán kivül kell maradnia és a katonák a szavazati jogból kizárandók. Bevezetésül hangsulyozta Boulanger, hogy ő a reviziót alkotmányozó gyülés által akarja létesittetni; azért kivánja a képviselőház feloszlatását, mert az a hangulat, mely az uj képviselőházból eredni fog, kényszeriteni fogja a szenátust, hogy járuljon hozzá a revizióhoz. Az uj alkotmányos szervezet minősége és módja az alkotmányozó gyülés dolga.

A *romániai választások* tegnapi napjának végleges eredménye egy mai bukaresti táviratunk szerint a következő: a megejtett 75 választás közül a kormány és a vele szövetkezett konzervativ párt 65 helyet, a szabadelvü párt 4 helyet nyert. Hat szükebb választás válik szükségessé. Ma a második választókerület választott.

A *Times* által a parnelliták ellen emelt vádak megvizsgálására kiküldött birói bizottság tegnapi ülésén a Times képviselője bejelenté a bizottságnak, hogy megidézi O'Shea volt ir képviselőt, ki tanuságot fog tenni arról, hogy Parnell a néphez intézett manifesztumot, mely elitéli Cavendish és Burke meggyilkolását, csak vonakodva irta alá. Webster továbbá a bizottság elé terjesztette Parnell sokat emlegetett levelének eredeti példányát, melyben kijelenti, hogy a phönix-parki gyilkosságokat politikai és pártokokból elitéli.

UJDONSÁGOK.

— okt. 25.

— *Személyi hirek*. *A király* tegnap délután Bécsben külön kihallgatáson fogadta Gangelbauer biboros-érseket. — *Stefánia* trónörökösnét ma reggel az a baleset érte, hogy Laxenburg és a vasuti állomás közt a kocsija tengelye eltörött, neki azonban szerencsére semmi baja sem történt. — *Károly Lajos* főherczeg és *Mária Terézia* főherczegnő tegnap délután Bécsből Reichenauba utaztak. — *Mária Pia* portugali királyné és *Alfonz* trónörökös ma Bécsbe érkeztek s holnap folytatják utjokat Portugalia felé. — *Bauer* báró hadügyminiszter a kis-martoni katonai reáliskola megszemlélése czéljából Sopronba érkezett. — *Dóczy Lajos* külügyminiszteri tanácsos nejével együtt tegnap két havi szabadságra utazott Olaszországba. — *Roscher Vilmos* hirneves nemzetgazdász e hó 20-ikán ülte meg Lipcsében tudorsága 50 éves jubileumát.

— **Az udvar itthon**. A királyi udvar a jövő hónap közepén több heti tartózkodásra Budapestre érkezik s a vadászati évad alatt hosszabb időt fog tölteni Gödöllőn. Claudy udv. tanácsos, főuti marsal a napokban már itt járt az előzetes intézkedések megtétele végett. A királyi család tagjai közül elsőnek jön hozzánk Mária Valéria királykisasszony, a ki már november 8-án érkezik Ischlből Gödöllőre.

— **A központi m. kir. vegykisérleti állomás** dr. Liebermann Leó vegytani dolgozó helyisége az itteni megszaporodott teendők következtében szüknek bizonyult régi helyiségeit az állatorvosi tanintézetben elhagyva, a Rottenbiller utcza 60. sz. bérházba költözött, s telefon-hálózattal köttetett össze.

— **Telefon összeköttetés Fóthtal**. Gróf Károlyi Sándor a budapesti állami telefonhálózat igazgatóságának bejelentette, hogy fóthi kastélyát a fővárosi telefonhálózattal össze akarja köttetni. Az igazgatóság jóváhagyás végett Pestmegye közönsége elé terjesztette az ügyet s közelebb létesiti a fóthi telefonállomást.

— **A Gorcsakov herczegi pár válása**. Gorcsakov herczeg ellen tudvalevőleg válópert inditott a neje, a ki született Sturdza herczegnő és közeli rokona a Milán szerb király volt feleségének. Gorcsakovné körülbelül nyolcz millió frank hozományt vitt férjéhez, a kivel mindaddig elég jól élt, mig a gyermekei házitanitója, egy Alfree nevü csinos franczia, annyira megtetszett neki, hogy megszökött vele, egyenesen Párisba. Innen értesitette a férjét, hogy el akar tőle válni, a miről azonban a herczeg hallani sem akart. A Don Juan tanitó ekkor Konstantinápolyba utazott, hogy az elválasztást ott a görög kath. patriarkától kieszközölje. Mint most értesülünk, a patriárka hajlandó is volt a válást 100,000 frankért jogérvényesnek kijelenteni, de a herczegnő csak ötvenezer frankot igért, végre azonban hatvanezer frankban állapodtak meg. Ez összeget a herczegnő ki is fizette, s ekkor a patriárka megküldte neki az elválasztásról szóló okmányt. Gorcsakov herczeg azonban ennek daczára nem ösmeri el az elválasztás jogérvényességét s Oroszországban természetesen mindenki a herczeg pártján van.

— **Amerikai szédelgők a württembergi udvarnál** czimü mai ujdonságunk kiegészitéseül a következő érdekes adatokat közölhetjük ama szerencsétlen végzetről, mely Károly királyt alkalmasint lemondásra fogja kényszeriteni. Az emlitett amerikai szélhámosok annyira hatalmukba keritették a beteg királyt, hogy Olga királyné, a ki azelőtt oly nagy mértékben érvényesitette minden akaratát, hogy a nép *Olgus* királynak nevezte el: Már éppen semmit sem képes nála kivinni. Kétségtelen, hogy a spiritizmussal való folytonos foglalkozás is sokat ártott a király egészségének, a kinek ez időszerint már a szellemi épsége is meg van támadva. A müncheni «Neueste Nachrichten» ama czikke, mely ezzel a dologgal hosszasabban foglalkozott, minden valószinüség szerint felsőbb helyről jött sugallás folytán látott napvilágot. Azt hiszik, hogy ezzel siettetve van a katasztrófa kibonyolitása, a minek a vége Vilmos herczeg regenssége lesz. Ez ellen Olga királynénak sincs kifogása. Az a hir is szárnyra kapott, hogy a jezsuiták keze benne van a dologban s hogy a szédelgők egyike tulajdonképen a Jézus-társaság egy világi megbizottja volt, a kinek sikerült a királyt odáig vinni, hogy a tavaszszal Olaszországban egész csendben áttért a katholikus vallásra. Ezt abból sejtik, hogy a király már régebben elárulta a katholikus vallás iránt érzett rokonszenvét, annyira, hogy áttérését már két év óta folyvást emlegetik, de az erre vonatkozó hireket eddig még mindig megczáfolták. Ilyesmiben a württembergi nép nem érti a tréfát s egy stuttgarti levél szerint bizonyos, hogy katholikus vallásu fejedelmet soha sem türne maga fölött. A szédelgők spiritisztikus mutatványairól azt beszélik, hogy az elhunyt első Vilmos német császár megjelentetésével hatottak leginkább a királyra, a kit a «szellem» állitólag maga vett rá, hogy áttérjen a katholikus vallásra s a pápával karöltve munkálkodjék, mert az egyház elébb-utóbb ugyis vissza fogja nyerni régi hatalmát és befolyását. Egy ilyen «seance» alkalmával a titkos rendőrségnek sikerült leleplezni a csalókat, a kik akkor is egy duczat szellemmel rémitgették a szegény lelki-beteg királyt.

— **Erőszakoskodó kántortanitó**. Schuszter Konstantin váczi püspök Lencs Péter ráczkevei ideiglenes kántortanitót állásától felfüggesztette és helyette egy másik kántortanitót nevezett ki. Daczára az elmozditó határozatnak és annak, hogy az uj kántortanitó Ráczkevébe megérkezett, Lencs Péter nem akarta állását elhagyni, bejárt az iskolába, ott botrányt csinált és a kántortanitói lakásba nem akarta utódját beereszteni. A püspök erről értesülvén, Pestmegye alispánjához fordult, s kérte hogy szüntesse meg a botrányos állapotot. Az alispán utasitotta a főszolgabirót, hogy intézkedjék ez ügyben, s a szolgabiró ennek következtében tegnap az erőszakos kántortanitót karhatalommal távolitotta el eddigi lakásából.

— **Elfogott uzsorások**. Mai lapunkban már röviden megirtuk, hogy a bécsi rendőrség tegnap Stössel Adolfot, a Stössel és társa czég czégvezetőjét, és Ehrlich Pál pénzügynököt elfogta. Az elfogatás városszerte nagy feltünést keltett, mert mind a két embert nagyon sokan ismerik Bécsben. Stössel Adolf jelenleg 50 éves és nős, s azelőtt kereskedősegéd volt Pozsonyban. Ezelőtt tiz évvel Bécsbe ment, a hol a «Rosenberg és Stössel» czéget megalapitotta. Társa csakhamar megszökött Amerikába, s igy Stössel maga vezette az üzletet. A másik elfogott Ehrlich Pál, porosz sziléziai születésü, körülbelől 48 éves és teljesen vagyontalan. Mind a két jó madár már évek hosszu során át majdnem minden üzleti botrányban szerepelt és nagyon rossz hirben állt az egész város üzleti köreiben. Elfogatásukra a következő két eset adott okot. Ehrlich Pál, a ki rendkivül sokat forgolódott müvész-körökben, nem rég megismerkedett Menter, akademiai festővel, a kinek ajánlatot tett börzespekulácziók keresztülvitelére. A festő az ajánlatot elfogadta, mire Ehrlich 20,000 forintnyi biztositékot kért tőle. A festő ráment a lépre, de Ehrlich a megbizásokat nem teljesitette, s folytonosan csak veszteségeket számitott fel a festőnek. Mikor az üzlet a javára ütött ki, és a festő a nyereményt követelte, Ehrlich zavarba jött és azt mondta, hogy 20,000 forint értékü váltói Stösselnél vannak. Stössel ekkor Günsburg bárónak egy 30,000 forintos elfogadványával elégitette ki Menter jogi képviselőjét, a ki ezután elment Günsburg báró képviselőjéhez dr. Glaserhez, és követelte tőle a váltó kifizetését. Dr. Glaser a fizetést megtagadta, azt állitván, hogy a kérdéses váltó csalárd emberektől származik. Dr. Singer ekkor jelentést tett az esetről a rendőrségnél. Hogy Stössel hogy került a Günsburg-féle váltó birtokába, annak a története a következő: A fiatal Günsburg Gábor báró, egy dusgazdag pétervári bankár fia 1884-ben Bécsbe jött és rettenetes módon szórta a pénzt. Minél többet költött, annál kevesebbet kapott hazulról s igy csakhamar a legkönnyelmübb módon adósságokat kezdett csinálni. Már több mint két millióra rugtak az adósságai, mikor apja késznek nyilatkozott fia pénzügyi helyzetét tisztázni, ha átveszi az Günsburg-féle szibériai ezüstbányák vezetését. A fiatal Günsburg azonban az ajánlatot visszautasitotta és folytatta könnyelmü életmódját, mire az apa gondnokság alá helyeztette a fiát. Ekkor hozta össze a fiatal embert a sors a derék Ehrlichhel, a ki csakhamar késznek nyilatkozott pénzt szerezni számára, azzal a feltétellel, hogy a fiatal Günsburg vásárolja meg Ehrlichtől 100,000 forint értékü váltókért a «Dobb-féle kazánfütés» szabadalmát. Ezt Günsburg meg is tette, mire 1200 forintos kölcsönt kapott Stösseltől. Ebből a pénzből 1140 forintot kifizetett Ehrlichnek és a közjegyzőnek, a kinél a százezer forintos váltókat deponálták, ugy hogy neki csak hatvan forintja maradt az egész manipuláczióból. Ekkor Ehrlich és Stössel követelték a közjegyzőtől, hogy adja ki nekik a Günsburg féle váltókat. A közjegyző hosszas ellenkezés után kiadott nekik 75,000 forint értékü váltót, mig 25,000 forint értéküt megtartott magának biztositékul. Később azonban azt is kiadta a két csalónak, a kik ezzel elégitették ki Menter festőt, a 75,000 forint értékü váltókért pedig Günsburgot beperelték, miután a szabadalmat egy gráczi embernek másodszor is eladták, 18,500 forintért. Mikor dr. Singer az esetről jelentést tett, a rendőrség Ehrlichet és Stösselt letartóztatta, kik közül az előbbi már töredelmes vallomást tett. Megjegyzendő, hogy a fiatal Günsburg báró ezalatt elmenekült Shanghai, a kellemetlen bonyodalmak elől. — A Stössel és Ehrlich-ügyben a mai délelőtt folyamán több embert kihallgattak. Stössel maga azt állitja, hogy őt Ehrlich vezette félre. Hogy azonban Stössel a Günsburg-féle elfogadvány kétes értékét ismerte, azt az is bizonyitja, hogy pár nappal ezelőtt kiegyezési ajánlatot tett dr. Glasernak, és hajlandónak nyilatkozott a 100,000 forint értékü váltókat tizezer forintért kiadni. Dr. Glaser azonban ezt az ajánlatot nem fogadhatta el, mert tudta, hogy Grünsburg a 100,000 forintos váltóért csak 60 forintot kapott. Hire jár, hogy ma egy harmadik embert is elfogtak, a ki bünrészese a Grünsburg-féle váltókkal elkövetett nagy csalásnak.

— **Tüzkárosult miniszter**. A pestmegyei bedeházi pusztán, mely Fabiny Teofil igazságügyminiszter tulajdona, mint emlitettük, nem rég fölgyujtottak egy cselédházat, mely földig le is égett. Most arról értesitenek bennünket, hogy az alberti-irsai csendőrség már kiderítette, hogy a gyujtogató Frainczi Bátor János, a vidéken zsarolásairól ismert csavargó volt, a ki a felgyujtott házban egy szekrényt is feltört s Diljencz János béres 93 frtnyi megtakaritott pénzét ellopta. A tettes azóta nyomtalanul eltünt. Most országszerte körözik.

— **Rózsa Sándor 79 kortársa**. Érdekes akta van a szegedi rendőrség asztalán néhány nap óta. Egy töredéke ez a Raday-kornak s bele van jegyezve 79 régi zsivány és futó betyár neve, a kik a szegedi várban ültek s a kiket Laucsik vallatott. Valamennyien Rózsa Sándor kortársai. Ezt a szomoru emlékü névsort az aradi kir. ügyészség most küldte el a szegedi rendőrséghez, mert bár a bünösök közül csaknem valamennyi leülte rég a büntetését, még nem végzett velök teljesen az igazságszolgáltatás. Tizenöt, husz év előtt ott kuporgott mind a 79 gonosztevő a szegedi vár mohos, nedves oduiban. De a rabtartási költséget egyik se fizette még meg s ma keresik a régi zsivány-falkát, azért, hogy a szegedi várban elfogyasztott rabkosztért felgyült tartozásukat kiegyenlitsék. Az aradi kir. ügyészség felügyelete alatt állott annak idején a zsiványokkal megrakott vár. Az ottani levéltárban van elhelyezve a Ráday királybiztosság iratainak nagy tömege, melyből kitünik, hogy Rózsa Sándor 79 kortársai összesen nem kevesebb, mint 15,000 frt rabtartási dijjal maradtak adósai a kincstárnak. Minden egyes névnél ki van tüntetve a tartozás. A szegedi vár egykori lakóinak nagyrésze alsó és felsőtanyai. A pusztai rendőrkapitányok bizattak meg a régi zsivány-világ hazakerült alakjai hollétének kipuhatolásával.

— **Esteban Zákány meggyilkolásáról**. Olvasóink bizonynyal emlékeznek még arra, hogy nehány hó előtt hirt adtunk lapunkban egy Amerikában lakó honfitársunk meggyilkolásáról. Esteban Zákánynak hivták a szerencsétlen embert, a kinek szomoru végéről akképen értesültünk, hogy előfizetőnk lévén, az amerikai posta a nevére küldött «Egyetértést» visszaküldte kiadóhivatalunkhoz, a czimszalagra irt ama megjegyzéssel, hogy Esteban Zákányt megölték. Alighogy az esetet megirtuk, máris jelentkeztek a boldogult magyarországi rokonai, a kik azóta összeköttetésbe léptek az Esteban Zákány végrendeletének végrehajtójával, Kodoro Mihálylyal. Kodoro ez évi augusztus hó 30-án levelet irt a magyarországi rokonoknak Szegedre s e levélben leirja a megölt Esteban Zákány tragikus halálának történetét. Az emlitett levélből a «Sz. N.» után átveszszük a következőket: «Ez évi május 4-dikén egy ismeretlen ember jött lóháton az elhunytnak czukorgyárába és jó ideig tartózkodott ott azon ürügy alatt, hogy czukornádat akar vásárolni. Naplementekor a gyár bejárata felé fordult, a hol a boldogult tartózkodott s itt egy cseléd által valami gyógyszert kért tőle. Miután épen ideje volt a gyárat bezárni, Zákány a közvetlen közelben levő lakháza felé ment, hogy a kivánt szert kihozza. Az ismeretlen követte s a lakház közelébe érve, pisztolyt vett elő és Zákányt hátba lötte, azután rögtön futásnak eredt. A lövés zajára a család tagjai mind kirohantak és Zákányt a földön fekve találták. Zákány fiainak egyike utána rohant a gyilkosnak, de még sötét levén, semmit sem láthatott és nem jutott lövéshez. A legidősebb fiu, a ki távol volt a háztól, hazajövet, utban találta atyja gyilkosát, de csak otthon tudta meg, hogy mi történt. Zákány rögtön a végrendelet készitéséhez látott, hogy megtegye intézkedéseit, a miket őt környező családja és barátai érdekében szükségesnek látott. A golyó a bal váll alatt hatolt be a testbe. Zákány a megsebesülés után még 12 órát élt és azalatt folyvást beszélt környezetével. Altalános vélemény szerint a gyilkost a boldogultnak ellenségei bérelték föl. Zákány maga kijelentette, hogy az orgyilkosság a Castro gyaládtól ered, mely mindig azon volt, hogy neki ártson. De habár a család tagjai és a vélt tettes, a ki ellen gyanuokok forognak fönn, el vannak fogva, eddig semmi határozott eredménye sincs a vizsgálatnak.

— **Öngyilkos orvos**. Sepsi-Szt-Györgyön *Kammerer* Gyula 78 éves orvos tegnapelőtt felakasztotta magát és meghalt. A végzetes tettet csak akkor vették észre, mikor az öngyilkos már egészen kihült s igy a mentési kisérletek eredménytelenek maradtak. Hogy mi vitte az öreg urat erre a szomoru lépésre, azt nem tudják; rendezett viszonyok közt élt és nem volt egyéb baja, mint az, hogy agglegény levén, folytonosan a magányra volt utalva. Ez, mint mondják, az utóbbi időkben nagyon elkeseritette. Valószinüleg hosszabb idő óta foglalkozott már az öngyilkosság eszméjével, a mire az is mutat, hogy barátaitól napokkal ezelőtt bucsut vett, mintha nagy utra készülne. 8—10,000 frt értékü vagyon maradt utána.

— **Hetvenötezer frank atheistaságért**. Bradlaugh, az angol parlament tagja, ki a szokásos esküt a parlamentben letenni nem akarta s a kinek a mandátumát istentagadása folytán többször megsemmisitették: tömérdek pénzbe kerülő pörbe keveredett az esküügy miatt. Gyüjtést rendeztek tehát Bradlaugh javára, melyből nemcsak kifizették a pörköltséget, de még tizenötezer frankot, mint a gyüjtés fölöslegét ajándékképen az istentagó Brandlaughnak adományozták.

— **A potenza-grassanói vasuti szerencsétlenségről** Rómából táviratozzák, hogy a potenza-grassanói vasutvonalat már egészen megtisztitották a romoktól és átadták a forgalomnak. Az elveszettek számát legutóbb a következőképen állapitották meg: meghalt 25 ember, és megsebesült 70. Két halott barátnál 60,000 arany lirát találtak.

— **Kivándorlás Braziliába**. Triesztből ma indul el a *Helios* nevü Lloyd gőzös 400 kivándorlóval Brazilia felé. A kivándorlók jobbára trientiek és a Karst-vidéken lakó szlávok. A kivándorlóknak uti költségét a braziliai kormány fizeti és gondoskodik ellátásukról. Pár nap mulva egy másik hajó 800 kivándorlóval indul Braziliába. Azt hiszik, hogy rövid idő alatt 8—10,000 kivándorló fogja elhagyni Európát.

— **Megrendszabályozott pópa**. Temesvárról irják, hogy az aradi konzisztorium Petreszku Miklós remetei pópát, a ki a mult évben az ó-hitüek karácsony-ünnepén tartott prédikácziójában az orosz fegyverek diadaláért imádkozott, hogy azok mielőbb megszabaditsák a szegény elnyomott románokat a «magyar bitorlók» igája alól: állásától felfüggesztette, és mert Petreszku vonakodott az anyakönyveket kiadni, őt a csendőrség közbenjöttével kényszeritette erre. A mult évi emlékezetes eset alkalmával Petreszku egyik délmagyarországi lap ellen sajtópanaszt emelt, mert a lap felhivta az ügyészség figyelmét a pópa izgató üzelmeire, de panaszát elöljárói figyelmeztetésére csakhamar visszavonta. Üzelmeivel azonban nem hagyott fel, amiért most elvette megérdemelt büntetését.

— **A kártya szenvedély átka**. Temesváron tegnap éjjel egy kávéházban borzasztó eset történt. A Nedl testvérek kártyázás közben összevesztek s az idősebb a fölött való dühében, hogy öcscse elnyerte a pénzét, sziven szurta szerencsétlen testvérét. A gyilkos Nedl Márton csak nemrégen szabadult ki hosszabb fogságból. Mindenki ugy ismeri, mint heveskedő és gonosz indulatu embert. A gyilkosság elkövetése után meg akart szökni, de elfogták s átadták a rendőrségnek. A leszurt ember a halállal vivódik.

— **A távirda ellenségei**. A mult hó folyamán a czegléd-kőbányai távirdai vonalszakaszon, különösen Monor város határában, feltünően sok távirdai porczelán szigetelőt törtek szét falusi suhanczok merő pajkosságból. Ladányi monori főszolgabiró a tetteseket kipuhatolta s a kárt megfizettette velök. A budapesti posta- és távirdaigazgatóság ezért most külön leiratban mondott köszönetet a buzgó főszolgabirónak.

— **Borzasztó kettős gyilkosság**. A legutóbbi londoni gyilkosságokhoz nagyon hasonló eset hire érkezik Leskauból, Morvaországból. Leskauban évek óta lakik egy Schinzel János nevü nyugalmazott uradalmi vadász két leányával, kik közül az egyik tizenhét, a másik tizenkilencz éves. A három tagból álló család teljesen visszavonult életet élt. A mult nyár óta azonban egy szomszéd falubeli kereskedő két fia gyakran járt a házhoz, és az egész környéken az a hir volt elterjedve, hogy eljegyezték a nyugalmazott vadász két gyönyörü szép leányát. Ez hónapokon keresztül igy tartott, mig az idén augusztus vége felé ugy látszott, hogy valami megzavarta a két család egyetértését. Augusztus vége felé ugyanis egy katonatiszt és egy polgári ember gyakrabban megfordultak a leányos háznál, és feltünő módon udvaroltak a két nővérnek. Ennek az lett a következménye, hogy a két kereskedő fiu beszüntette látogatását a nővéreknél. Pár nappal ezelőtt Leskau környékén nagy vadászat volt, melyre az emlitett katonatiszten és társán kivül, a két kereskedő fiu, Gertel József és Antal is hivatalos volt. A két előbbi pontosan meg is jelent a vadászaton, de az utóbbiak elmaradtak. A vadászat befejeztével a két nővér, a katonatisztet el akarta kisérni a körülbelül másfél órányira lévő vasuti állomáshoz. Egy a mezőn dolgozó paraszt látta, a mint a két párt tőle vagy 150 lépésnyire a leskaui erdőben eltünt s azóta a leányokat nem látta senki. Altalános volt a vélemény, hogy a nővérek a városi uracsokkal megszöktek. Rövid idő mulva azonban az a hir terjedt el, hogy Gertel József is eltünt s ekkor komolyabban kezdtek foglalkozni az ügygyel. Negyednapra futótüzként terjedt el Leskau környékén a hir, hogy a két leány borzasztóan megcsonkitott holttestét a leskaui erdőben megtalálták. A szörnyü hir csakugyan valónak bizonyult. Egy Klimes nevü favágó ugyanis az országuttól vagy 500 lépésnyire az erdőnek egy járatlan részében megtalálta a két holttestet. Az idősebb leánynak a jobb halántéka volt átlőve, s abból, hogy a seb szélei meg voltak perzselve, azt következtetik, hogy a lövés közvetlen közelből történt. A fiatalabb leánynak a mellén és a nyakán tátongott egy-egy lőseb. Mindakét holttest le volt vetkőztetve, s a fiatalabb leány alsó testébe a tettes borzasztó módon egy fadarabot vert bele, mig az idősebb leánynak mindakét melle a legnagyobb kegyetlenséggel le volt vágva. A levágott testrészeket mindezideig nem sikerült megtalálni. Gartel Józsefre, a kit a vadállatias tett elkövetésével gyanusitanak, eddig szintén nem akadták rá, fivérét azonban, a ki bünrészesség gyanuja alatt áll, elfogták. A két fivér apjának a házát a nép elkeseredettségében le akarta rombolni. A vizsgálatot erélyesen folytatják.

— **A magyar államеszme és a párisi nagykövetség**. Nem maradt minden eredmény nélkül az a mozgalom, melyet egyik magyar hirlapiró a párisi osztrák és magyar nagykövetség osztrákositó törekvése ellen az ottani magyarság támogatásával meginditott. A párisi lapok ugyanis az idegenek névsorában már az autrichiens helyett autrichiens et hongroist irnak, s ezzel több közjogi tudományt árulnak el, mint a mi nagykövetségünk, melyre nagyon ráfér egy kis oktatás e tudomány elemeiben.

— **Uj fürdő a fővárosban**. Előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében nyilt meg ma az Erzsébet-körut és a király-utcza sarkán, a régi vasfürdő helyén épült u. n. köruti fürdő, mely *Freund* Vilmos ismert budapesti müépitész és fővárosi bizottsági tag tulajdona. — A fürdő bemutatásánál a meghivott közönség körében ott láttuk Markusovszky miniszteri tanácsost, Gebhardt tiszti főorvost, Müller Kálmán rókuskórházi főigazgatót, Angyán és Schwimmer egyetemi tanárokat, az orvosi kar számos kitünőségét, a fővárosi köztörvényhatósági bizottság több előkelő tagját stb. A pazar fénynyel diszitett s a technika legujabb vivmányai szerint berendezett fürdőben vannak kád-, pezsgő-, hullámos-, gőz- és villámos-fürdők, pneumatikus fürdők, fenyő- és higsóbelélegzések stb. E három utóbbi osztálya a fürdőnek hazánkban egészen uj és hézagot pótol. A fürdő egészben véve minden osztályában a legnagyobb kényelemmel és oly pazar fénynyel, oly finom izléssel van berendezve és felszerelve, hogy a fürdőkben oly gazdag fővárosunkban is gyorsan elsőrendü nevezetesség és kedvelt specziálitássá fog válni. A felszerelésben kizárólag fővárosi iparosok vettek részt, a fürdő- s ventiláczió-berendezést a Zellerin-czég, a kárpitos-munkákat és pedig a japán-szalont és török termet, a gobelin-utánzatokat stb. a Bamberger Fr. czég, a majolika-munkákat a Fischer J. czég, az emaille-üvegfestményeket Roth W., az olajfestésü képeket Lotz tanitványai és Götz tanár készitették. A fürdő orvosa Schreiber S. H., a pneumatikus és inhalláló osztályt azonban dr. Szigeti Márton előnyösen ismert gleichenbergi fürdő-orvos vezeti. A mai közönség, melynek soraiban majdnem kizárólag szakértőket láttunk, nagy elismeréssel nyilatkozott az uj elegáns fürdő nagyszerü berendezéséről s remélhető, hogy a nagy közönség is méltányolni fogja ama nagy áldozatokat, melyeket a derék tulajdonos ez intézet létesitése által hozott s melyekkel nemcsak szolgálatot tett a közegészségügynek, hanem szaporitotta is a főváros figyelemreméltó nevezetességeit.

— **Időjárás Budapesten**. Ma enyhe őszi idő volt; a nap — kevés megszakitással — folyton sütött; a hőmérsék reggeli 7 órakor —0·6, napközben mintegy 5 fok volt Celsius szerint. Lapunk zártakor kissé hüvös, csillagos ég van.

Rövid hirek. *Nagy-Kőrös* városában az elemi iskolás gyermekek közt a vörheny az iskolaév kezdetével oly mértékben lépett fel, hogy az iskolát bé kellett záratni. — *Makód* község határában a napokban egy ismeretlen férfi holttestét fogták ki a Dunából. A holttesten fekete kabát, fekete mellény és nadrág volt. — *Szeremle* község határán a süködi csendőr járőrség egy férfi holttestet talált, melyben Grosz Albert bajai lakost ismerték fel. A holttestet Bajára szállitották. — *Vadkert* pestmegyei községben tegnap egy Zahorszki Anna nevü 9 éves gyermekleány a szárazmalom kerekei alá esett, melyek a testét alaktalan hustömeggé roncsolták.— *Bucsoviczban* a mult éjjel a Grünvald-féle gőzmalom teljesen leégett. — *A szász* királyságban a nyilvános hypnotikus mutatványokat betiltották. — *Svausca* közelében e hó 21-én egy 16 éves ficzkó egy négy éves leányt becsalt az erdőbe, levágta a nyakát és felhasitotta az altestét.

—

= **A ferenczvárosi gyilkosság** ügyében — mint értesülünk — a rendőrséget bizalmas uton figyelmeztették egy emberre, a ki vidéken lakik, de a kritikus napokban Budapesten volt látható. Ez az ember egy izben már állott hasonló vád alatt, vizsgálati fogságban is volt, bünjelek is szóltak ellene, de ügyesen védte magát, hogy nem lehetett végérvényesen elitélni. A rendőrség megtette a legszélesebb körre terjedő intézkedéseket, hogy akár a fővárosban, akár rendes tartózkodási helyén minél rövidebb idő alatt kézre kerüljön. Ha ez a kombináczió valónak bizonyul, akkor a ferenczvárosi gyilkosság ügyének szenzácziós fordulata várható.

= **Hamisitott szinházi jegyek**. A gyapju-utczai német szinház igazgatójának régóta feltünt, hogy a harmadik emeleti karzat álló helyei mindig zsufolva vannak közönséggel, noha a pénztár épen ez állóhely-jegyekből ad el a legkevesebbet. Ma végre nyitjára jött a titoknak. Este 7 óra tájban a szinház előtt állomásozó rendőr kérdőre vont egy fiatal embert, a ki állóhely-jegyeket kinált potom áron a körül állóknak. Az illetőt Habermayer Károlynak hivják és azt vallotta, hogy a jegyeket — szám szerint huszat — az istvántéri Králik-kávéházban egy Grossmann Lajos nevü kárpitos-segéd adta át neki elárusitás végett. Négyet már eladott belőlük, 16 még a birtokában van. Lesser, a szinház igazgatója, kinek a gyanus származásu szinházi jegyeket bemutatták, kijelentette, hogy azok hamisitványok. A jegy elárusitóját a rendőrség egyelőre fogva tartja, Grossmann letartóztatását pedig elrendelte.

= **Lappangó raktártüz**. Napok óta lappangó tüznek jöttek nyomára a belső dob-utcza 19. sz. házában. Ugyanis a nevezett ház pinczéjéből, a melyben a Holitscher Baruch és fia czég nagymennyiségü gabonája van fölhalmozva, tegnap délután erős füstszagot éreztek. A lakók jelentést tettek a VII. kerületi tüzőrségnek, mely a helyszinén megjelenve, megállapitotta, hogy a pinczébe raktározott mintegy 25 vaggonra való gabona már napok óta ég. A tüzoltóság, mely még ma is dolgozott a veszedelmes tüz elfojtásán, azt hiszi, hogy az egy kályhából kipattant szikrától keletkezett.

= **Életunt lovasrendőr**. A Kun-utczai rendőrségi kaszárnyában ma virradóra Kovács Mihály lovasrendőr szolgálati revolverével kétszer mellébe lőtte magát. Mikor a mentőegyesület tagjai segitségére mentek, azt mondta, hogy ne igen fáradjanak a megmentésével, mert ő megunta az életet és nem kér belőle többet. Csak azt sajnálja, hogy a lövései jobban nem találtak. Az életunt rendőrt a laktanyából a Rókus-kórházba vitték, a holt most élet és halál közt vergődik.

= **Az öngyilkosság különös módján** akart az élettől megszabadulni Heredi János erdőkürti 70 éves földmüves ember. Öreg és munkaképtelen ember volt s azt hitte, hogy betegeskedésével terhére esik családos fiának, a ki már évek óta tartotta házánál. Ezért elhatározta, hogy öngyilkossá lesz. Tervét a napokban akarta végrehajtani. Bezárkozott egy szobába, meggyujtotta az ágyakban levő szalmazsákokat, reáfeküdt az egyik égő ágyra és elvágta a torkát egy borotvával. Fia és menye, a kik az udvarban foglalatoskodtak, észrevették a lakásból kitóduló füstöt. Betörték a szoba ajtaját, az öreg embert, a kinek ekkor már minden ruhája lángot fogott, lekapták az ágyról, kivitték az udvarra, ruháit eloltották s aztán hozzáláttak a szobában dúló tüz elfojtásához. A sulyosan megsérült öreg embert unokája még aznap behozta a fővárosba és a Rókus-kórházban helyezte el Navratil tanár sebészeti osztályán. A nyakán ejtett vágás nem életveszélyes, de égési sebei komoly természetüek.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Az Erkel-jubileum** ügyében Királyi Pál és társai által a közgyülésen beadott amaz inditványt, hogy az Erkel Ferencz müveinek kiadási költségeihez a főváros is járuljon bizonyos összeggel, a tanács elvben pártolja s mai üléséből felhivta a pénzügyi bizottmányt, hogy az összeg mérvére és fedezetére nézve tegyen javaslatot.

— **A Perotti-ügy az operában**. Perotti Gyula az operaszinház igazgatóságának tegnap közlött kommunikéja következtében hozzánk intézett levelében a következőleg vázolja a felmerült ügy előzményeit és lefolyását: «Ez évi szeptember 30-ikán, midőn «Othello«-ban kellett volna fellépnem, délben le kellett mondanom, miután nem voltam hangomnál, a mint ezt október 1-én dr. Jelenffy szinházi orvos határozottan konstatálta, a kinek orvosi tanácsa ellenére október 2-dikán mégis felléptem. Szeszélyről vagy presszióról részemről szó sem volt. *Erkel* igazgató ur szeptember 30-án délután lemondásom után felkeresett ugyan és kérésére késznek is jelentkeztem, hogy őt — mint igazgatót — kellemetlenségtől megkiméljem, kedvéért megtenni a reám és hangomra nézve bizonyára veszélyes kisérletet hogy fellépjek, de ő küldje meg nekem, nem, mint az igazgatóság állitja, a kormánybiztos ur kivánt szabadságomat tartalmazó irásbeli nyilatkozatát, hanem azon, köztem és közte mint a m. kir. operaház igazgatója közt f. évi junius havában Prágában kötött és reám nézve kötelező megegyezésünk elismerését, melynek értelmében nekem a már tavaszszal kért öt hónapi szabadság oly feltétel alatt adatott meg, hogy Amerikából visszatérve a jövő év április és május hónapjaiban a budapesti operaházban 16 előadáson minden dij nélkül fogok énekelni és kötelezem magam, 1888. október 4-én a «Walküre»-ben Sigmund szerepét magyar nyelven énekelni. Ez utóbbi kötelezettségnek, ha a «Walküre» előadatása el nem marad, kétségkivül ép ugy megfeleltem volna, a mint szándékomban van az is, hogy jövő tavaszszal az első kötelezettségnek, hogy t. i. 16 estén dij nélkül fellépjek, meg fogok felelni. Részemről tehát csupán egy megszerzett jog megóvásáról volt szó, a mennyiben sohasem tételezhettem fel, s még ma sem tételezem fel, hogy a kormánybiztos ur által hozzám Prágába küldött és hivatalosan eljáró igazgató kötelező igéreteire vonatkozólag utólagosan desavouálathassék. Miután a kormánybiztos ur most ezen megegyezést fentartani nem akarja, kényszerülve vagyok — minthogy jóhiszemüleg intézkedéseimet az Amerikába való utazásra véglegesen megtettem — még azon esetben is utra kelni, még pedig már november 1-én New-Yorkba, ha kényszerittetném is ezen ügy végleges rendezéséig a 10,000 forintot tevő bánatpénzt a törvényszéknél letéteményezni, ugy hogy még csak 2 estén lesz alkalmam mostanra Budapest városának nagyrabecsült közönségétől elbucsuzhatni.

— **A népszinházban** Abonyi Lajos a «Betyár kendője» szerzőjének «Magduska öröksége» czimü népszinmüvéből, holnap pénteken délelőtt 10 órakor fogják megtartani a jelmezes főpróbát.

— **Zichy Géza gróf** «Vártörténete» czimü nagy zenekari müve, mely tavaly a m. kir. operaházban élőképekkel nagy sikerrel adatott elő, a tél folyamán külföldi nagy szinpadokon is előadásra kerül. Legelőször a bécsi udvari operaházban fogják előadni, aztán Lipcsében, Drezdában és Berlinben. Szent-Pétervárról is megrendelték már a partiturát s ott a müvész-gróf jelenlétében és személyes vezénylete alatt fog a nagyszabásu mü nyilvánosságra kerülni.

— **Ujházy a m. kir. operánál**. Mint értesülünk, Mahler operaházi igazgatónak sikerült Paulay igazgatóval történt megegyezés alapján Ujházyt, a nemzeti szinház kitünő müvészét az opera szinmüvészeti része számára drámai előadónak és oktatónak megnyerni. Alszeghy, mint az opera rendezője továbbra is megmarad állásában s Ujházy feladata csakis a szereplők drámai oktatására fog szoritkozni. Az operaház igazgatójának ehhez a választásához, mely a magyar operának kétségkivül uj lendületet fog adni, őszintén gratulálhatunk, s csak azt sajnáljuk, hogy a kitünő müvészt nem sikerült teljesen megnyerni az opera számára, s hogy az opera érdekeit csakis szabad idejében szolgálhatja, mig tehetsége nagyobb részét ezután is a nemzeti szinház fogja igénybe venni. A veszteséget, melyet e körülmény miatt az operaház szenved, csak az a rendkivül becses müvészi tevékenység ellensulyozza, mit a müvész, mint a nemzeti szinház tagja, a drámai szak fejlesztésében és a legmagasabb niveaura emelésében kifejt, s mely tevékenysége őt az elért kitünő sikerek által a nemzeti szinház elsőrangu oszlopává, s hazai szinmüvészetünk egyik legelső bajnokává tette.

— **A német szinházban** a meiningeni szintársulat ma szépszámu közönség előtt Schiller *Tell Vilmosát* adta elő. A mai előadás alig számitható a társulat nagyobb sikerei közé, habár a szczénikus jeleneteknek itt is nagy hatása volt s a harmadik felvonás után *Chronegk* igazgatót több izben kitapsolták. A szavaló müvészetben a társulat a mai előadás alatt nagyobb hatást kelteni alig tudott. Mindamellett dicsérettel emlitbetők a főbb szereplők közül Gruber mint Werner, Arndt mint Stauffacher, Godek mint Fürst, Knorr mint Tell, Barthel mint Melchtal és Berg, Taller és Lindner kisasszonyok. Holnap a darabot ismétlik.

— **A népszinház Bécsben** czim alatt a Hircsarnok után közölt ujdonságunkat a bécsi Karl-Theater igazgatósága megczáfolta. Ezzel szemben a népszinház igazgatóságától nyert értesités alapján azt irja a *H—k*, hogy a népszinháznak Bécsben való vendégszereplése iránt tényleg folytak tárgyalások, melyek kedvező kilátással kecsegtettek. De azután a bécsiek magatartása következtében az egész terv dugába dőlt.

Az Arany-szobor pályázat.

Az Arany-szobor bizottság mai ülése döntött a pályázat kérdésében, tiz szavazattal kettő ellenében *Stroblnak itélte oda a pálmát*. A másik pályázó, Zala megkapja a pályázatban részvételért kijáró ezer forintját. Ezzel a pályázat kérdése el lőn döntve s mi megnyugvással veszszük tudomásul a bizottság itéletét.

De mikor ezt teszszük, szükségét látjuk annak, hogy tanuságkép emlékezetbe hozzuk e nevezetes pályázat hányattatásait. Szeptemberben mult egy éve, mikor az első pályázat, a nevesebb magyar szobrászok majd valamennyiének részvételével, a városligeti iparcsarnok helyiségeiben közszemlére hozta ama tizenegy mintát, melyet akkor mi is tüzetesen ismertetünk. Véleményünk az volt, hogy a minták közül legsikerültebb Stroblé, közvetlen utána Ronáé s csak harmadsorban Zaláé. Ez volt, majd kivétel nélkül a többi lapok véleménye is. S a mi több, az akkor döntő tekintélyünek tartott szükebb

körü bizottság is Strobl mintáját fogadta el a kivitelre. Közbejött azonban a nagy bizottság viharos ülése, melyen a szükebb bizottság itéletét áttörték s abban állapodtak meg, a mi a mostani szükebb körü pályázatra vezetett, hogy Zala megosztozott Strobllal az első pályázat sikerében s fel lön hiva, hogy a diadalt csavarja ki méltó vetélytársa kezéből. Ha nem ez állt is a nagybizottság jegyzőkönyvének szövegezésében, nyilván mindenki akként magyarázta a dolgot. S most áll elő a fordulat. A két müvész elkészült müvével, kiállitotta az akadémia disztermében s a közönség nagy érdeklődése közt az a vélemény kezdett mind jobban megszilárdulni, hogy Zala mintája, minden hibái mellett is, nevezetes haladást mutat tavalyi mintája fölött. Strobl uj mintája pedig, az egy talapzaton történt nevezetes módositást kivéve, maradt az a mi volt tavaly. Azok is, a kik tavaly határozottan Strobl mintája mellett nyilatkoztak, kezdtek ingadozni. Ez ingadozás némely körökben odáig emelkedett, hogy már arról volt szó, hogy ujabb versenyt kérnek a két müvész közt. S ennek a kivánságnak meg is volt a létjoga. Zala genialitása s erélyes javitása szerezte meg. És ime, a vélemények e hullámzásában megkészíti a javaslattevő bizottság a véleményt, e véleményt a nagy bizottság majd egyhangulag elfogadja, a mely . . . s itt áll elő a legujabb meglepetés, Zalától megtagadja a konczepczió eredetiségét, a részletekben is oly hibákat fedez föl, melyek Zala mintáját messze mögé állitja tavalyi sikerének.

Mi történt itt? Ezt kérdi a pályázat különös sorsát figyelemmel kisérő közönség. Nem tudta-e tavaly a bizottság, hogy Zala konczepcziója nem eredeti? Vagy ha tudta, mi vitte mégis rá a nagy bizottságot, hogy a tehetséges müvészt oly versenyre ösztönözze, melyben előre látta bukását? Ez az az alternativa, melyet a legujabb bizottsági határozat meg nem old s mely lidércznyomásként nehezedik az egész ügy lefolyására. A bizottsági ülés lefolyásáról adjuk a következőket:

Az Arany-szobor bizottság ma délután tartott ülésében döntött véglegesen az Arany-szobor pályázat sorsa fölött. E szerint a Zala és Strobl közt hirdetett szükebb pályázat ez utóbbi győzelmével végződött és a benyujtott terv alapján Arany János szobrának *kivitelével* is Strobl Alajos szobrász bizatott meg. Az ülésen az akadémia másodelnöke *Stoczek* József elnökölt, a jegyzőkönyvet *Beöthy* Zsolt vezette. A bizottság tagjai közül jelen voltak Pulszky Ferencz, Tóth Lőrincz, Zichy Antal, Keleti Gusztáv, Kaas Ivor, Eraknói Vilmos, Vadnai Károly, Pasteiner Gyula, Szász Károly, Nagy Miklós, Visy Imre és Lukács Antal bizottsági tagok. Andrássy Gyula gróf, ki azelőtt tevékeny részt vett a bizottság tanácskozásaiban, betegségével mentette ki távollétét. Nem voltak jelen az ülésen Gyulai Pál, Ybl Miklós, Jókai Mór, Gerlóczy Károly, Henszlmann Imre, Hunfalvy Pál, Lipthay Béla báró s még többen. A távollevők közt számosan voltak olyanok, a kik eleinte Zala György hivei voltak. Az ülést pontban 3 órakor nyitotta meg Stoczek József bizottsági elnök.

Beöthy Zsolt bizottsági titkár felolvasta a szoborbizottságnak október 4-én tartott üléséről szóló jegyzőkönyvet, a mi jóváhagyólag tudomásul vétetett. Ugyanő bemutatja a szoborbizottsághoz közvetlenül 21 müvész aláirásával ellátott, már általunk is közölt kérvényt, melyben azon kivánatuknak adnak kifejezést, hogy ily müvészi kérdés eldöntésénél a biráló-bizottságba a gyakorló müvészek nagyobb számmal legyenek képviselve. A jelenlevők közül a bizottság egy tagja szólalt fel a nyilatkozó müvészek álláspontja mellett, hivatkozva arra, hogy a 24 tagu bizottságban jelenleg csupán két müvész van (Keleti Gusztáv és Ybl Miklós!) A bizottságnak többsége elkésettnek jelentette ki a müvészek kivánatát, a kik csak most, a végeldöntésnél szólalnak fel, mig előbb a jury alakitása ellen nem volt szavuk, s napirendre tért e kivánat felett.

Stoczek József elnök ezután jelenti, hogy a javaslatkészitő bizottság október hó 18-án tartotta meg ülését és fölhivta a bizottság jegyzőjét a javaslat előterjesztésére.

Pasteiner Gyula, a javaslatkészitő bizottság jegyzője a következő javaslatot olvasta föl.

Az Arany-szoborbizottság október 4-iki üléséből a szükebb pályázatban résztvevő Strobl Alajos és Zala György szobrászok által készitett terv megbirálása és a végleges kivitelre vonatkozó javaslat készitése czéljából kiküldött bizottság e megtisztelő megbizatásban folyó október hó 18-ikán eljárt, s mindegyik tagja előadván véleményét, a következő javaslatban állapodott meg.

Zala György az első pályázatra készitett két terv közül a mostani szükebb pályázatra azt a tervet dolgozta át, melyen a költő obeliszk tövében alacsonyan ül, alakjának mintegy hátvédül szolgál az obeliszk. Az első pályázat alkalmával a génius félig lebegő helyzetben állott az obeliszk tetején és vele Szondi két apródja hármas csoportot képezett. Az ujabb tervről a két apród hiányzik, a génius pedig féloldalt előre hajol, a magasban koszorut tart a költő fölött, ugy látszik, mintha azt megkoszoruzni akarná. A két apród helyett a müvész szobrászati diszül a talapzat két oldalára, a költő alakjától valamivel lejebb a lyrai költészetet ábrázoló nőt s Toldi Miklóst, mint az époszt képviselőjét helyezte el. A mostani terv, a talapzat épitészeti kidolgozása tekintetében előnyösen különbözik az előbbitől. Azonban e változások daczára, az elrendezés, a fölfogás és a megoldás módja lényegileg ugyan az maradt. Az eredetinek látszó ötlet és annak szokatlansága az első pályázaton több felől tetszéssel találkozott s ugy látszik ez bátoritotta föl a müvészt, hogy e terhéhez ragaszkodjék és meg rajta egyszer próbára tegye elismert kiváló tehetségeit.

A terv szokatlansága azonban tetemesen megcsökkent, mióta általánosabban ismertté lett a Párisban ez év julius 14-én leleplezett Gambetta-emlék. A bizottság figyelmét sem kerülhette el a föltünő hasonlóság, mely az utóbbi emlék és Zala György terve között mutatkozik. Ezt azonban csakis egyszerüen tudomásul vette s töle semmi sem volt távolabb, semhogy az előtte álló tervben plágiumot lásson. A bizottság teljes mértékben elismeri annak jogosultságát, hogy müvészek a korábbi alkotásokat felhasználják, mert hisz ez mellőzhetetlen föltétele a müvészetek fejlődésének. Azonban mikor ezt nem kifogásolja, sőt helyesli, ugyanakkor szükségesnek tartja, hogy a mit valaki fölhasznál, azt jól használja föl, annak segélyével saját alkotását sikeresen oldja meg. Zala György tervéről ezt nem lehet mondani. A müvész abban hibázott, hogy az emléket, melyet az Arany-szobor tervezésénél előképül használt, nem tanulmányozta behatóbban, különben észrevette volna, hogy ott merőben más volt a föladat, tehát másnak kellett lenni a megoldásnak is. Kivilágllik ez abból is, hogy az emléket ugyan Gambetta nevén nevezik, de tulajdonképen a nemzeti védelemnek és a köztársaság megalapitásának emléke. Tehát azt a majdnem 28 m. magas obeliszket helyesen és jól koronázza meg a szárnyas oroszlánon ülő női alak, mint a köztársaság jelképe.

A müvész félreértvén a feladat különféleségét, egy ballépést tett és ahhoz következetesen ragaszkodva, oly lehetetlen megoldásra vállalkozott, melylyel egy épitész és egy szobrász egyaránt kiváló tehetsége együttesen sem birt megküzdeni.

Az elhibázott alapeszmének és az ebből folyó lehetetlen küzdelemnek az eredménye e terv, mely noha helyenkint oly kétségtelenül tanuskodik alkotójának sajátságos nagy tehetségéről, mégis fölépitésénél és elrendezésénél fogva összhangtalan, szaggatott hatásu.

A terv nincs arányban a nemzeti muzeum épületével, a mely elé szánva van, mert ötszörösen nagyitva 14 méter magas lenne s 15 méternyi távolból tekintve, az obeliszken fekvő genius az épület oromfala fölött látszanék, tehát az emlék hatásával agyonnyomná a nemzeti muzeum homlokzatát. Kelletlen fölöslegként hozzájárul még, hogy a talapzat ujabb divatu francziás épitészete nem igen egyeztethető össze a muzeum görögös jellegével. Ezért azonban vajmi kevés kárpótlást nyujt magának az emléknek tekintete, a mennyiben az egész, kivéve ha egyenesen elülről nézzük, minden egyéb oldalról ferde benyomást tesz. De azt sem mondhatjuk, hogy az emlék egyenesen elülről tekintve, egységes és egész hatásu volna. Ezt a hatást kizárja a főalak és a génius közötti kapcsolat lazasága, söt annak teljes hiánya, a mi épen a már jelzett hibás elrendezésből következik.

A szakadozott összbenyomás folytatását könnyü észrevenni a talapzat architekturájának részleteiben is, melyeknek vagy nincs hivatásuk, vagy ha van, annak nem felelnek meg. A talapzat zöme tulajdonképen nem áll egyébből, mint kiszökő nyulványokból, melyeknek alakitása feltünően nyers és melyeknek először az a hivatásuk, hogy az obeliszk elég szilárdnak látszó lábazatául szolgaljanak, másodszor, hogy helyet adjanak az alakoknak. E czélra azonban nem mindig elégségesek. Ez az oka, hogy például a főalak szinte aggasztólag kényelmetlen helyzetben van a széken, mely nem fér el a szük helyen. Toldi Miklós alakja is kényelmetlen, bizonytalan és nem szép helyzetben ül. Az emlék hátulsó részén pedig az erőteljes kiugrást csak nehány könyv, virág és szalag foglalja el. Ez az aránytalanság az egyik fő ok, a miért az emlék hátulsó része oly annyira kedvezőtlen hatásu. Az obeliszk tetején a géniusz elhelyezése is egészen hibás, sőt valamennyi között a legelhibázottabb, mert épen helyzeténél fogva legkevésbbé sem felel meg tulajdonképeni hivatásának, mely az volna, hogy az egész alkotmányt felülről befejezze. Sem ezt nem teszi, sem az emlék jelentőségét nem juttatja világos kifejezésre. Ez az alak szépen van mintázva, de esetleges és pillanatnyi tartása kétségessé teszi géniusz voltát, s nem csak laza viszonyban van a főalakkal, de mi több, minden szépsége daczára annyira hiján van a komoly feltogásnak, mely itt méltán megkivántatik, s annyira nincs meg benne az emlék zöme, nagysága és formája által igényelt biztonság, vagy másként a szobrászati nyugalom, hogy a münek csak előnyére válnék, ha az obeliszk teteje inkább üres maradt volna.

A másik három alak sem egészen kifogástalan. A lyrai költészetet ábrázoló nő alakját a hibásan kezelt és tulságosan sok ruha és fátyol nehézkes tömege egészen elnyomja, ugy hogy fölötte a lomha ruházat uralkodik, a mi benne lendület akar lenni, az is sulyos teherré változik. Toldi Miklós alakja észrevehetően nagyobb a költő alakjánál. Kétségtelen, hogy a müvész a hősnek hatalmas erejét akarta kifejezni, de törekvésében, mely egyébként indokolt, szem elől téveszté a helyes arányt. Az sem kerülhette el a bizottság figyelmét, hogy ez alak emlékeztet a másik pályázó Toldijára, s hogy az első pályázat alkalmával Zala egyik tervén volt ugyan egy felületesen alakitott dalnok, de a Toldihoz hasonló alak első izben csak is Strobl Alajos tervét diszité.

Mind a három alak között föllogás és kidolgozás tekintetében legkevésbbé sikerült az, a mi a fő, a mi tulajdonképeni tárgya és tartalma az emléknek: Arany János A müvész a költőt elvénhedt, megtört, testileg egészen kimerült aggastyán alakjában állitja elénk, anynyira bágyadt, erőtlen, hogy még eszméletre sem látszik képesnek, a helyett, hogy gondolkodó és elmerengő lelki állapotban a költői tevékenység eszméjét fejezné ki, a szemlélőben inkább a szánalom érzetét kelti föl, mi az emléknek semmi esetre sem lehet czélja.

A másik terv szerzője, Strobl Alajos. Nem vállalkozik ily nehéz, söt lehetetlen föladat megoldására, nem akart minden áron olyant alkotni, a mi szokatlansága által meglepő; az emlékszerü szobrászat régi, jól kipróbált hagyományaihoz ragaszkodott, becsvágyát abba helyezte, hogy belső müvészi értékü müvet teremtsen és a föladat, melyet maga elé tüz, helyes arányban legyen müvészi tehetségével és iskolázottságával. Törekvésének e kiindulási pontja és vezéreszméje át és át hatotta müvét, melyet egészben és részleteiben az összhang, az arányosság, az alkalmazott anyagok és a tömegek jól kimért elosztása, az egyensuly, a nemes, nyugodt és fönkelt föllogás és a tudás jellemeznek. Ebben rejlik egyszerü és természetes megiejtése annak, hogy terve nem késztett a szemlélőt fontolgatásra és okoskodásra, hanem azonnal egészen kielégit, megnyugtat és megnyeri rokonszenvünket. A jótékony hatásu összhang az egész mü eszméjét és belső igazságát világosan és meggyőzően kifejezi.

A kedvező összhatást nem zavarja meg a részletek vizsgálata sem. A talapzatnak épitészeti kiképzése hasonlíthatlanul nemesebb és a nemzeti muzeumhoz jól illik. A költőt férfikora teljében, nemesen föllogva állitja elénk. Az alak komoly, mélyen elgondolkozó, egy kicsit ideális, de azért természethü alakitásu. A müvész az emlék főrészét behatóan tanulmányozta s minden izében formai tökélylyel dolgozta ki. A talapzat két oldalán egyfelől a a népies költészetet ábrázoló nő alakját, másfelöl Toldi Miklóst látjuk. E két mellékalakot jól kigondolva és nagy formai tökélylyel kezelve, szép és életteljes egyéniséggé alakitá.

Különösen nagy érdeme a tervnek, hogy az alakok, müvészileg tökéletes formai megoldásuk mellett, mindannyian egészben és csorbitatlanul megőrizték magyar jellegüket. E tekintetben e terv hazai emlékszerü szobrászatunkban első és egyedüli alkotás s mint ilyen, ránk nézve a legmagasabb müvészi becscsel bir.

Mindezt tekintve, a bizottság legkisebb kétely és ellenvetés nélkül Strobl Alajos tervét aránytalanul jobban kigondolt, helyesebben megoldott és lelkiismeretesebben kidolgozott, szóval nagyobb müvészi tökélyü münek tartja Zala György tervénél és egyhangulag abban állapodott meg, hogy végleges kivitelre Strobl Alajos tervét ajánlja a tisztelt szoborbizottságnak.

*

Ezután elnök a bizottságnak jelenlevő tagjait fölhivta véleményük nyilvánitására.

A jelenlevő 12 tag közül 10 a bizottsági javaslat értelmében *Strobl* Alajos tervét fogadta el kivitelre, kettő, névszerint *Nagy* Miklós és *Visi* Imre a javaslat ellenében *Zala* György tervére szavaztak.

Nagy Miklós szobrászatunk haladását látja a két pályamüben s azt hiszi, bármelyik fogadtassék el, jobb szobor lesz, mint az eddigiek. Mivel Strobl pályamüvén, melyet a biráló bizottság elfogadásra ajánl, mint a multkor bejelentetett, maga a müvész is több módositást akar tenni, legczélszerübbnek látná uj pályázat hirdetését; mi, ha nem fogadtatnék el, Zala szobrára szavaz, a melynek összbehatását kedvezőbbnek, felfogását eredetibbnek, s az egész tervet fejleszthetőbbnek itéli.

Visi Imre elismeri a javaslatban foglalt indokok helyességét, minthogy azonban Zala György terve eredeti fölfogasról tanuskodik, s minthogy nálunk ugy is nagy hiány van eredeti tehetségekben, azokat tehát támogatni szükségesnek tartja, Zala tervére szavaz.

Kaas Ivor a javaslat végeredményét, hogy tudniillik a kivitellel Strobl bizassék meg, tartózkodás nélkül elfogadja s ily értelemben szavaz, mert a Strobl pályamüve inkább illik a nemz. muzeum elé. A mi azonban a javaslat indokolását illeti, annak nagy részét nem fogadja el, jelesen nem járul ahhoz, a mi abban a Zala György tervén levő Toldi-alakra vonatkozik. Szerinte ugyanis ez az alak Zala tervén legjobban sikerült, és jobban, mint Strobl Alajos Toldi-ja. Toldi alakját Zala tervén magyarosabbnak is tartja.

Nem fogadhatja el jelesen, a mit a jelentés Zala pályamüvéről mond. Sokkal jobban méltányolja ő e müvészünk tehetségét, eredetiségét, s jelen pályamüvének, melyet azonban nem tart a muzeum elé illőnek, előnyeit emelte ki, jelesen Zala pályamüvén, a Toldi alakját sokkal magyarosabbnak, sikerültebbnek tartja, mig a Stroblén marczona, idegen alak. Strobl pályamüvén hátrányosnak tartja meg, hogy háttere üres, Arany alakja igen előrehajlott. A szükséges módositásokat figyelembe ajánlva, szavaz Strobl pályamüvének elfogadására.

A bizottságnak még számos tagja, köztük különösen Szász Károly és Beöthy Zsolt is hozzá szóltak e kérdéshez, de egyik sem osztotta Kaas nézetét, hanem határozottan osztoznak a javaslatban foglalt nézetben, a mely szerint Strobl Toldija magyarosabb jellegü Zaláénál.

Tóth Lőrincz némi módositásokat javasolna a pályamüvön, de kevesebbet, mint br. Kaas.

Szász Károly a bizottsági javaslat értelmében Strobl tervére adván szavazatát, Kaas ellenében hangsulyozza, hogy Zala György az erkölcsi elismerés hiányáról nem panaszkodhatik; először nem, mert nagy erkölcsi elismerés rejlik abban a tényben, hogy a szoborbizottság az első pályázatra benyujtott két terve alapján meghivta a szükebb pályázatra; másodszor pedig a bizottsági javaslat is ismételten elismeréssel adózik a müvész tehetségének. Végül pedig munkájáért anyagi elismerésben is részesül, a mennyiben a szükebb pályázatra készitett tervéért a feltételek értelmében 1000 frt tiszteletdijat nyer.

Keleti Gusztáv Strobl Alajos tervére szavaz.

Beöthy Zsolt igen előnyös változásokat, haladást talál Strobl ujabb mintáján, mely sokkal jellemzőbb, a muzeumhoz illőbb lett s főalakja hasonlóbb. A müvésznek ő is figyelmébe kivánja ajánlani, hogy az üres hátlapra dombormüveket alkalmazzon. Csodálkozását fejezi ki, hogy a müvészeknek egyike sem ábrázolta fiatal korában Toldit, pedig a fiatal athleta Toldi sokkal hálásabb alak lett volna a szkbormüre, mint elaggott korában.

Zichy Antal, mint a biráló-bizottság elnöke megjegyezte, hogy a biráló-bizottság kimondta véleményét, szavazatát a pályamüvek felett, az előadó azonban a jelentésben a maga felelősségére értekezik. Tehát a szavazás, mint az akadémiai jelentéseknél is szokásos, csak az eredményre szólhat s nem egyszersmind az előadói jelentés motiváczióijára. Ő azt óhajtja, hogy a bizottság ne adja szavazatát feltételesen, s ne köttessék meg a müvész keze, pl. oly feltételekkel, hogy a hátlapra okvetlen reliefet alkalmazzon. A mi az ő álláspontját illeti: mindig ellene volt, hogy a szobor a muzeum elé jöjjön, — s Strobl szobra sem olyan, mely hátulról kedvező benyomást tegyen, a Zaláé még kevésbbé, pedig a nemzetimuzeumból kijövők mindig hátuljáról fogják látni a szobrot s látni fognak egy görbe hátat. Strobl müvét azonban egészben véve sikerültnek tartja, s arra szavaz.

Pulszky Ferencz azon ellenvetésekre, hogy a Strobl szobormüve hátulról üres, megjegyzi, hogy a müvész oda dombormüvileg kivitt jelenetet alkalmazott «Szondy két apródjá»-ból. de egy müvész barátja tanácsára, ki ez által a szobormüvet mellékdolgokkal tulságosan elhalmozottnak mondta, az utolsó perczben vette le azt onnan. Hiszi, hogy Strobl megtesz minden oly javitást müvén, mi annak előnyére fog szolgálni.

Stoczek József elnök erre kimondja a szoborbizottság végleges határozatát, hogy a benyujtott terv alapján Arany János szobrának kivitelével Strobl Alajos szobrászt bizták meg.

Ezután többen egy és más megjegyzést tettek, már a kivitelre való tekintetből, Strobl Alajos tervének egyes részleteire. Különösen az ellen volt némelyeknek kifogásuk, hogy a talapzat hátulsó része egészen üres, továbbá, hogy a főalak háta nagyon görnyedt és nehézkesnek fog látszani. Szász Károly megjegyezte, hogy ülő szobornál a hát meggörnyedése elkerülhetetlen, mert ha azt akarjuk, hogy az arcz látható legyen, az alaknak kissé előrehajlottan kell ülni, a mi a hátnak meggörnyedésével jár.

Végre is a bizottság abban állapodott meg, hogy a részletek megbeszélése a bizottság mostani ülésén nincs helyén. Ez a kivitel többi részleteivel megbizandó kisebb bizottságra fog tartozni.

Elnök inditványára a bizottság a kisebb végrehajtó bizottságot a következő tagokból alakitja meg: Elnök *Stoczek* József, mint az akadémia ideiglenes elnöke. Tagok: *Tóth* Lőrincz, *Pulszky* Ferencz, *Zichy* Antal, *Lukács* Antal, *Keleti* Gusztáv, *Ybl* Miklós, *Beöthy* Zsolt, *Pasteiner* Gyula.

E végrehajtó bizottság föladata lesz a müvészszel a kivitelre vonatkozó szerződést megkötni, továbbá a kivitelre annak minden egyes stádiumában fölügyelni, a netaláni észrevételeket és a nagy bizottság óhajainak megfelelő utasitásokat megadni.

Elnök ezzel az ülést berekesztette.

*

Az országos mintarajztanoda és a rajztanárképző intézet növendékei több müvészszel egyetemben fáklyás zenét adtak ma este Strobl Alajos tiszteletére, annak örömére, hogy az Arany-szobor bizottság öt bizta meg Arany János szobrának elkészitésével. A menet este 7 órakor indult el a fazekas-térről és a várbazár (Strobl müterme) elé vonult, hol a müvészt élénk ovácziókban részesitette.

SPORT.

Bécs, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai negyedik versenynapon ismét csak kis közönség volt a freudenaui versenytéren; az udvari páholy üres maradt. A futamok közül csupán a kétévesek handicapja nyujtott meglepetést; e verseny diját *Donna-Margherita* vitte el Tosca, Herre-Kata és még nyolcz versenytársa elől. A totalisateur e verseny után harminczszoros osztalékot fizetett. A versenyek eredménye a következő volt:

I. *Eladóverseny*. 1000 frt. 1600 méter. Mr. C. Wood 3é. p. ménje *Rusnyák* biztosan nyakhosszal nyerve első, *Vinaigrette* második, utána háromnegyed hosszal *Jcs* harmadik. Futott még: Főur, Ceres, Cabotin, Alba, Márvány és Honti. Totalisateur 5 : 11. Helyrefogadások I. 25 : 34, II. 25 : 32. — II. *Handicap*. 1000 frt. Kétéveseknek. 1200 m. Péchy Andor p. kanczája *Donna-Margherita* kemény küzdelem után félhosszal nyerve első, *Tosca* második, utána háromnegyed hosszal *Herre-Kata* harmadik. Futott még: Grace, Leader, Cabochon, Anodyne, Jour et nuit, Sumsenbacher, Nulight és Kincstár. Totalisateur 5 : 151. Helyrefogadások I. 26 : 374, II. 25 : 226. — III. *Gátverseny*. 1000 frt. 3200 m. Fürstenberg M. hg. 3é. sga ménje *St.-Wolfgang* könnyen egy hoszszal nyerve első, *Giardinetto* második, utána egy hosszal *Ghudenitz* harmadik, Fragezeichen negyedik. Totalisateur 5 : 11. Helyrefogadások: I. 25 : 33, II. 25 : 32. — IV. *Akadály-verseny*. 1000 frt. 4000 m. Esterházy Miklós gr. 4 é. p. kanczája *Rikiki* öt hoszszal nyerve első, *Farab* második, *Straight* rossz harmadik. Totalisateur 5 : 8. Helyrefogadások: I. 25 : 29, II. 25 : 32. — V. *Gátverseny*. 2000 frt. 2400 m. Trauttmansdorf K. hg. sga kanczája *Aqua-viva* kemény küzdelem után fej hosszal nyerve első, *Tréfás* második, utána másfél hosszal *Titian* harmadik. Futott még: Főur, Montbar, Chudenitz, Menelaus, Trulla, Baronet és Albertine. Totalisateur 5 : 17. Helyrefogadások: I. 25 : 50, II. 25 : 150. — VI. *Eladó akadályverseny*. 1000 frt. 4800 m. Esterházy Pál hg. 5 é. p. ménje *Virtuos* könnyen négy hosszal nyerve első, *Rigoletto* második, *Valentin* rossz harmadik. Hannibal és Légy-jó *elbukott*. Totalisateur 5 : 14. Helyrefogadások I. 25 : 54, II. 25 : 96.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A VII-ik kerületi polgárok** közt a kiegyezés megtörtént. A Mendl és Morzsányi-párt által kiküldött kisebb bizottság tagjai megállapodtak abban, hogy a két párt csupán a küszöbön álló választásokra fogjon egyelőre kezet, a többi a későbbi fejlemények dolga.

— **A világitás javitása** iránt a tanács mai ülésén számos utczába a légszesz vagy kőolajvilágitás behozatala által intézkedett. A következő utczák részesülnek ebben: A VI. ker. Aréna- és Lehel-utcza (a katonai sütődéig), a II. ker. öntöző-utcza, a soroksári-utczának az a része, mely az uj fegyvergyár mellett terül el, a közvágóhid déli oldalánál elvezető névtelen utcza, a IX. ker. tüzoltó-utcza, s a VII. ker. Jósika-utcza. Ezenkivül elrendeltetett az artézi fürdőhöz vezető városligeti ut légszeszvilágitása is.

— **Fák kivágása az Andrássy-uton.** A tanács elrendelte, hogy az Andrássy-utnak a váczi körut és oktogon-tér közti részén levő és satnyulásnak indult 246 drb fa kivágassék s helyökbe a mérnöki hivatal celtis occidentalist ültessen. E munkálat keresztülvitele 7100 frtba kerül. Egyszersmind elrendelte a tanács, hogy az ültetendő fák környékén a kellő talajjavitási munkálatokat már az idén végrehajtsák.

— **Kősmunkák.** A tanács mai üléséből elrendelte a Rudasfürdő előtti téren, a muzeum-köruton, a nádorutczában, a Deák Ferencz-utczában, (a vigadónál) s a Csepel-rakparton levő bérkocsi állomáshelyek aszfaltozása iránt az árlejtés kiirását azzal, hogy a munkák csak a jövő tavaszszal lesznek foganatositandók. Elrendelte továbbá a szabolcs és bulcsu-utczák ideiglenes rendezését 1100 frt költséggel; a VI. ker. kis János-utcza járdafektetését 220 frt költséggel; 1889-re az összes kerületekben szükséges kövezetjavitási és járdafektetési munkákra az árlejtés kiirását; végre a polgármester ma a maga részéről elrendelte a marokko-utczai burkolatának s a muzeum és vámházkörúti lóvasuti sinek közti kövezet rögtöni helyreállitását.

— **Választások.** A tanács ma több állást töltött be választás utján. Megválasztotta rudasfürdői orvosnak: dr. Szabó Sándort; községi szeretetházi orvosnak: dr. Grosz Sándort; központi pénztári pénzkezelőnek: Erdélyi Jánost; fogalmazógyakornoknak: Goreczky Zsigmondot; irnoknak: Bittner Zsigmondot; adóvégrehajtósegédnek: Girch Antalt; vámfelügyelőnek: Schusbeck Gyulát.

— **A hókihordás** és a lerakodó helyek kijelölése ügyében a tanács ma hozzájárult a köztisztasági bizottság javaslatához, azzal a kiegészitéssel, hogy a Dunaparton kijelölt lerakodó helyeken csusztatók alkalmaztassanak, a melyeknek segélyével a hó azonnal a Dunába legyen szórható, minek következtében megakadályozzák majd azt, hogy a parton valóságos hóhegyek támadjanak.

— **A fővárosi erdészeti és kültelki bizottság** a következő fontosabb ügyeket tárgyalta. A budakeszi erdő megvétele iránti tárgyalások előkészitésére és javaslattételre, Havas Sándor elnöklete alatt, Hoffmann Sándor, Mérő János és Németh Titus tagokból álló szükebb körü bizottságot küldte ki. A virányosi-dülőben levő gyümölcsfa iskolában 1888. év őszén és 1889. év tavaszán elárusitandó gyümölcsfák és cserjék árjegyzékét a bizottság megállapitotta és közlés végett többszörösitteti. Minthogy biztos tapasztalat van a felől, hogy a promontori-uton, az u. n. dézsmaház fölött, valamint a kőérberki hegynek Kelenföld felé eső sarkán, fővárosi területen keserüviz források vannak, a bizottság fölhivja a fővárosi tanácsot, hogy e tárgyban a megfelelő vizsgálatot mielőbb megejtse. — Javasolja a bizottság, hogy az istenhegyi utnak a szervita kunyhótól az Anna-lakig vezető része korai juharfákkal beültettessék. — A budakeszi-utnak legalább a Szép-Juhásznéig terjedő szakaszán, az ottani környék biztossága szempontjából, a világitás bevezetendő s a mennyiben ez másként kivihető nem lenne, a közeli birtokosok kötelezendők az első berendezés költségeinek viselésére. — Az I. kerületi Horváth-kert Attila-utczai oldalán egy régi kőfal áll, a mely esténkint a közerkölcsöt és közbiztonságot veszélyeztető elemek buvóhelyéül szolgál, minélfogva a kőfal lebontása haladéktalanul elrendelendő.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar jogászegylet börtönügyi bizottsága** Manojlovich Emil elnöklete alatt ma délután ülést tartott. Mindenekelőtt Balogh Jenő dr. jegyző jelentette, hogy az ez évi márczius hó 7-én tartott ülésben megvitatásra kitüzött kérdések tekintetében Kelemen Mór dr. kuriai biró, Sélley Sándor dr. rendőrtanácsos, Zechmeister Károly, Győr város polgármestere, Fekete Gyula aranyos-maróti törvényszéki biró és Szabó József lipótvárosi fegyházi igazgató már beküldték véleményüket. Jelentette továbbá, hogy László Zsigmond dr. min. osztálytanácsos a megjelenésben akadályozva lévén, inditványa — a bizottság tagjainak az 1890. évi nemzetközi börtönügyi kongresszusra kitüzött kérdések, kidolgozásra való felhivása iránt — a jövő ülésen kerül majd tárgyalás alá. A jelentések tudomásul vétele után Kelemen Mór dr. kuriai biró olvasta fel véleményét a börtönügyi bizottság által kitüzött ama kérdés felett, vajon «büntető törvénykönyvünknek büntetési és börtönrendszere a gyakorlatban jelenleg mennyire van keresztülvive? s az eddigi tapasztalatok alapján szükségesnek és czélszerünek mutatkozik-e a szabadságvesztés-büntetésnek jelenlegi nemeit módositani?»

— **A magyar jogászegylet** okt. 27-én d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (kerepesi-ut 8. sz.) teljes ülést tart, melynek tárgya lesz dr. Hérich Károly felolvasása: A kereskedelmi jog szeleme.

— **A földrajzi társaság** ma délután 5 órakor az akadémia kistermében Hunfalvy János, Gervay Mihály elnöklete alatt felolvasó ülést tartott. Erődy Béla, a fiumei főgimnázium igazgatója tartott felolvasást «Una-Velebit vidékén»-ről. Felolvasó a mult nyáron gr. Wickenburg István társaságában beutazta kocsin a volt horvát határőrvidéknek azt a részét, mely ma Lika-Krbava elnevezést visel. Az utazás 8 napig tartott, s Erődy Béla ez uton szerzett tapasztalatait vázolta érdekesen. A felolvasó előadásának illusztrálásául bemutatta hosszu sorát az érdekes aquarelleknek és rajzoknak, melyeket az ő utitársa gr. Wickenburg István készitett érdekes és tanulságos utjokról. A megéljenzett felolvasás után ifj. Jankó János olvasta fel: «Egyiptom éjszaki partjain» tett utazását. Előadó rövid vázlatát adja az év tavaszán Egyiptom északi partjain tett utja földrajzi eredményeinek. Alexandriában a partok sülyedésére vonatkozó megfigyeléseket tett, innen vasuton utazott Rosettébe, honnan kis karavánnal látogatta meg egyenkint a rosettei, busloui, alinkiri, daniettei, dibeli és geniheli torkolatokat, megfigyelte az áramlási viszonyokat. Élénken megéljenezték a fiatal tudóst is, és minthogy több felolvasás nem volt, a közönség megelégedetten hagyta el a termet.

— **A magyar heraldikai és genealogiai társaság** ma délután 5 órakor *Radvánszky* Béla br. elnöklete alatt tartotta nagygyülését. Az elnök megnyitó beszédében fájdalommal emlékezett meg Deák Farkas és Kemény Gábor báró haláláról. Örömmel konstatálta, hogy a társulat kiadásában végre megjelent a Nemzetségi Zsebkönyv I. kötete. Ezután Széll Farkas kir. táblai biró tudományos apparátussal készült tanulmányt olvasott fel a nagybesenyői Bessenyey-család származásáról. A tudós biró ritka gonddal összeállitotta a Bessenyeyek családi fáját, a melynek gyökerei az 1393 évbe nyulnak vissza. A nyomtatásban is szétosztott családfát a szakférfiak nagy érdeklődéssel szemlélgették. Az előadó végül köszönetet mondott Bessenyey Lászlónak, a ki az adatok egy részét szolgáltatta a tanulmányhoz. A nagyérdekü felolvasásért élénk elismeréssel jutalmazták meg az előadót. Ezután dr. Fejérpataky László terjesztette elő a társulat évi müködéséről szóló titkári jelentést. A társulat tagjainak száma meghaladja a 600-at. Végül a pénztári jelentést olvasták föl, mely szerint a társulat vagyona 11,000 forintot tesz ki.

— **A Szent-István-társulat** mai választmányi ülésén dr. Steiner Fülöp a hálás kegyelet hangján emlékezve meg a társulat elhalt alapitó és választmányi tagjáról Somhegyi József pápai praelátus, fóthi plébánosról. Dr. Steiner Fülöp elnök előadta, hogy a választmány elhatározá, hogy népiratka pénzalapot létesit, melyre a társulat egyezer frtot szavazott meg ezen alap javára. A választmány az elnökséget kérte fel, hogy a közzé teendő felhivás tervezetét készitse el. Az elnökség az igazgatósággal karöltve, eleget tett e megbizatásnak s a gyülésen bemutatá az elkészitett felhivást. Dr. Steiner Fülöp elnök ezután a társulat folyóirata a Kath. Szemle ügyében tett előterjesztést. A választmány az előterjesztés kapcsán elhatározta, hogy a Kath. Szemle 1879-től fogva jövő intézkedésig évente, julius és augusztus hónapokat kivéve két havonkint 10 ives füzetben jelenjék meg. Hummer Nándor társulati titkár előterjeszti, hogy a társulati tagilletmények ügyében ez időszerint némi nehézségek merültek fel. Hogy a belépő uj tagok jogos igényei kielégittessenek az igazgatóság a müvekből, melyek a társulat kiadásában jelentek meg, de tagilletményül nem adattak, gyüjteményt állitott össze, melyből a tagok tetszésök szerint választhatnak a tagdij egyenértékét meghaladó összeg erejéig. A választmány az előterjesztést elfogadta. A jegyzőkönyv hitelesitésére felkérettek Lipthay Kornél és Horváth Pius választmányi tagok.

— **A Gyermekbarát** egyesület segélyezésére ez idő szerint *kétezer* iskolás gyermek szorul. Miután az egyesület csak ezer gyermeket láthat el a téli hónapokban ebéddel, mi 6000 frtba fog kerülni, a másik ezer gyermeknek nincs meg a mindennapi kenyere. A «Gyermekbarát» elnöksége ennélfogva a főváros közönségének könyörületességére apellál. Az egyesület ez ügyben a főváros tanácsához is terjesztett bejelentést.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Doda Traján sajtópöre.** A kir. kuria első büntető tanácsa ma délelőtt foglalkozott Doda Traján ismeretes sajtópörével. A lázitó tábornokot tudvalevőleg az aradi sajtóbiróság az esküdtszék egyhangu verdiktje alapján 2 évi államfogházra és 1000 frt pénzbüntetésre télte, a nélkül, hogy a távollevő vádlott meghatalmazott védőjét, *Eötvös* Károlyt szólni engedte volna. Az esküdtszék ez eljárás ellen Eötvös Károly 11 pontból álló semmiségi panaszt nyujtott be, melyet azonban a kuria sajtótanácsa harmadfél órai tanácskozás után *egész terjedelmében elvetett.* Az ügyet *Sélley* Sándor biró referálta. Felolvasta először az inkriminált közleményt, melyet a vádlott levél alakjában intézett Karánsebes választóihoz, majd az aradi sajtóbiróság itéletét, a védő semmiségi panaszát egész terjedelmében s végre az aradi sajtóbiróságnak erre vonatkozólag a kir. kuriához intézett fölterjesztő jelentését. A semmiségi pontokat a királyi kuriának reájuk vonatkozó elutasitó határozatával együtt a következőkben ismertetjük: 1. A védő kifogást tesz az esküdtszék megalakitása ellen, mely egy mellékteremben ment végbe. Minthogy azonban a sajtóbiróság jelentése szerint e mellékterem összeköttetésben áll a nagy tárgyaló teremmel és az esküdtszék megalakitása nyitott ajtóknál ment végbe, a kuria e semmiségi pontot elvetette; 2. semmiségi pont, hogy a vádlottat a jogvédelemtől elütötték, a mennyiben felhatalmazott védőjét a sajtóbiróság nem hallgatta meg. A kuria elutasitó határozata erre azt mondja, hogy a sajtóbiróság az esküdtszéki eljárási szabályoknak megfelelőleg intézkedett, midőn a vádlott távollétében a védőt sem hallgatta meg. 3. Panaszolja a védő, hogy a vádlott elmaradásának igazolását sem engedték meg neki. A sajtóbiróság felterjesztő jelentéséből és a tárgyalási jegyzőkönyvből azonban nem tünik ki, hogy ő ezt egyáltalában tenni akarta. Az esküdtszéki eljárás 41. szakasza szintén a tárgyalás közvetlenségét követeli, midőn előszabja, hogy az esküdtek a vádlottal szemben foglalnak helyet, hogy a tárgyalás adatainak reá gyakorolt benyomását is észlelhessék. 4. Az esküdteknek nem nyilt alkalmuk esküjökhöz hiven eljárniok, a mely azt mondja, hogy «a vád és védelem egymáshoz mért erősségei» szerint fognak itélni, mert védelem ez esetben nem is volt. A kuria erre azt feleli, hogy ilyen esetekre nincs külön esküforma. 6. A vádlevél ferditve közölte az inkriminált közlemény tartalmát. Erre az a határozat, hogy a védelemnek alkalma nyilt volna azt idejekorán megczáfolnia. 7. Az inkriminált közlemény forditása nem felel meg teljesen az eredetinek. A válasz erre az, hogy a levelet hiteles forditásban olvasták fel, és annak román eredetijét is átadták az esküdteknek, midőn visszavonultak. 8. Nem olvasták föl a vádlottnak Péchy Tamás képviselőházi elnökhöz intézett levelét, a mely pedig szoros összefüggésben áll az inkriminált levéllel. Ezt azért utasitották el, mert a Péchyhez irt levél nem volt inkriminálva. 6. Alkotmánysértést lát a semmiségi panasz benyujtója abban, hogy a jelen esetben megtámadták a vádlott országgyülési képviselőnek szabad szólási és választóival való szabad érintkezési jogát. E pontot a kuria azért utasitotta el, mert a tárgy érdemébe vág, holott a kuria sajtótanácsa csak alaki kérdésekben határoz. 10. Kifogásolja a védő az elnöki összegezést, melyet azonban a kir. kuria az eljárási szabályoknak megfelelőnek talált. Végül 11. kifogásolja a védő a kiszabott büntetés nagyságát, a mire azonban a kuria azt válaszolja, hogy azt a törvény keretén belül szabták ki, és igy kifogás alá nem esik.

— **A szerb zsurnalisztika** czimen *Tomics* Jása a Zasztava szerkesztője, a ki ellen lázitás és izgatás miatt emelt sajtópanaszt a kir. főügyészség, egy czikket irt, a mely miatt *Gruics* János, a Szrbszki Narod szerkesztője rágalmazás czimen sajtópört inditott ellene. Tomics Jását az esküdtszék verdiktje egy hónappal ezelőtt tudvalevőleg *felmentette*, Gruics semmiségi panaszszal élt, melyet ma tárgyalt a kir. kuria, ugyanakkor, midőn Tomics ismét a vádlottak padjára került sajtóvétséggel vádolva. A kuria Gruics semmiségi panaszát elvetette s igy Tomics Jása ma két vád alól menekült egyszerre.

— **Uj kuriai biró.** *Illés* Károly ujonnan kinevezett kuriai biró ma tette le a hivatalos esküt a kir. kuria teljes ülésében. Az uj biró az V. polgári tanácsba osztatott be.

Politika a biróság előtt.

— Sajtóesküdtszéki tárgyalás. —

— október 25.

Tomics Jása nevezetes ember a bácskai szerbek között. Nemcsak azért, mert szembeötlő módon hasonlit *Milán* királyhoz, vagy mert *Miletics* Szvetozárnak a veje és eszméinek örököse és tovább plántálója, vagy mert a «véres» jelzővel emlegetett Zasztavának a szerkesztője, hanem azért is, mert minduntalan akad egy-egy sajtópöre. Csak a minap tárgyalták egy sajtóügyét, s ma már ismét az esküdtek elé czitálták, ezuttal *nemzetiség ellen való izgatás, lázitás és büntett elkövetőjének nyilvános feldicsérése* miatt. A sajtópört a kir. főügyészség inditotta meg, s e lépése legalább is tulbuzgóságra vall, a mi veszedelmes az ilyen kérdésekben. A ki a magyar állameszme, a törvényes rend, az alkotmány, vagy a nemzetiség ellen izgat, a ki lázit, azt büntetlenül hagyni nem szabad; a megtorló igazság sujtsa keményen és irgalmatlanul a lelketlen lázitót, izgatót. De e mellett veszedelmes hiba, ha hajtóvadászatot tartanak a nem létező lázitókra, ha apró embereket, a kikre senki se hallgat, a kik ártalmatlanok, biróság elé hurczolnak, felhivják rájok a figyelmet, s mártirokká, jeles nagy férfiakká teszik őket.

Ilyenformát cselekedett ma a kir. főügyészség Tomics Jásával, a ki egy szerb röpiratot irt: «Kell-e a népnek politika?» czimmel. Ezt a röpiratot, — mint a mai tárgyaláson kiderült, — a szerzőn és az inkriminálón kivül *senki se olvasta*, mert a vizsgálóbiró lefoglaltatta még mielőtt egyetlen példány a közönség közé jutott volna. Ezenfelül a röpirat meglehetősen ártatlan természetü, s még akkor se lázitott vagy izgatott volna, ha elolvassák, legalább ennek a meggyőződésnek adott kifejezést az esküdtszék verdikte, mely ártalmatlannak mondta a röpirat tartalmát és ártatlannak a megiróját.

A felmentő verdiktet a budapesti szerb kolónia, — mely teljesen megtöltötte a Fortuna legtágasabb tárgyaló-termét, s a mely a mai tárgyaláson ismerte meg az állitólag lázitó és izgató röpirat tartalmát, — elfojtott lelkesedéssel fogadta, mely csak akkor tört ki, midőn a főügyészség jóvoltából jeles férfiuvá, nagy publiczistává lett Tomics Jása közelébe férközhettek s megszorongathatták mártiri jobbját.

A közvádló hálátlan tisztje a budapesti ügyészség egyik legjelesebb tagjának *Gozsdu* Elek kir. alügyésznek jutott, a ki nagyszabásu, szép beszédben elmondta mindazt, a mi a vád álláspontját megerősithette. S talán épen az ő beszédjének hatása alatt hozták meg az esküdtek azt a verdiktjöket, mely a lázitást *tiz szóval kettő ellen* tagadta, a bünösséget azonban csak *nyolcz szóval négy ellen*, s eszerint két esküdt azt mondta, hogy az inkriminált közleményben nincs ugyan lázitás, de azért a vádlott mégis bünös. A sajtóbiróságnak jogában van az ily ellentmondó verdiktet megsemmisiteni, de liberális sajtóügyi eljárásunk értelmében csakis abban az esetben, ha az ellenmondás a vádlott *terhére* történik, ha javára szól, akkor a sajtóbiróság nem semmisitheti meg a verdiktet.

A mai sajtó tárgyalás lefolyásáról a következő tudósitásunk ad számot:

A sajtóbiróságban *Székács* Ferencz elnökölt, szavazóbirák voltak: báró *Rudnyánszky* és *Kálosy*. A vádhatóságot *Gozsdu* Elek kir. alügyesz képviselte; a védői tisztre *Bozsoczky* Milán ujvidéki ügyvéd vállalkozott. Rendes esküdtek voltak: Weinberger Gusztáv, Thék Endre, Hindy Kálmán, Hutiray Alajos, Schädl János, Anderlik István, Ghyczey Lajos, Hopp Ferencz, Amon József, Szelestey Géza, Kartschoke János, Sze-

rencs János; póteskűdtek: Kramer József és dr. Brunner Kálmán.

Az elnök röviden ismerteti a pör tárgyát, majd az általános kérdéseket intézte a vádlotthoz. *Tomics* Jása verseczi születésü, 32 éves, nős hirlapiró, sajtóvétségért háromhavi fogsággal volt büntetve, az inkriminált közleményt ő irta. A vádlott magyarul csak keveset beszél, de teljesen érti a nyelvet.

A *vádlevél*, mely felolvasásra került, a «*Kell-e a népnek politika?*» czim alatt április 4-dikén Ujvidéken megjelent, szerb nyelven irt röpiratban a következő passzusokat inkriminálja: «. . . Hasznára vagy (a szerb nép) az államnak s mégis alig vesznek valamibe; a hivatalnokok nem becsülnek; gyakran követtetik el rajtad jogtalanság; a magisztrátusból hoznak neked irást, a melyet nem értesz, mert idegen nyelven van irva. Mindez nehezedre esik, fáj neked, de mégis azt hiszed, hogy ez másképp nem lehet. Nem áll! Mindezt a politika cselekedte; ám a politika ezt másképp is cselekedheti meg. Nem ugy volna, mint van, ha a nép abba nem hagyja a politikát s engedi, hogy menjen, a mint megy. A ki egérnek teszi magát, azt megeszik a macskák. Jegyezzék meg ezt! Valaki azt mondotta nem rég: a nép nem akarja a politikát; adjátok meg neki, hogy szépen élhessen: hogy őt senki ne bántsa, hogy jó biróságokkal birhasson: adjátok meg neki, hogy ápolhassa nyelvét, vallását, szokásait. . . . Igen, igen, ha ő mindezekkel birna! De fájdalom, nem bir, s távoll áll még ettől.» «Mit tehet a legöntudatosabb község is, ha a községi tagok kezéből a községi kormányzatnak nagy részét kiveszik s azt idegenek kezébe teszik le!» «Az állami politika nem épp olyan finom dolog, hogy csak a *nemes emberek* érthetnek hozzá, . . . vagy azok, a *kik finom ingben* születtek.» «. . . . Im előttünk Szerbia. A tanulatlan földmivesek és pórok ezelőtt nyolczvan egynéhány évvel felkeltek és felszabaditották Szerbiát. «Ezért testvérek, törődjetek a politikával. És senki nem mondhatja aztán nektek, a mit a kormány mond: «Igaz ugyan, oh nép, hogy a kezem rajtad van, azonban én szeretlek téged. — hogy az neked fáj, annak nem én vagyok az oka.» Hát Krisztus azért beszélt és tanitott, azért halt meg; hát Miletics azért áldozta fel magát politikailag és azért küzdött? . . . Jó, hogy az emberi kor nem tart soká, mert az isten kegyelmére! mit tennének azok, kik oly sok nemeset cselekedtek, ha látnák, hogy mily csekély az eredmény.» Ez inkriminált részek alapján a főügyészség vádat emel Tomics Jása ellen nemzetiség ellen való izgatás (172. §.), lázitás (173. §.) és büntett elkövetőjének nyilvános feldicsérése (174. §.) miatt.

Majd felolvasásra került az egész röpirat, a mi másfél órát vett igénybe. — *A védő* kijelenti, hogy a röpirat forditása rossz, nem felel meg az eredetinek s néhány «Claquehutes Frigyes» is van benne. Igy a forditás azt mondja, hogy az egyenes adón kivül minden ember indirekt adókat is fizet; adózik az államnak, ha dohányt vásárol, ha ételét megsózza, ha czukrot eszik stb.; «söt a pálinkára rótt büntetéseket is megadóztatják.» Az eredeti «minden üst pálinkáról» beszél s a tévedés ugy történt, hogy az üst szó szerbül «kázán» ami egyszersmind büntetést is jelent. Hasonlóképen került a forditásba ez a mondat: «A patika nem olyan dolog, hogy csak *nemes* emberek érthetnek hozzá, vagy csak olyanok, a kik *finom ingben születtek*»; holott az eredeti azt mondja, hogy: «A politika nem olyan dolog, hogy csak *próféták* érthetnek hozzá, vagy csak azok, a kik *burokban* születtek.» — *Szokolovics* tolmács elismeri, hogy e két helyen tévedett, de visszautasitja a védő amaz állitását, hogy az egész forditás rossz. Ennek a megitélésére a védőt sem képesnek, sem illetékesnek nem tartja.

Rövid szünet után a tanukihallgatás került sorra. *Popovics* ujvidéki nyomdász azt vallotta, hogy 2000 példányt rendeltek meg nála a röpiratból, melynek kiadója az «*Együttes szerb nemzeti szabadelvü párt központi bizottsága.*» A nyomatást dr. Borszeczky Milán, a mostani védő rendelte meg s a nyomtatványból ő vett át 200 példányt, 1800-at pedig Vuletics Zsivko, a párt expeditora. Ezen kivül még volt mintegy 20—30 fölös példány, melyet utóbb ő maga jelentett be, s ekkor nála lefoglalták. — *Vuletics* Zsivko tanu 1800 röpiratot vett át, de ugyanaznap lefoglalták nála, még mielőtt a csomagot felbontotta volna. — *Kungl* Ádám ujvidéki városi alkapitány, a ki a lefoglalást eszközölte, azt vallja, hogy minden példányt lefoglalt, csupán *két példány hiányzott* a Bozseczky Milánnál lefoglalt röpiratok közül. Ugyanigy vallott *Medunics* István városi biztos, a ki szintén ott volt a lefoglalásoknál.

Tomics Jása vádlott kéri a sajtóbiróságot, hogy hallgassa ki védőjét arra nézve, hova lett a hiányzó két röpirat, s miután Székács Ferencz elnök kijelentette, hogy a védő nem lehet egyszersmind tanu is, a vádlott lemondott a védelemről. *Bozseczky* Milán tanu azt vallja, hogy a két példányt megtartotta: egyet el akart küldeni Lukics Mita bölcsésznek Budapestre, egyet pedig magának akart tartani, mert tagja voltam a szerkesztő-bizottságnak, melyet az «Együttes szerb nemzeti szabadelvü párt» népszerü röpiratok kiadásával megbizott. Később azonban *elégette* ezt a két példányt, mert attól tartott, hogy kellemetlenségei lehetnek.

Ezzel a bizonyitó eljárás be volt fejezve, s a perbeszédek közetkeztek.

Gozsdu Elek kir. alügyész óra hosszat tartó nagyszabásu beszédben mondta el a vád erősségeit. «Önök, tisztelt uraim, — igy kezdte beszédét — mint az állami hatalmi tényezők egyik legfontosabb ágának, az igazságszolgáltatásnak faktorai, bizonyára észrevették azt a paradox jelenséget, hogy Magyarországon az egyéni és politikai szabadság — lehet mondani — klasszikus földjén a külömböző nemzetiségek azt a sulyos és igazságtalan vádat emelik ellenünk, hogy a nemzetiségeket elnyomjuk, hogy barbár módon hátráltatjuk a nemzetiségek fejlődési proczesszusát; hogy megtámadjuk a felekezeti autonomia jogait, a nemzetiségi müvelődés lehetőségét, a gazdasági gyarapodás feltételeit, szóval mindazokat a faktorokat, a melyeknek fejlesztését az intelligenczia századában minden nemzet, nemzetiség joggal megkövetelhet. Sajnos jelenség, hogy e sulyos vádakkal szemben önök előtt megjelenik időnkint a kir. ügyészség, hogy e vádak valótlan voltát kimutatva, önöktől mint szabad, független polgároktól, a kik meggyőződésüknek urai, a kiket verdiktjük kimondása alkalmával nem teszélyez semmi, a kik intelligencziájuknál fogva nemcsak birái a vádnak, de figyelmes szemlélői az összes politikai és társadalmi viszonyoknak, melyek a mi politikai életünkben mutatkoznak — hogy mondom e sulyos vádakkal szemben — a megtámadott jogrend nevében, a sulyosan megsértett politikai igazságok nevében elégtételt kérjen.

Szabad ország vagyunk. Szeretjük, ha az igazságot bátran, félelem nélkül kimondja mindenki, a kinek van valami mondani valója. Sok keserü igazság lőn már megmondva, megirva, a nélkül, hogy bárki is ezért kérdőre vonatott volna. Szeretjük az igazságot és éppen ezért üldözői vagyunk mindennek, a mi hazug. A mai per a legrutabb politikai perek közé tartozik, nemcsak azért, mert annak tárgya államellenes, tehát hazafiatlan, hanem azért, mert a bepanaszolt röpirat jelszava a gyülölség, tartalma az elégedetlenség fölidézése, a nyugodt kedélyek felizgatása és a nyilt bátorsággal be nem vallott czélja pedig egyelőre valami chaotikus politikai zürzavar, melyben egy talán jóhiszemüleg hitt szebb jövő reményében a vér is szerepet játszik.

Tomics Jása röpiratában azzal vádol bennünket magyarokat, azzal vádolja a magyar állam intézőit, hogy a szerb néptől megtagadta a politikai cselekvési szabadságot, hogy megfosztották vallásszabadságától, hogy lehetetlenné tették nemzeti kulturájuk fejlődését, hogy a szerbek nem mivelhetik a nyelvüket, vallásukat. Azt is mondja, hogy ezt a nyomást nem kell türni, mert «a ki egérnek teszi magát, azt megeszik a macskák.» Kifejti, hogy a politikához nem kell tudomány, sőt még irni, olvasni tudni sem kell hozzá, mert ott van Szerbia példája: «a tanulatlan földmivesek és pórok ezelőtt nyolczvan és egynehány esztendővel felkeltek és megszabaditották Szerbiát.» És nyomban utána ezeket mondja: «És ezért testvérek, törődjetek a politikával!» A politikára való buzditás tehát e röpiratban egyenlő értelmü a felkeléssel és felszabaditással.»

Czáfolgatja ezután a röpirat tartalmát, visszapillantást vetve Szerbia történelmi fejlődésére. Fölemliti, hogy a szerbek Délmagyarországon vannak elterjedve, hogy a leggazdagabb földek az ő birtokukban vannak, hogy például az 1887. évi statisztikai adatok szerint csak Torontálmegyében az össztermés értéke kitett 55 millió forint értéket, melyből 30 millió forintnyi érték a szerbek javára esik. Hol van egy tisztán magyar ajku megye, a mely ilyen arányu termést képes felmutatni. Fejtegeti, hogy mennyire nem igaz Tomics Jása amaz állitása, hogy a szerbek kulturális szempontból elnyomatnak, hogy gazdaságilag tönkre mennek. Hangsulyozza, hogy a röpirat Miletics Szvetozárt Krisztus mellett emliti, dicsőiti; azt a Mileticset, a ki 1878. évben felségsértés büntette miatt 5 évi börtönre volt itélve, mert egyuttal hazafiatlan volt, izgatott a magyar állam ellen, annak alkotmányát támadta meg. Vádolja tehát Tomics Jását a btk. 172. szakaszában körülirt nemzetiség elleni izgatással, a 173. szakaszba ütköző alkotmány elleni lázitással, és a btk. 174. §-ában körülirt vétséggel, elkövetve ezt azáltal, hogy egy büntett elkövetőjét (Miletics Szvetozárt) nyilvánosan feldicsérte.

A emelkedett hangon tartott hatásos vádbeszéd után a vádlott **Tomics Jása** emelt szót. A vádlott azon kezdi, hogy két évvel ezelőtt ugyanitt elitélték sajtóvétség miatt. Az esküdtszék verdiktje akkor megmutatta, hogy miképen gondolkoznak nálunk az ily vétségekről; két esküdt ugyanis kimondta róla, hogy czikkében ugyan nincs lázitás, de ő azért mégis bünös. Ugyanilyen a vád felfogása; nem tudja ugyan bebizonyitani róla, hogy izgatott, lázitott, de azért a bünösség kimondását kéri. Kijelenti, hogy neki eszeágában se volt izgatni, lázitani s a röpiratban nincs is semmi olyan, a mi ily szándékra enged következtetni. De föltéve, hogy a könyve tele volna izgatással, lázitással, ő akkor se volna büntethető, mert az oly bünöknél a *kisérlet* nem képez bünceselekményt, a röpiratból pedig, mint a tárgyalás bizonyitotta, egyetlenegy se került a közönség közé. Ha őt most elitélnék, az egyértelmü lenne a czenzura, e középkori vampir visszaállitásával. Kéri egyhangu felmentését.

Gozsdu Elek válasza s a vádlott rövid viszonválasza után *Székács* Ferencz elnök összegezte a vád és védelem által elmondottakat, mire az esküdtszék visszavonult s félórai tanácskozás után a következő verdiktet hirdette ki:

Foglaltatik-e a röpiratban nemzetiség elleni gyülöletre való izgatás? *4 igen, 8 nem*; foglaltatik-e benne alkotmány elleni lázitás? *2 igen, 10 nem*; tartalmazza-e valamely büntett elkövetőjének nyilvános földicsérését? *5 igen, 7 nem*; szerzője-e *Tomics* Jása a röpiratnak? *12 igen*; vétkes-e a nemzetiség elleni izgatás vétségében? *4 igen, 8 nem*; vétkes-e az alkotmány egyes intézményei elleni lázitás vétségében? *4 igen, 8 nem*; vétkes-e egy büntett elkövetőjének nyilvános feldicsérése által elkövetett vétségben? *3 igen, 9 nem.*

Az esküdtszéknek eme verdiktje *felmentő* lévén: a sajtóbiróság *Tomics* Jását mind a három vád alól fölmentette, s a fölmerült 246 forint 67 krnyi költségnek megfizetésében a kir. főügyészséget elmarasztalta. — A birói őrizet alatt lévő példányokat a törvényszék Tomics Jásának *visszaadatni rendelte.*

A tárgyaláson jelen volt szerbek halk éljenzéssel kisérték a verdiktet és az itéletet, a tárgyalás után pedig örömtől sugárzó arczczal siettek a fölmentett *Tomics* Jásával kezet szoritani.

HÁZASSÁG.

— Eljegyzések. Dr. *Lengyel* Sándor szarvasi ügyvéd e hó 24-én tartá esküvőjét Budapesten *Kontur* Ilonával. Az esketést Derzsi Károly unitárius lelkész végezte a Deák-téri ág. ev. reform. templomban. — Timáry Béla temesmegyei nagybirtokos Brüsszelben eljegyezte *Wolff de Moorsel* Eliz bárókisasszonyt, Wolff de Moorsel báróné leányát. — *Aninger László* a balassa-gyarmati régi jóhirü Aninger kereskedőczég tulajdonosa, takarékpénztári helyettes igazgató, eljegyezte *Pongrácz Lajos* cs. kir. kamarás, Hontvármegye alispánjának leányát, Pongrácz Jolánt, a b.-gyarmati polgári iskola kitünő képzettségü tanitónőjét.

GYÁSZROVAT.

Sombegyi József, pápai praelatus és kamarás, Szentlélekről czimzett báthmonostori apát, plebános, a jeruzsálemi szentsir-rend lovagja, Pestmegyének bizottsági, a szent István és szent László társaságnak választmányi tagja, a fóthi vereskereszt-egylet elnöke, élete 53-ik, papsága 31-ik évében Fóthon, gyomorrákban elhunyt. Az élete java korában elhunyt főpap, a Károlyi grófi család bizalmasa, huszonegy évig lelkészkedett a fóthi plebánián s papi müködése, széleskörü társadalmi tevékenysége, közczélu adakozásai és messze vidékszerte ismert magyar vendégszeretete által állandó emléket biztositott magának. Hamvait szombaton délelőtt, nagy fénnyel takaritják el a fóthi sirboltban, melyet pár év előtt épittetett magának és a fóthi lelkészségben utódainak. Áldás emlékére!

Mosztár, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Radulovics Leontije a mosztári szerb metropolita tegnap meghalt. Radulovics, kit ez év april havában szenteltek fel, a török uralom idején számüzve volt, rendkivül tisztelték Mosztár minden felekezetü lakosai.

Báró Kemény Gábor.

Az Ajnácskőn elhunyt báró Kemény Gábor ravatalát, mint táviratilag jelentik, ma délelőtt állitották fel a budapesti «Entreprise des pompes funèbres» emberei. A koporsó, melybe a báró hült tetemeit helyezték, a véletlen folytán ugyanolyan, mint a minőkben Ghyczy Kálmán, Sennyey Pál báró és Somssich Pál nyugosznak. A ravatalt az ebédlő szobában helyezték el s a koporsó elé rakott párnákra tették az elhunytnak rendjeleit. Az elhunytnak testvérei, Kemény Géza és Gyerő bárók itt vannak; hozzájuk már is igen számos részvétirat és távirat érkezett. Tisza Kálmán miniszterelnök szintén küldött részvét-táviratot, mely igy hangzik: «Nagy fájdalommal vettem kedves Gáborunk elhunytának hirét s osztozom tiszta szivből a veszteség fölötti fájdalomban.» Táviratokat küldöttek még: Tisza Lajos gróf és Horváth Gyula országgyülési képviselők, Zeyk Károlyné, Bárczay István stb. A szintén Ajnácskőn időző Nagy Gábor pénzügyminiszteri osztálytanácsoshoz is érkeztek sürgönyök; igy táviratot küldöttek Szász Domokos erdélyi ref. püspök s Potsa József háromszékmegyei főispán, mindketten mély részvétüknek adtak kifejezést s az előbbi tudatta azt is, hogy az erdélyi ref. egyházkerület a holnap délután végbemenő temetésen küldöttségileg fogja magát képviseltetni; az utóbbi pedig tudatta, hogy Háromszékmegye nevében koszorut tétet Kemény báró ravatalára.

Koszorut tétetnek még a ravatalra: Tisza Kálmán miniszterelnök és neje szül. Degenfeld Ilona grófnő, a magyar tudományos akadémia, a magyar történelmi társulat, Kemény Kálmán báró és neje, ez erdélyi ev. ref. egyházkerület, Sepsi-Szent-György város (elhunyt diszpolgárának), Ebeczky Elek és neje, Bodola Lajos, Salamon Ferencz, Szász Károly és Szász Róbert is e felirattal: «Kemény Gábornak, enyedi tanulótársai.» A temetés holnap, folyó hó 26-án megy végbe délutáni egy órakor. A gyászszertartást Szász Károly és Szász Domokos ref. püspökök fogják végezni. A temetésen a losonczi dalárda fog gyászdalokat énekelni.

*

Kemény Gábor báró betegsége rák volt. Tegnapelőtt hirtelen vérzés állott be, melyet nem lehetett elcsillapitani és igy a halált tulajdonkép elvérzés okozta. A halál hire leghamarább Tisza Kálmán miniszterelnökhöz jutott, a ki kedden este tiz órakor kapta meg a táviratot. Abban a küldöttségben, mely holnap reggel a temetésre Ajnácskőre utazik, képviselve lesz a kereskedelmi miniszterium minden osztálya. A küldöttség alkalmasint még holnap este visszatér a temetésről.

A hivatalos *Budapesti Közlöny* mai számában, a nem hivatalos részben, következőleg jelenti Kemény Gábor báró elhunytát:

Gyerömonostori báró Kemény Gábor, valóságos belső titkos tanácsos, volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi, s utóbb közmunka- és közlekedésügyi magyar királyi miniszter, az erdélyi ref. egyház főgondnoka, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja, a magyar történelmi társulat, valamint az erdélyi gazdasági egylet elnöke stb. folyó évi október hó 23-án délután 4 órakor, élte 59. évében Ajnácskőn elhunyt.

A feddhetlen szilárd jellemü, elméleti és gyakorlati ismeretekben gazdag és sikerült tettek által magának a trón és haza iránt hervadhatlan érdemeket szerzett kiváló hazafinak váratlan kora halálát, mint országos veszteséget gyászolja a nemzet.

Áldás és béke poraira!

*

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium a következő küldöttség képviseli a temetésen: Keleti és Lipthay min. tanácsosok, Bernolák, Illyés, Borszéky és Luczenbacher oszt. tanácsosok, Teleky gr. és Szász Róbert min. titkárok, Urányi számügyi igazgató, Mara fogalmazó és Klima főállatorvos. Az urak a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium nevében s a volt kereskedelmi miniszter ravatalára a kegyelet jeléül koszorut fognak helyezni.

*

Budapest ferenczvárosi polgárai diszes koszorut küldöttek Kemény ravatalára a következő felirattal: Kemény Gábor bárónak Budapest ferenczvárosi választópolgárai.»

*

Sepsi-Szentgyörgyön, melynek az elhunyt államférfiu diszpolgára volt, a vármegyeházán s a városházán fekete lobogók hirdetik a közös gyászt, mely a székelyek legjobb barátja halálával Sepsi-Szentgyörgy várost is oly érzékenyen sujtja. A város távirati uton kérte föl Szász Domokos ev. ref. püspököt, hogy felejthetetlen emlékü diszpolgára koporsójára Sepsi-Szentgyörgy város nevében koszorut helyezzen.

*

Kolozsvár, okt. 25. Az erdélyi gazdasági egyesület ma tartott igazgató választmányi ülésében *Szabó* József elnök bejelentette *Kemény* báró halálát. A választmányi gyülés elhatározta, hogy gyászjelentést ad ki és a temetésen *Tisza* László tiszteletbeli elnök vezetésével *Huszár* Károly br., *Hoffon* József, *Gamauf* Vilmos tagokból álló küldöttség által fogja magát képviseltetni.

A közönség köréből.

Dr. Schindler-Barnay császz. tanácsos
Marienbádi redukczio-labdacsai,
tulságos elhizás és a belső szervek elzsirosodása ellen kitünőknek bizonyultak, a legtöbb magyarországi gyógyszertárban kaphatók. Szétküldési raktár Budapesten TÖRÖK J. gyógyszt. **Valódi csakis védjegygyel és névaláirással.** 7498

CSÁSZÁRFORRÁS-SÓ
VASÉRCZ-MOR moor lug és vasásvány moor-só
a legfrisebb töltögetésben épen most érkezett meg
MATTONI és WILLE
ásványvizraktárában, BUDAPEST, Dianafürdő-épület és mérleg-utcza 12. 5906

Dr. HAVAS A.
a bőrgyógyászat és bujakórtan egyetemi m. tanára **f. évi október 20. óta** 7902
IV., Mária-Valéria-utcza 7-ik szám alatt lakik.

Drechsler Béla tisztelettel értesiti a n. é. közönséget, hogy
MINTAVENDÉGLŐJÉBEN
vámház-körut 12, sz. a. ezentul **kis adagok** is szolgáltatnak fel. Olcsó árak. Valódi italok. Jó kiszolgálat. 7931

A hivatalos lap okt. 25-ki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Pfister* Károly nyugalmazott pénzügyminiszteri számtanácsosnak sok évi szolgálata közben szerzett érdemei elismeréseül a pénzügyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

Kinevezés. A győri kir. törvényszékhez *Csiky* Gergely dijtalan joggyakornok dijas joggyakornokká neveztetett ki.

Névváltoztatás. *Beiger* Kálmán irsai illetőségü aradi lakos vezetéknevének «Balázs»-ra, *Stauber* Lajos csákberényi illetőségü budapesti lakos vezetéknevének «Szigeti»-re kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

Királyi adomány. Ő felsége *Romhány* községnek az ott folyó évi április hó 23-án dühöngött tüzvész által károsult lakosai segélyezésére ötszáz írtnyi összeget magánpénztárából adományozott.

TÁVIRATOK.

Prága, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Politik a katonai* törvényjavaslatokról szóló czikkében arról szól, hogy *Taaffe* most, ha másképp nem, pótválasztások utján fogja megnyerni a megkivánt kétharmad többséget.

Bécs, okt. 25. A Wiener Abendpost a Neue Fr. Presse-nek párttaktikai okok által vezérelt ferditő birálatával szemben igazolja, hogy az 1889. évi költségvetés nem mutat hiányt, bár a N. Fr. Presse abban 30 milliót fedezett fel, mely szerinte 10 millióra menő törlesztési rentéből és a hadi felszerelésekre engedélyezett 20 milliónyi hitelből állana. A törlesztési rente tekintetében arról van szó, hogy e régóta fenálló adósság törvényes módon egységes rentévé változott, a mi tehát nem uj adósság. A hadi felszerelésekre engedélyezett 20 milliós hitel csakis az 1888-ik évre szól s igy csak ezt az évet terhelheti. Ez a hitel nagyrészt már fel van használva és igy az 1888-ik évre csak póthitel jellegével bir. A Wiener Abendpost végül megjegyzi, hogy igen nagy elégtételül szolgálhat, hogy az 1889-ik évi költségvetésben csakis tények elferditése utján lehet gáncsoskodni.

Berlin, okt. 25. A hivatalos lap közzéteszi a zanzibari német főkonzul jelentéseit, melyekből kitünik, hogy a rabszolga-kereskedésben érdekelt előkelő arabok tulajdonképeni ellenségei Németországnak Kelet-Afrikában.

Berlin, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A duisburgi törvényszék visszavonta Mackenzie könyvének lefoglalását elrendelő végzését. *Grelling* államügyész a Freisinige Zeitung ellen megindította a fenyitő eljárását, abból az okból, hogy Frigyes császár naplójából kivonatokat közölt. Erre nézve a törvényszék oly értelmü határozatot hozott, hogy II. Vilmos császár, mint az elhalt német császár általános örököse által a szerzői jogra vonatkozó törvény alapján az utánnyomás jogtalan eszközlése miatt a büntető eljárás már megindittatott. Az erre vonatkozó okirat Firenzéből van keltezve. (N. Fr. Pr.)

Berlin okt. 26. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A pápának a nápolyiakhoz intézett beszéde itt nagy lehangoltságot idézett elő. A «Post» azzal fenyegett, hogy a tartománygyülés a püspökök által befolyásolt választásokat meg fogja semmisiteni.

Berlin, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Münster gróf a havrei német konzulnak azt az utasitást adta, hogy egyezzék meg az alprefekttel arra nézve, hogy a konzulátus czimerének visszahelyezése alkalmával ugy ő, mint a rendőrfőnök is jelen legyen. (N. Fr. Pr.)

Berlin, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Kölnische Volkszeitung közli a Lavigerie püspökhöz intézett pápai brevét, mely a püspöknek köszönetet mond a rabszolgaság ellen kifejtett agitácziójáért. Az agitáczió — mint a pápa mondja — számit a kormányok és minden nemzetek és minden ember támogatására. A szabadság, mint a lap irja, keresztényi jog. Az egyház mindig a rabszolgaság ellen volt, s a pápa rabszolgaságellenes czélokra 30,000 lirát utalványozott.

Potsdam, okt. 25. *Vilmos* császár kiséretével Blankenburgba utazott a vadászatokra.

Páris, okt. 25. A képviselőház mai ülésén a pénzügyminiszter az 1889-diki költségvetést védelmezvén, kijelenté, hogy az nem magasabb, mint az 1888-iki. A kormány csökkenteni szándékozik a hivatalnokok létszámát és átalában megtakaritásokra törekszik. A sok oldalról megtámadott rendkivüli költségvetésre vonatkozólag a miniszter a következőket mondá: Parancsoló szükség kényszerit rá, hogy még több éven át föntartsuk a rendkivüli hadi költségvetést. Ez az idén 130 millióra rug. A már előbb kilátásba vett 370 millión kivül a hadügyminiszter még 548 milliót kért, ugy hogy az uj programm összesen 918 milliót igényel. Minthogy 220 millió már meg van szavazva, még 700 millió lesz engedélyezendő. Tekintetbe véve az 1889-iki költségvetésben e czélra megszavazandó összeget, még körülbelül 600 millió lesz felosztandó a következő pénzügyi érdekekre. A kiadások fedezésére két mód kinálkozik: uj adók behozatala vagy kölcsön fölvétele. Uj adókra azonban gondolni sem lehet, hanem csak a már létező adók igazságosabb felosztására kell törekedni. A jövedelmi adó nem uj megterhelés, hanem pótadó lesz. A miniszter végül a költségvetésnek még az év vége előtt való megszavazását kérte. (Tetszés.) Ezután *Amazato* szólott, ki a költségvetést birálgatta, mire *Roche* előadó válasza után az általános vitát berekesztették. A tárgyalást a ház szombati ülésében folytatja.

Róma, okt. 26. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A «Moniteur» szemére lobbantja Olaszországnak, hogy abszolutisztikus mesterséges szövetségekbe kapaszkodik, mi által a római kérdés annyira égetővé lett, hogy Európa két táborba oszlott: a katholikusok tömeges fölkelése háborut és Olaszország pusztulását vonhatja maga után. A «Italie» jelenti, hogy a vatikán német kulturharczot szervez.

Róma, okt. 25. *Paar* gróf ide érkezett, hogy átnyujtsa visszahivó levelét a pápának.

Róma, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Több radikális képviselő levelet irt Zanardelli igazságügyminiszternek, melyben parlamenti botrányt helyeznek kilátásba arra az esetre, ha a német császár látogatása alatt Nápolyban letartóztatottakat szabadon nem bocsátja.

Róma, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A reggeli lapok rövid kivonatot közölnek a helyi rovatokban a pápai beszédből. Mint megbizható oldalról megerősitik, a pápa a beszéd után San-Felice bibornokhoz azt a kérdést intézte, hogy vajon igaz-e, hogy a császárt Nápolyban oly nagy lelkesedéssel fogadták, mint a hogy a lapok irták. Midőn San-Felice bibornok igenlőleg felelt, Leo pápa pillanatnyi felindulásában beszédjét folytatva, igy szólt: «*Nem ismernek bennünket.* Mi megszoktuk a harczot és győzni fogunk.»

Róma, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A kormány nem találta kielégitőnek a tuniszi iskolai rendeletre vonatkozó utolsó franczia jegyzéket és válaszában még egyszer hangsulyozta, hogy a rendelet jövőre sem érintheti az alapitandó olasz iskolákat.

Róma, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Vilmos* német császár római látogatása a római kérdés status quo-ján semmit sem változtatott, de bizonyos, hogy a német császár azzal, hogy magát a vatikáni látogatás formalitásainak alávetette, a pápa szuverenitását elismerte. Ez a tény, valamint az ezt megelőző tárgyalások és a berlini kormány nyilatkozatai a római liberális sajtónak azt a felfogását, hogy a német császár római látogatásával a mostani helyzetet megerősitette, határozottan megdöntik. A pápa és a császár közt folyt bizalmas beszélgetésről közölt tudósitásokat többé-kevésbbé a hirlapirói fantázia szüleményének lehet tekinteni. Az bizonyos, hogy a beszélgetés az általánosságok keretén belül mozgott. Ha tehát egyrészt a római uthoz füzött bizonyos remények nem teljesültek, másrészt az is bizonyos, hogy a pesszimisztikus felfogás szintén indokolatlan. A vatikáni körök a vatikáni diplomáczia által megállapitott programm szerint végbement látogatással meg vannak elégedve, s ha azért a bizonyos vatikáni szférákban elégedetlenség mutatkozik, ennek oka főkép az a folytonos támadás, melyet az olasz sajtó a vatikán ellen kiméletlenül intéz, s azok a kommentárok, melyekkel a német császár október 12-ki toasztját értelmezik. A vatikán és Poroszország közt fennálló barátságos viszony ezután is változatlan marad.

London, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Daily News* arról értesül Konstantinápolyból, hogy a német nagykövet azt mondta a portának, hogy most már ideje volna Ferdinánd fejedelmet Bulgária törvényes uralkodójának elismerni. Olaszország és Ausztria-Magyarország hasonló nyilatkozatokat tettek. Ausztria-Magyarország diplomácziai képviselője még hozzátette, hogy ez a legbiztosabb eszköz volna, a Bulgáriában esetleg kitörhető zavarok megakadályozására. Nelidov tudtára adta a nagyvezirnek, hogy a czár Ferdinánd *fejedelem elismerését casus bellinek* tekintené.

London, okt. 26. (*Egyetértés* tudósitójának távirata.) Mackenzie értésére adta barátainak, hogy ismeretes könyvét Frigyes császárné kérésére irta meg.

Pétervár, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitó-jának távirata.) A *Novosti* római tudósitója a legbiztosabb forrásból arról értesül, hogy Anglia és Olaszország a mult tavaszszal szóbeli egyezményre léptek, a melynek értelmében Olaszország, abban az esetben, ha Törökország támadással fenyeget, Krisztiniában az angol véderőt egy olasz hadtesttel erősiti s az olasz hajóraj az angollal együtt fogja támogatni a szárazföldi hadsereg müködését. Ennek fejében Anglia kötelezi magát, hogy háboru esetén az olasz pontokat az angol hajórajjal védelmezi.

Pétervár, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. A határig postán.) Az itteni lapok mind szivélyesen üdvözlik Gierst, jubileuma alkalmából. A német *Petersburger Ztg*, a *Herold* és a *Novoszti* azt mondják, hogy Giers érdemeit csak az utókor fogja tudni kellőleg méltányolni. A *Grasdanin* hangsulyozza, hogy Giers emelte Oroszország erkölcsi tekintélyét. A *Noroje Vremja*, a *Petersburgskija Vjedomoszti* és a *Szujet* mélyen hallgatnak.

Pétervár, okt. 25. *Giers* külügyminiszternek jubileuma alkalmából a nagykövetségek és követségek fejei vázalaku arany iró-eszközt nyujtanak át ajándékul, mely *XV.* Lajos korabeli stylben van készitve. Az iró-eszköz előrésze a jubiláns nevének gyémántokba foglalt kezdőbetüivel, hátsó része pedig diszes kivitelben ajánló szavakkal van ellátva. Az egész mü szibériai vörös jaspison nyugszik. — A miniszterium tisztviselői pompás albumot nyujtanak át Giersnek rajzokkal, melyek az ünnepelt életének legjelentősebb mozzanatait ábrázolják. A tisztelgéshez való felvonulás egy órakor veszi kezdetét a külügyminiszterium palotájába, hol fényes fogadtatás lesz. Az isteni tisztelet végeztével a miniszterium tisztviselői diszebéd rendeznek. Holnap *Schweinitz* német nagykövet ad diszebédet, melyre a követek és nagykövetek nejeikkel és más méltóságok is meghivást nyertek. A német hirlapok, valamint a «Grasdanin» s a «Novoszti» rokonszenves czikkekben emlékeznek meg a jubiláns külügyminiszterről.

Pétervár, okt. 25. *Giers* miniszter kegyes szavakban szerkesztett táviratot kapott a czártól, azonkivül üdvözlő táviratokat a császári ház tagjaitól, a württembergi királynétól és több uralkodótól. Bismarck herczegtől is érkezett szerencsekivánat.

Bétervár, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Illetékes körökben semmit sem tudnak arról, hogy a czár Kopenhágába készül utazni, hogy a dán királyt jubileuma alkalmából üdvözölje. Lehet, hogy a czárné utazik oda, hogy apját a saját és a czár nevében üdvözölje, s nővéreivel, a walesi és kumberlandi herczegnőkkel, kik szintén Kopenhágába utaznak, találkozzék.

Konstantinápoly, okt. 25. A szultán felhatalmazta a portát a Szuez-csatornára vonatkozó egyezmény aláirására, minden kikötés és jegyzőkönyv nélkül.

Konstantinápoly, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A török politikai körök meggyőződvén arról, hogy a maczedoniai kérdés bolygatását egy hatalom sem pártolja, most már legkevésbbé sem aggódnak Maczedónia iránt. Ugyanezért hagyták abba a bolgárok is e kérdés bolygatását és a zavargásokra való bujtogatást. Végképen és egészen azonban azért a maczedoniai kérdés még nem szünt meg kisérteni és vannak emberek, a kik attól tartanak, hogy előbb-utóbb Oroszország fogja ismét felfrissiteni.

Madrid, okt. 25. A Havasügynökség jelentése szerint a bécsi spanyol követség nagyköveti rangra emeltetik, minek következtében Mery del Val jelenlegi követ nagykövetté fog kineveztetni.

Lisszabon, okt. 25. Tangerből érkezett hivatalos távirati jelentés szerint a marokkói szultán ágyulövésekkel adatott elégtételt a portugal lobogónak a larachei esetért.

Bukarest, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Corr. de l'Est. A tegnapi választások alkalmával az első választó testületeknél a kormánypárt jelöltjei, majdnem mindenütt nagy többséget kaptak. Carp, Rosetti, Majorescu, Morghiloman, Ghermani miniszterek két-két mandátumot kaptak, Styrbei meg egyet. A konzervativ vezéreket, mint Catargit, Vernesco-t, Cabovait, mind megválasztották, mig a liberálisok teljesen megbuktak. Bratianu Demeter, Kogolniceanu és Grexifleru erős kisebbségben maradtak.

Bukarest, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) 1 óra 35 perczkor reggel. A választás eredményét most hirdették ki. *Carp* és *Ghermani* minisztereket megválasztották. Az utczákon nagy néptömeg hullámzik fáklyákkal és zenével.

Bukarest, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Midőn a tegnapi képviselőválasztások eredményét megtudták, mely 65 kormánypárti és négy ellenzéki képviselő megválasztásával végződik, éjfélkor a miniszterelnöknek és a megválasztottaknak fáklyásmenetet rendeztek.

Jassy, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A nagybirtokosok mai képviselőválasztásánál Vogorides herczeg és Cogolniceanu ellenében, kiket seholsem választottak meg, két kormánypárti győzött. Az eredmény Roman, Galacz s több helyen a kormányra nézve kedvező.

Szófia, okt. 25. *Vulkovitsch*, a konstantinápolyi bolgár ügyvivő állomását ismét elfoglalta. A szobránje elnöke ideérkezett.

Brindisi, okt. 25. A *görög trónörökös és György* herczeg ideérkeztek és innen hajón Korinthba utaztak.

Szuakim, okt. 25. Különböző forrásokból az a hir érkezett ide, hogy Abdullah khalifa, a mahdi utódja, Khartumban meghalt. E hir azonban még nem nyert megerősitést. Az ellenség minden éjjel lövöldözi az erődöket, de alig okoz kárt bennök.

A szerb királyi pár válása.

Belgrád, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A király minden, a hadgyakorlatoknál jelen volt katonai attaséknak a Takowa-rend második osztályát adományozta.

Belgrád, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A királyi pár válópörének váratlanul gyors eldöntése, bár azt mindenütt általában elkerülhetlennek tartották, a népesség összes köreiben lehangolólag hatott, és nem lehet félreismerni a kedélyeknek az által okozott lehangoltságát. Nicatov cacaki és Demetrius nisi püspököt büntetésképen nyugalomba helyezték, és helyeikre Mojschije volt metropolitai helyettest és Milos archimendritát, a theologiai fakultás rektorát nevezték ki. Ez a királyi határozat az államhivatalnokokra vonatkozó fegyelmi szabályokon alapszik és fegyelmi büntetésképen hozatott, a miért a püspökök nem tanusitottak a válópörben a király iránt szolgálatkészséget.

Belgrád, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Theodozius metropolita által a válópörben hozott itéletet sokféle oldalról megvitatják, és arra nézve, mint hogy az ellen Pirossanacz a konstantinápolyi patriarchához tiltakozást szándékozik benyujtani, eltérnek a vélemények. Jól értesült körökben azt állitják, hogy a tiltakozás eredménytelen lesz, mivel az elválasztáshoz a patriarcha is beleegyezését adta. Natália királyné anyai és méltósági jogai biztositására vonatkozó okmány kiállitására nézve az illetékességi kérdést fogják felvetni, a mennyiben azt egyrészről a kormány, másrészről a skupcsina illetékességi körébe tartozónak állitják.

Belgrád, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Corr. de l'Est. Pirosanacz, mint a királyné képviselője, nem fog az elválasztás ellen tiltakozni, mert a válópört nem a konzisztoriális törvényszék előtt tárgyalták. Ő maga a kimondott elválasztást megdönthetetlennek tartja. Az összes pártok meg vannak nyugtatva. A mai lapok egyszerüen, minden kommentár nélkül közlik az elválasztás tényét.

Belgrád, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Pirocsanacz, a királyné védője a Theodozius metropolita által elválasztó itélet ellen a konstantinápolyi patriarchához semmiségi panaszt akar benyujtani és állitólag ez ügyben már holnap Natália királynéhoz utazik, hogy vele tanácskozzék. Itt az a hir van elterjedve, hogy a belgrádi metropolia még az elválasztás kimondása előtt megkapta a konstantinápolyi patriarchától a kellő informácziókat és hogy a Theodozius metropolita hozott itélete megnyerte Konstantinápolyból a hozzájárulást és a főpapi sankcziót. Angyelics karloviczi patriarcha, kinek tanácsát hasonlólag kikérték, szintén beleegyezőleg nyilatkozott.

London, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Times* következőket irja: Milán király házasságának önhatalmu felbontása által alattvalói egy nagy és befolyásos részének elvesztette becsülését és rokonszenvét. A Standard szerint Milán király szokatlan eljárása nem alkalmas, hogy iránta a világban rokonszenvet támasszon.

Pétervár, okt. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A Swet szerint Natália exkirályné november 8-ikára jelezte Pétervárra érkezését. A királyné számára a téli palotában azokat a szobákat fogják berendezni, melyekben a görög király lakott. Az itteni szlávegylet a királyné ide érkezése alkalmából tüntetésekre készül.

Bukarest, okt. 25. Az «Indépendance Roumaine» hiteles forrásból nyert értesülése szerint Natália szerb királyné, midőn megkapta Theodosius metropolitától az értesitést, hogy házassága felbontatott, a következő táviratot intézte a metropolitához: «Határozatát megkapván, konstatálom, hogy az orthodox szentegyházunk törvényei szerint kötött házasság nem bontható föl egy hivatalos lapban közzétett communiqué által. Vegye tudomásul, hogy határozatát semmisnek és törvényes értékkel nem birónak tekintem.»

KÖZGAZDASÁG.

Szeged, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A csődbe jutott *szegedi általános takarékpénztár* vezérigazgatóját, *Reitzer* Adolfot ma este letartóztatta Molnár vizsgálóbiró.

Szófia, okt. 25. A Reuter-ügynökség jelenti: *Kühlmann* Bécsbe utazott, hogy Hirsch báróval a *vakarelsarembeyi vasut* ügyében értekezzék, Konstantinápolyba visszatérve, Szófiába is jő, hogy a bolgár kormánynyal ugyanez ügyet megbeszélje.

Páris, okt. 26. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata). *Boulevard-forgalom.* Háromszázalékos franczia járadék 82.70, olasz járadék 97.12, ottomán bank 54.—, magyar aranyjáradék 85.31. Szilárd.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Az osztrák kormány és a magyar petroleumipar.** Az osztrák kormány, mint egy berlini lapnak irják, a nyári szabadság után most azzal a kérdéssel foglalkozik igen intenziv módon, hogy a gyorsan fejlődő magyar iparnak folytonos térfoglalását mikép akadályozhatná meg legbiztosabban az osztrák piaczokon. Erre a vasutakat tartja legalkalmasabbaknak. Az akcziót a gabona-szállitási dijak leszállitásával tényleg már meg is kezdte, hogy a cseh, morva és sziléziai malmokat a budapesti malmok ellen megvédje. Most egy ujabb akczióval foglalkozik, melylyel a magyar petroleumot ki akarja Ausztriából szoritani. Az osztrák vasutak ugyanis a fiumei finomitott petroleum számára meglehetős alacsony tarifákat állapitottak meg, melyekkel az osztrák kormány véleménye szerint a Bécs közelében fennálló petroleumfinomitókat kárositják meg. Ennek megszüntetése végett már legközelebb erélyesen szándékozik intézkedni s a tarifákat jelentékenyen fel fogja emeltetni.

* **A vámilletékeknek** ezüstben történő fizetésénél vagy biztositásánál a törvény értelmében szedendő arany-árkelet-pótlék 1888. évi november hóra husz és fél százalékban állapittatott meg.

* **A lemberg-czernoviczi vasut** meghatalmazottjai: Dr. Weissel és *Külmelt* kormánytanácsos Bécsből Bukarestbe utaznak, hogy a társaság érdekeit a szekvesztrálással szemben megvédjék. A társaság az okokat, melyek alapján a romániai kormány a szekvesztrumot elrendelte, teljesen helyteleneknek tartja, mert az üzleti számlákat rendesen vezette, a könyvvitel és igazgatás teljesen el voltak különitve s a közlekedési eszközökre vonatkozó szabályokat pontosan megtartotta. A romániai vonalak kocsiait az osztrák vonalak kocsijaitól külön szinek és feliratok különböztetik meg. Az igazgatóság ugy az osztrák kereskedelemügyi, mint a közös külügyminiszternél lépéseket tett, hogy ez ügyet esetleg a diplomácziai térre tereljék.

* **Magyar vasuti szakmunka a külföldön.** A Milánóban «Il Politecnico» czimen, havi füzetekben megjelenő szakfolyóirat, melyet Olaszország legnagyobb mathematikusa Brischi (Olaszország szenatora, a milanói müegyetem igazgatója és a legutóbbi milanói nemzetközi vasuti kongresszus elnöke) és még nehány hirneves szakférfiu szerkesztenek, augusztus—szeptemberi füzetében közli Ambrozovics Béla ismert szakmunkáját ily czim alatt: «Vantaggio economico delle Strade ferrate e calcolo del medesimo» di Béla *Ambrozovics* consigliere del ministero Ungherese pei lavori publici e le communicazioni», a következő ajánló sorokkal: «Bizonyára érdekes lesz olvasóinkra a következő értekezés, mely 1884. márczius 27-ikén a magyar mérnök- és épitész-egyletben tartatott, és 1885-ben az egylet közlönyének deczemberi füzetében megjelent, s melyet a szerző által revideált német forditásból készittettünk.» Az emlitett szakmunka tehát most már négy nyelven jelent meg és pedig magyarul, németül, francziául és olaszul, mi legjobb bizonyiték arra nézve, hogy tartalmát a külföldön is kellő figyelemben és méltatásban részesitik.

* **Az osztrák-magyar-svájczi kötelékben** a fenálló dijtételeknek rövidités nélküli alkalmazása nem október hó 15-én, hanem csak folyó évi *november hó 15-én* lép érvénybe.

* **A vlaravölgyi vasut megnyitása.** Október hó 28-án a vágvölgyi vasut Tepla-Trencsén-Teplicz állomásából kiágazó vlaravölgyi vasut az összforgalomra berendezett Nemsova állomással, valamint a személyforgalmat és a teljes kocsirakományokban feladásra kerülő teherárukat közvetitő Felső-Szinye megálló- és rakodóhelylyel a közforgalomnak átadatik. E vasut folytatást nyer az ország határán tul a társaság osztrák halózatához tartozó vlaraszoros-brünni vonal által. Személyek és podgyász szállitása az 1886. julius 1-én életbe lépett személy-dijszabás III. füzetéhez megjelent VIII. pótlék alapján, ellenben gyors- és teheráruk szállitása az 1887. szeptember 1-től érvényben lévő árudijszabás II. rész 2. füzetéhez megjelent V. pótlék alapján történik. A személyszállitó vonatok menetrendjét külön falragasz birdeti.

IPARÜGYEK.

— **Uj ipartestületek.** Az I—III. kerületben a bognár, fésüs, hangszerkészitő, kalapos, kelme- és fonalfestő, kötő, szövő, köteles, szappanos és gyertyamártás, szücs, tajték és pipafaragó iparosok ipartestületté alakultak. Ez ipartestületre lettek az ezelőtt az I—III. kerületi iparhatóság által intézett iparhatósági ügyek átruházva. A IX—X. kerületben a szücs és sapkás, kalapos, kötélgyártó, jelmez és fonalfestő, és kötszövő, fésüs, hangszerkészitő, szappanos és gyertyamártó, tajt és és pipafaragó iparosok szintén ipartestületté alakulnak. Szervezkedő közgyülését az uj ipartestület ez évi nov. hó 11-én d. e. 10 órakor tartja.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Kiállitás a mintarajztanodában.** A m. kir. mintarajztanoda társas köre tagjainak rajzaiból és müveiből u. n. szünidei kiállitást rendez, mely október 28-án nyilik meg s naponkint d. e. 9 órától d. u. óráig lesz megtekinthető. Müveket a kiállitásra még holnap esti 6 óráig elfogad a titkári hivatal.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A gabonakereskedők küldöttsége a közlekedésügyi miniszternél.** A fővárosi nagy gabonakereskedőknek egy küldöttsége tisztelgett ma délben *Baross* Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszternél, hogy kifejezze a kereskedővilág elismerését és köszönetét, a kereskedelem érdekében tett gyors és hathatós intézkedéseiért. A küldöttség *Pekár* Imrének, a magyar leszámitoló és váltóbank igazgatójának vezetése alatt a következőkből állott: *Strasser* Sándor, *Hirsch* Jakab, *Neumann* Frigyes, *Heller* Gábor, *Schlesinger* Pál, *Fleischl* Sámuel, *Obláth* Gyula, *Grünbaum* Sándor, *Holitscher* B. Lipót, *Gomperz* Miksa és *Weismann* Mór. A küldöttség vezetője, *Pekár* Imre, a következő beszédet intézte a miniszterhez:

«Nagyméltóságu miniszter ur! Kegyelmes uram! Azok, a kik bennünket megbiztak és mi, a kik itt megjelentünk, fővárosi terménykereskedők, saját meggyőződésünkből fakadt kötelességet vélünk teljesiteni, midőn excellenciádnál tisztelgünk és egyszerü szavakban mélyen érzett köszönetünket fejezzük ki mindazon öntudatos kezdeményezés és intézkedésért, a mit nagyméltóságod a gyors és megbizható szállitás, s igy a kereskedelem és végérvényében a mezőgazdasági termelés érdekében tett. A lefolyt év gazdag terméssel fizetett hazánk földje mivelőinek és daczára a fogyasztó szomszéd nemzeteknél még mindig vasszigorral fenntartott sőt emelt védvámnak, a melyet az élet első szükségletére a gabonára róttak; daczára ama minden mértéket meghaladó tengerentuli termelésnek, mely olcsóságával, szállitási tökélyével, Liverpooltól számitve Kelet felé mindig távolabbi rónákat, koronkint monarchiánk határát éri el, ez évben ismét egyszer sikerült tartós és nagymérvü gabonakivitelt létesiteni Európa nyugati államaiba. E kivitel, mely az aratástól kezdve csökkenés nélkül folyton tart, a legnagyobb intenzitásu és azon igények, a melyek ez okból a magyar államvasutak teljesitmény-képessége iránt támasztattak, nem állanak arányban a takarékosan fölszerelt, bár nagy és gazdag közlekedési intézet szabványos nagy forgalmával. És mégis mit tapasztalunk? Mi mindnyájan, kik itt excellenciád előtt állunk, számtalan szigoru szerződéskötés alapján, a közelebbi és távolabbi nyugatra eladásokat tettünk. — E szerződésekben kötelesztük magunkat bizonyos minőségü és mennyiségü terményt szabott időben szállitani; az első tőlünk, a másik kellék az excellenciád különös gondjai tárgyát képező magyar államvasutaktól függött. És ime, ama rendkivüli igényeknek, a melyek ezen legnagyobb forgalom által támasztattak, a magyar államvasutak fényesen feleltek meg. A kivitelre szánt áruk gyorsan és pontosan lőnek elszállitva, a nélkül, hogy a kereskedelemre éppen oly fontos belforgalom szenvedett volna. Mindez egyedül excellenciád előrelátása által vált lehetővé, a mely gondoskodott arról, hogy a tömeges feladás, a gyors elszállitás és az üzletileg coulans lebonyolitás segélyével, hazánk termelői a távol nyugat fogyasztói szükségét általunk fedezhessék. Innen van, hogy nemcsak az eladó belföld, hanem a vásárló külföld is elégedettséggel tekint szállitóképességünknek eme páratlan nagy forgalom közepette tapasztalt megbizhatóságára. De nagyméltóságod, kiviteli képességünk és végérvényében termelési képességünk fentartása, fejlesztése érdekében itt nem állott meg. Tudva azt, hogy nagy és állandó forgalom, az árképzésre való befolyás csak ott lehet és csak onnan emanálhat, a hol a naponkint érkező és a naponkint kimenő mennyiség a stabilis, nagy készletek momentumát nem érinti, szóval, a hol a termények valóságos emporiuma van, gondoskodott arról, hogy az évekkel ezelőtt a főváros által létesitett közraktárak ujabb sinösszeköttetések által fejleszthetők lettek: gondoskodott arról, hogy a fővárosi dunaparti teherpályaudvaron emelt uj raktárokkal piaczunk felvevő képessége tetemesen emeltessék. Majd ismét a délnémet kivitel folytonosságának fentartása volt fenyegetve. Nagyméltóságod bámulatos gyors intézkedésével, refakcziák engedélyezésével azt megmentette; lehetővé tette a vállalt kötelezettségek teljesitését: itthon elégedettséget keltve, a távoli vevőknek a megbizhatóság érzését adva és végre a közlekedés folytonosságát kereső kereskedelmi érdeket megóva. Nagyméltóságu uram, mindezek után ne csudálkozzék tehát, hogy mi csendben dolgozó, ostentácziótól idegen polgárai e hazának megjelentünk. Sok kell ahhoz, mig egy csoportja az embereknek a tapasztalt bajok folytán panaszra nyitja ajakát, de — az emberi természetben fekszik — hogy még többet kell az élvezett jóból tapasztalniok, mig az emberek azt elismerik és annak becsületes kifejezést adnak. Ezt teszszük mi most és kérjük jövőre is egyrészről fővárosunk emporialis jellegének fejlesztésére, másrészről az eddig tapasztalt gondos ápolására a gyors és pontos közlekedésnek. Ambár kérjük, mindazonáltal meg vagyunk nyugodva előzetesen is, hogy ez gondjai és erélyes intézkedése tárgyát képezi és benső kivánságunk az, hogy mindezt excellenciádnak hosszu évek során legyen alkalma az ország javára gyakorolni.»

Baross Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter erre a következőket válaszolta:

«Igen örvendek, hogy az urakat üdvözölhetem és az önök szájából hallhatom a kereskedők megelégedésének kifejezését, a melyre különös sulyt fektetek, mert a vasutak és forgalmi intézetek nem képeznek önczélt, hanem csak eszközök, és a mennyiben a kereskedőnek szolgálnak, egyuttal előmozditják az ország érdekeit. A magyar állam a közlekedésügy érdekében milliókra menő áldozatokat hozott, azon tudatban, hogy terményeink értékesitése csak egy rendszeres, jól müködő közlekedésügy által tétetik lehetségessé. A legnagyobb buzgalommal tanulmányozom a kereskedelem érdekeit és nem habozom mindazon intézkedéseket, a melyek ezen érdekek előmozditására alkalmasak, foganatositani, mert ezen érdekek azonosak az ország érdekeivel. Ha sikerült gyors intézkedésekkel ott segitenem, a hol rögtöni beavatkozás az ország kivitele érdekében szükségesnek mutatkozott, ez ne legyen különös érdem, mert a világpiacz gyorsan változó viszonyai és conjunkturái között, bureaukratikus és chablonszerü eljárás egyenlő volna a versenyképességről való lemondással, miután a viszonyok megállapodására való várakozás közben azok ujból megváltozhatnak. Az államvasutak sokszor nagy áldozatokat hoztak kivitelképességünk emelése érdekében, ezen áldozatok az ország érdekében tétettek, hogy általuk nyersterményeink kivitele lehetségessé tétessék. A köszönet ezért nem engem, hanem az országot illeti, mely az eszközöket e czél elérésére áldozatkészen bocsátja rendelkezésre.»

A miniszter ezután még egyszer megköszönte az urak megjelenését és szivélyesen üdvözölte a küldöttség tagjait.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Piperno Leon kereskedő Alexandriában, Kardos Ignácz bej. kereskedő Siófokon, Löschnigg József kereskedő Villachban, Berkovics A. kereskedő czég Románban (Románia), Hoffmann Tódor bej. kereskedő czég Pielach-Kirchbergben, Stark Hermann ker. Poprádon, Revier Girolamo kereskedő Nollegrandeban, Münster Zsigmond keres edő Olmüczben, Syrovy J. (János) (hagyaték) kereskedő Winterbergben, Pintér Julia kereskedő Holbenreinban, Kunter Sándor és Lajos vendéglősök Bregenzben, Mayer A. és F. Bécsben, Draszl és Frick Bozenben.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Október 25. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet ma is meglehetősen szilárd irányt követett. A kinálat elég nagy volt, de kedvező vételkedvre is talált és mintegy 35,000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — Egyéb gabonanemekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 500 mm. 81 k. és 1300 mm. 80.5 k. 8.27½ frt, 200 mm. 81 k. 8.20 frt, 400 mm. 80.5 k. 8.20 frt, 3000 mm. 80 k. 8.25 frt, 100 mm. 80 k. 8.12½ frt, 100 mm. 80 k. 8.17½ frt, 200 mm. 80 k. 8.15 frt, 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79.8 k. 8.15 frt, 200 mm. 79.8 k. és 200 mm. 79.7 k. 8.10 frt, 100 mm. 79.8 k. 8.22 frt, 200 mm. 79.5 k. 8.05 forint, 400 mm. 79.3 k. 8.15 frt, 200 mm. 79 k. 7.90 frt, 300 mm. 79 k. 8.12½ frt, 100 mm. 78.8 k. és 100 mm. 78.5 k. 8.05 frt, 100 mm. 78.5 k. 8.05 frt, 100 mm. 78.5 k. 8 frt, 400 mm. 78.5 k. 8.10 forint, 100 mm. 78 k. 8.05 frt, 100 mm. 77 k. 7.90 frt, mind három hónapra.

Pestmegyei 100 mm. 80 k. 8.15 frt, 100 mm. 80 k. 8.05 frt, 200 mm. 79.5 k. 7.95 frt, 100 mm. 79 k. és 100 mm. 78.5 k. 7.90 forint, mind három hónapra.

Zetai 3000 mm. 78.8 k. 8.22½ forint, három hónapra.

Fehérmegyei 1300 mm. 79.5 k. 8.22½ frt, három hónapra.

Bácskai 4800 mm. 78 k. 8.12½ forint, három hónapra.

T.-becsei 3200 mm. 80 k. 8.27½ forint, három hónapra.

Aradi 600 mm. 78.8 k. 7.90 forint, három hónapra.

Rozs 100 mm. 5.70 frt, 200 mm. 5.75 frt, 400 mm. 5.75 frt, mind készpénz fizetés mellett.

Tengeri 100 mm. 5.90 frt készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.90	8.10
—	» pestvidéki	78—81 »	7.85	8.05
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.90	8.10
—	» bácskai	78—81 »	7.90	8.10
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	7.75	7.95
Rozs	»	70—72 »	5.55	5.75
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.60	6.—
—	» égetni való	62—64 »	6.35	7.25
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.75	8.90
Zab	»	39—41 »	5.10	5.55
Tengeri	ó bánsági	75 »	6.05	6.10
—	» másnemü	73 »	5.95	6.—
Köles	ó	— »	5.—	5.25
Repcze	uj káposzta	— »	11.50	13.50
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett az alacsonyabb newyorki gabonaárfolyamok következtében lanyha irányban nyilt meg, de később ismét javult. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre 5000 mm. 7.78, 7.79 és 7.80 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.55, 8.56, 8.57 és 8.58 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.38 és 5.39 frton.

Hivatalosan *felmondatott* e hónap 30-ikára 6000 mm. *szokványbuza.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szintén gyenge volt a forgalom, de az irány fedezési és üzérkedési vásárlásokra kellemesebb.. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.81 és 7.82 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.58 és 8.59 forinton.

Szokványzab tavaszra mintegy 5000 mm. 5.67 és 5.68 forinton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.81 —	7.83
Szokványbuza 1889. tavaszra	»	8.57 —	8.59
Uj tengeri 1889. május—juniusra	«	5.37 —	5.39
Szokványzab őszre	«	5.05 —	5.10
Szokványzab tavaszra	»	5.67 —	5.68

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom majdnem üzlettelen volt, az irány a ki nem elégitő berlini és párisi gabonaárfolyamok következtében nyugodtabb. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 1.000 mm. 8.57 forinton.

Tengeri május—juniusra 1000 mm. 5.36 forinton.

Délutáni 5 órakor záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.82 —	7.84
Szokványbuza 1889. tavaszra	»	8.57 —	8.59
Uj tengeri 1889. május—juniusra	«	5.36 —	5.38
Szokványzab őszre	«	5.05 —	5.10
Szokványzab tavaszra	«	5.67 —	5.69

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom. Zsiradékáruk lanyhák. Szilva változatlanul szilárd. — Repczeolaj tartósan szilárd. Szesz változatlanul lanyha. — Köttetett:

Szilva bosznia szokványminőségü kész áru 7¼ frton, október—novemberre 7½ frton, 85 darabos 10½ frton, szerbiai 85 darabos kész szállitásra 10½ frton, 100 darabos 8⅜ frton, mind 56 kilónkint.

Disznózsir pesti áru hordóval együtt 63½ frton, marad igy kinálva.

Hivatalosan *felmondatott* 600 mm. *szilva* e hónap 28-dikére.

Értéktőzsde.

A magyar járadékok a mai értéktőzsdén is szilárd irányt követtek, ámbár a külföldi piaczokon nagyobbmérvü eladási hajlam mutatkozik. Az üzérkedési értékek árfolyamai nem változtak. Helyi értékek részben szilárdabb irányt követtek. Helyi értékek kevés figyelemben részesültek. Valuták és váltók változatlanok. A forgalom általában gyenge volt.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén szilárd irány mellett osztrák hitelrészvény 312.40-től 312.20-ig, magyar aranyjáradék 101.40-en, magyar papirjáradék 92.40-től 92.42½-ig köttettek.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.30—312.40, magyar aranyjáradék 101.37½—101.40, magyar papirjáradék 92.40—92.42½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szilárd irány mellett gyenge üzlet volt. — Osztrák hitelrészvény 312-től 312.30-ig, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 96.50-en, pesti magyar kereskedelmibank 736-tól 737-ig, magyar aranyjáradék 101.35-től 101.40-ig, magyar papirjáradék 92.40-en, fővárosi takarékpénztár 480-on, Ganz-féle vasöntőde 880-on, rimamurányi vasmü 108.25-ön, nemzetközi vagonkölcsönző 74.25-től 74.75-ig, magyar nyugati vasut 172.50-en, 5%-os földhitelintézeti záloglevél 102.50-en, Józsiv sorsjegyek 3.30-on köttettek.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.20—312.30, magyar hitelbank 305.75—306, magyar aranyjáradék 101.35—101.37½, magyar papirjáradék 92.40—92.42½.

Premium-üzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3 frt, nyolcz napra 6—7 forint, egy hóra 12—13 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsde üzlettelen volt ugy, hogy egy kötés sem jött létre.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312—312.20, magyar aranyjáradék 101.35—101.40, magyar papirjáradék 92.40—92.45.

Esti tőzsde.

Szilárd irány mellett az esti tőzsdén osztrák hitelrészvény 312.25-től 312.40-ig és 312.30-on, magyar aranyjáradék 101.40-től 101.37½-ig, magyar papirjáradék 92.40-től 92.45-ig árultatott.

6 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.30—312.40, magyar aranyjáradék 101.37½—101.40, magyar papirjáradék 92.40—92.45.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 25. Az üzlet változatlan. Magyar uradalmi öreg, nehéz 47—48 frt, fiatal nehéz 49½—50 forint, fiatal közép 49½—50 forint, fiatal, könnyü 50—51 forint, közönséges (szedett) nehéz 47—48 forint, közép 48—49 forint könnyü 49—50 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, közép ——— forint, könnyü —.— eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz 48—49 frt, közép 47½—48, könnyü 46—47 frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó kéteves makkos —— forint, hizó öreg —.— forint. **Sertésletszám:** Október 23-ikán volt készlet 97,499 db. okt. 24-én felhajtatott 1484 drb, okt. 24-én elszállittatott 1865 drb, okt. 24-kén maradt készletben 97,118 darab sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, okt. 25. (Az *Egyetértés* távirata.) Az osztrák költségvetés részletei igen lehangolták az üzérkedést és ezert a mai előtőzsdén nem tarthatták magukat a tegnapi árfolyamok. Az üzérkedés vételkedve teljesen megszünt és a tartózkodás oly általános volt, hogy mindössze csak néhány kötés jött létre. Valutákban nem volt forgalom.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.10, uniobank 213.50, osztrák tartományi bank 221, Károly Lajos vasut 209.25, májusi járadék 82.15, magyar aranyjáradék 101.37, magyar papirjáradék 92.85, husz frankos arany 9.65, márka 59.62½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengén tartott árfolyamokkal, üzlettelenül nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 312.25, magyar hitelbank 305.75, osztrák tartományi bank 221, unio-bank 213.50, angol-osztrák bank 112.75, bankegyesület 98.50, osztrák-magyar államvasut 248.25, déli vasut 104.75, Károly Lajos-vasut 209.40, alpesi bányatársaság 44, májusi járadék 82.20, magyar aranyjáradék 101.42, magyar papirjáradék 92.40, husz frankos arany 9.64½.

Később minden téren pangott az üzlet és az irány is ellanyhult. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.—, angol-osztrák bank 112.75, uniobank 213.25, bankegyesület 98.50, magyar hitelbank 305.75, osztrák tartományi bank 221.—, osztrák-magyar államvasut 248.—, Károly Lajos-vasut 209.50, dunagőzhajózási részvény 408.—, Lloyd részv. 447, észak-nyugoti vasut 166.—, elbavölgyi vasut 198.50, tramway 227.—, déli vasut 104.50, májusi járadék 82.12, osztrák aranyjáradék 110.20, magyar aranyjáradék 101.32, magyar papirjáradék 92.35, északi vasut 2450, bécsi községi sorsjegy 141.75, 20 frankos arany 9.64½, német birodalmi márka 59.57, lemberg-czernoviczi vasut 212.50. Gyenge.

Bécs, okt. 25. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.61, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104.75, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasut 181.50. Magy. keleti vasut els. k. 115.25. Magy. ny. sorsjegy 130.30. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.— 5%-os papirjáradék 92.22 Tiszavölgyi sorsjegy 123.50, Magyar 4%-os aranyjáradék 101.30. Magyar vasuti kölcsön 145.75. Magyar hitelbank 305.25. Alföldi vasut 184.—. Magyar északkeleti vasut 166.25. Keleti vasuti elsőbbség 97.90. Tiszavidéki vasut-részvény 248.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 96.50 Kassa-oderbergi vasutrészvény 143.25. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, okt. 25. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 312.—. Déli vasut 104.50, 4%-os aranyjáradék 110.25. Váltó Londonra 121.60. Károly-Lajos vasut 209.50. 1864-es sorsj. 172.25, 1860-as sorsjegy 140.25, Török sorsjegy 23.—. Angol-osztrák-bankrészvény 113.—. 4·2%-os ezüstjáradék 82.60. Osztrák államvasut 248.25, 20-frankos 9.64½. 4·2%-os papirjáradék részv. 82.12. Osztrák hitelsorsjegy 182.—, osztrák-magyar bankrészvény 871. Csász. kir. arany 5.78. Német bankváltók 59.60, Elbavölgyi vasut részv. 198.70, Bécsi bankegyesület részvényei 98.50. Dunagőzhajózási-társ.-részv. 407. Bágyadt.

Esti tőzsde.

Bécs, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsdén rendkivül korlátolt volt az üzlet és az árhullámzások nem voltak nagyok, csak vasutak emelkedtek jelentékenyen. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 312.40—312.20, osztrák-magyar államvasut 248.75—249.25, Károly Lajos-vasut 209.50, déli vasut 105.20—105.50, észak-nyugoti vasut 166.20, elbavölgyi vasut 199—200.50, török dohányrészvény 103.75—104.25, májusi járadék 82.15—82.10, magyar aranyjáradék 101.27½—101.32½, magyar papirjáradék 92.35—92.45.

5 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 312.20, uniobank 213.25, osztrák tartományi bank 221, osztrák-magyar államvasut 249, Károly Lajos-vasut 209.50, déli vasut 105.20, elbavölgyi vasut 200, török dohány-részvény 104. májusi járadék 82.10, magyar aranyjáradék 101.30, magyar papirjáradék 92.42½, husz frankos arany 9.65, márka 59.60.

Zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 312.15, magyar aranyjáradék 101.30.

Az **esti magánforgalom**-ban maradt osztrák hitelrészvény 312.30.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek alig változtak: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—2½ forint, nyolcz napra 6—7 frt, egy hónapra 13—14 forint, három hónapra 22—25 frt, osztrák-magyar államvasut egy hónapra 11—12 frt, három hónapra 22—25 forint, magyar aranyjáradék egy hónapra 3—3¾ százalék, három hónapra 5½—6¼ százalék.

Magánkamatláb: Elsőrendü váltóra 4½ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 4¾—5¼ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Tartós pangás mellett a lanyha külföldi jelentések következtében az árfolyamok ujból csökkentek. Leginkább a két buzahatáridő lanyhult. — Köttetett: Buza őszre 8.38—8.34, tavaszra 9.05—9.03, tengeri szeptember—októberre 6.08, uj tengeri 5.67 frton. — Felmondatott 1000 mm. buza, 31,500 mm. tengeri és 500 mm. repcze.

Délután változatlanul kedvtelen maradt a hangulat. Buza tavaszra 9.05 frtig fizettetett, maradt végül 9.03 frt áru, zab őszre 5.88, tavaszra 6.14, uj tengeri 5.65—5.64 frton köttetett; továbbá jegyeznek inkább névleg: Buza őszre 8.33—8.35, tengeri októberre 6.07—6.10, rozs tavaszra 6.70—6.72 frton.

Kész áru-ban inkább valamivel gyengébb volt az irány.

Szesz kész kontingentált áru 18¾—19¼ frt névleg.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista — 58 frt 55 kr 100 frank vista — 4 frt kr.

Október 25.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.				
*Franczia 3%-os járadék		82 62	—.—	—.—
» 4½%-os »		105 70	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	588. -	252 54	+ 0 28
Osztrák déli vasut	U	283.—	105.40	+ 0.60
*Osztrák földhitel-részvénytársaság	M	—.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék	U	85.47	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	306 —	144 5	— 0 03
Magyar jelzálog-hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék	U	86 43	101.17	+ 0.17
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.				
Osztrák 4%-os papirjáradék	K	68 70	82.08	+ 0.25
» 5%-os »	U	8[illegible]	97.90	+ 0.20
» 4%-os ezüstjáradék	K	69.—	82 19	+ 0.80
» 4%-os aranyjáradék	K	92 80	110.08	+ 0 11
Magyar aranyjáradék	U	84.80	101 88	+ 0 82
» 5%-os papirjáradék	U	77.10	92 80	+ 0 17
» keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	106.—	120.70	+ 0 48
Osztrák hitelrészvény	U	161.—	312 50	+ 1.49
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	105.—	25[illegible] 02	+ 9 80
Osztrák déli vasut	U	44.	104 66	+ 0 21
Károly-Lajos vasut	U	88.50	210.71	+ 0.89
Kassa-oderbergi vasut	K	60 —	14[illegible].60	— 1 52
*Román vasutirészvények		—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy		216 —	12[illegible].[illegible]8	+ 0 6
Váltó bécsi piaczra		167 80	59.52	— 0.08
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
» országos bank	K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.				
osztrák 4%-os papirjáradék	K	6[illegible].50	81.81	— 0.[illegible]8
» 5%-os »	U	81.6	97.41	0.47
» 4%-os ezüstjáradék	K	6[illegible].95	[illegible]	+ 0.12
» 4%-os aranyjáradék	K	92.15	109.89	—.—
Magyar aranyjáradék	U	[illegible]	101 09	+ 0 20
» 5%-os papirjáradék	U	77.10	92.8	— 0.01
Osztrák hitelrészvény	U	261 12	312 72	+ 1.[illegible]2
Osztrák-magyar bank	U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	207.25	248.68	+ 0.94
Károly-Lajos vasut	U	176 —	21[illegible] 2[illegible]	+ 0 09
Osztrák déli vasut	U	87.88	105 56	+ 0.19
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vasut	U	146.75	175.[illegible]	+ 0.14
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra		16[illegible].[illegible]5	59.57	— 0.[illegible]2
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-bank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar orsz. bank		—.—	—.—	—.—

Trieszt, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 121.60, olasz járadék 47.5, Napoleon d'or 9.64, májusi járadék 82.15, magyar papirjáradék 92.35, magyar aranyjáradék 101.30, osztrák hitelrészvény 311.9, osztrák-magyar Lloyd-részvény 448, olasz járadék 95.12, olasz bankjegy 47.50.

Berlin, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde majdnem kizárólag prolongáczióval volt elfoglalva, pénzt kezdetben még 6 százalékért kerestek, később 5½ százalékért lehetett kapni. Az irány szilárd. Magánkamatláb 3⅝%.

Berlin, okt. 25. (Tőzsdei tudósitás.) A prolongáczió akadálytalanul folyik. A pénzpiacz szilárd. Bányaértékek élénkek. Cseh vasuti részvények emelkedtek. Az irány kedvező.

Berlin, okt. 25. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 84.60, osztrák hitelrészvény 163.90, osztrák déli vasut 44.60, osztrák-magyar államvasut 104.90, Károly Lajos-vasut 88.60. Tartva.

Frankfurt, okt. 25. (Esti tőzsde.) magyar aranyjáradék 84.60, osztrák hitelrészvény 261.62, osztrák-magyar államvasut 208.—, Károly Lajos-vasut 176.37, osztrák déli vasut 88⅛. Szilárd.

Páris, okt. 25. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *1 óra 8 perczkor jegyeznek*: 3%-os járadék 82.55, 4½ százalékos járadék 105.75, olasz járadék 96.80, magyar aranyjáradék 85.27, egyiptomi kölcsön 424.06, spanyol kölcsön 73.25, török vasuti kölcsön 15.70, ottoman bankrészvény 538.12, Rio Tinto 623.75, Szuez-részvény 2233, Panama-részvény 281.25, osztrák-magyar államvasut 533.75, osztrák déli vasut 230.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os járadék 82.62, 4½%-os járadék 105.70, osztrák-magyar államvasut 533, osztrák déli vasut 230, franczia törleszthető járadék 85.47, magyar vasuti kölcsön 306, magyar jelzáloghitelbank 543¾, magyar aranyjáradék 85.43, ottomán bank-részvény 538.75. Tartva.

London, okt. 24. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 84⅛, osztrák aranyjáradék 91, osztrák ezüstjáradék 69, angol consolok 97⅜, ezüst 43¼. Szilárd.

London, okt. 25. (Megnyitás.) Angol consolok 97⅜.

Newyork, okt. 25. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márkáról (60 napi látra) 95, Londonra 4.84, 4%-os tőkésitett kölcsön 1877-ből 127⅝. Erie-vasut 28½, váltó Párisra 5.23¾.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, okt. 25. Nyers *czukor* Prágában 15.60, Aussigban 16, november—deczemberre Prágában 15.50, Aussigban 15.90. Finomitott változatlan.

Trieszt, okt. 24. A *czukor-piacz* igen lanyha; centrifugal pilé kész áru 19¼—19½ forint. — *Kávé* javult. — *Szesz*, kész áru magyar 13¼—13½ frt, oláh 13¼—13½ forint.

Hamburg, okt. 24. *Petroleum* helyben 7.90 márka pénz, november—deczemberre 7.90 márka áru. Tartva.

Hamburg, okt. 25. (*Kávé.*) Santos good average októberre 71¾, deczemberre 71.75, márcziusra 71½ márka.

Páris, okt 24. Nyers *czukor* 88° kész áru 33—33.25, rank, nyugodt; fehér czukor folyó hónapra 38.10, novemberre 36.75, tartva; az első négy hónapra 37.50, finomitott kész áru 106½—107½ frank.

Havre, okt. 25. *Kávé* folyó hónapra vagy négy hónapra 88.50 frank.

London, okt. 24. Gabona nyugodt, *buza* majdnem névleges, tartott; *liszt* és *tengeri* a vevő előnyére; *árpa* és *zab* szilárd. — Repcze helyben 29.50. — *Uj tengeri* folyó hónapra 24.50, október—novemberre 23.75, november—deczemberre 23.75. — Jávaczukor 16¼, nyers répaczukor októberre 13⅛ nyugodt. — Felhozatal: Buza 10,840, árpa 11,810. zab 60,040 qu. — Az időjárás szép.

Liverpool, okt. 23. *Buza* tartott; *liszt* változatlan; *tengeri* egy pennyvel olcsóbb. — Az időjárás szép.

Bréma, okt. 24. *Petroleum* helyben 7.95 márka. Javult.

Antwerpen, okt. 24. *Petroleum* 20¼ márka. — Szilárd.

Newyork, okt. 25. *Kávé*: Rió vagy Santos VII. deczemberre 13.65, májusra 13.50 cent.

Newyork, okt. 24. (Kabelsürgöny). Gyapot Newyorkban 9.13/16, Neworleansban 9 7/16, januárra 9.80, februárra 9.90, Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban októberre 7½. Philadelphiában októberre 7½. Nyers petroleum 6⅞. — United pipe line certificates 87¼. Liszt 3.95. — Piros őszi buza helyben 110⅝ cent (= 10.47 frt), októberre 109 cent (= 10.29 forint), novemberre 109½ cent (= 10.34 frt), májusra 116⅝ cent (= 11.05 forint), 100 kilónkint. — Tengeri 49½. — Czukor Fair refining Muscovados 5 1/16. — Rio kávé 15⅞. — Zsir (Wilcox jegyü) 9.37. (Fairbank jegyü) 9.37. — Gabona fuvardij-imperial quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 4 cent (= 0.74 frt 100 kilónkint.) — Napi elhozatal gyapotból 38,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 58.55 frt, 100 frank 4 . frt.

Október 25.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	2 10	13.—	— 0.06
— nov.-re	27 25	18.07	— 0.06
— nov.-től 4 hóra	27.10	18 20	— 0.14
— első 4 hóra	27 10	18 48	— 0.16
Liszt folyó hóra	65 60	19 20	— 0.12
— nov.-re	61.50	18 69	— 0.13
— nov.-től 4 hóra	62.10	18 81	— 0.09
— első 4 hóra	68.10	19.06	— 0 05
Olaj folyó hóra	75.—	36.—	—.—
— nov.-re	75.50	36 24	—.—
— nov.-decz.-re	75.25	36.12	— 0.13
— első 4 hóra	72 —	34.56	—.—
Szesz folyó hóra	40 25	21 05	— 0 13
— nov.-re	41.—	21 44	—.—
— nov.-decz.-re	40 75	21 30	— 0.13
— első 4 hóra	41.50	21.70	—.—
BERLIN.			
Buza nov.-decz.-re	159 25	11.27	—.—
— decz.-re	160.25	11 33	—.—
Rozs nov.-decz.-re	159.50	9.50	+ 0.34
— decz.-re	159 75	9.51	+ 0.02
Zab okt.-re	1[illegible]5 —	9.[illegible]8	+ 0.15
— október-nov.-re	134.50	8.01	+ 0.06
Olaj okt.-re	5[illegible].50	33.05	— 0 45
— 1889. ápr.-máj.-ra	55 —	32.76	— 0.23
Szesz okt.-nov.-re	32.10	19 [illegible]	— 0.09
— 1889. ápr.-máj.-ra	35 80	21.16	—.—
STETTIN.			
Buza nov.-decz.-re	189.—	11.25	—.—
— ápr.-májusra	198 50	11.82	—.—
Rozs nov.-decz.-re	156.—	9 29	+ 0.08
— ápr.-májusra	159 50	9.47	—.—
Olaj okt.-re	56 —	33.35	— 0.29
— ápr.-májusra	55.75	33.20	— 0.15
Szesz helyben 50 márka fogyasztási adóval	52 40	31 30	— 0.06
— Helyben 70 márka fogyasztási adóval	32.80	19 53	—.—
— okt.-nov.-re 70 márka fogyasztási adóval	32.50	19.35	—.—
— szept. okt.-re 70 márka fogyasztási adóval	—.—	—.—	—.—
KÖLN.			
Buza nov.-re	20.60	12 21	—.—
— márcziusra	21 60	12.92	+ 0.[illegible]8
Rozs nov.-re	15.80	9.41	+ 0.[illegible]
— márcz.-ra	16.80	1[illegible].—	+ 0.06
Olaj helyben	61.—	36 33	—.—
— októberre	60.50	36.03	—.—
BOROSZLÓ.			
Buza	—.—	—.—	—.—
Zab	—.—	—.—	—.—
Szesz	—.—	—.—	—.—
Rozs	—.—	—.—	—.—
Repcze	—.—	—.—	—.—
Tengeri	—.—	—.—	—.—

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Budapesti husárak.

Budapest, okt. 25.

Ökörhus	100 kilogr.	38—42	forint.
Tehénhus	« «	34—38	«
Bivalyhus	« «	33—34	«
Borjuhus	« «	45—52	«

Marhavásár.

Budapest okt. 25. (Braun József és fiai czég jelentése az *Egyetértés* számára). Felhajtatott: 1302 magyar ökör, 852 magyar tehén, 1324 szerbiai ökör 18 szerbiai tehén, 72 bivaly és 59 bika, összesen 3628 vágómarha. — A mai vásár a nagy felhajtás következtében, továbbá miután e héten a csütörtökre eső ünnep miatt a szükségletet csak hat napra kellett

feiezni, nagyon lanyha iránvzat mellett nehézkes hangulatban folyt le. — Körülbelől 350 eladatlan maradt. Következő árakat jegyeztünk elevensuly mérték szerint:

Jóminőségű magyar hizó ökrökért	22	frtól	26	frtig
Középminőségű magyar ökrökért	19	«	23	«
Magyar tehénekért	17	«	19	«
Szerbiai ökrökért	16	«	25	«
Bikákért	20	«	22	«
Bivalyokért	15	«	16	«

métermázsánkint.

A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint a mai marhavásáron állott 3638 nagy és 215 apró marha. Ebből eladatott:

84	darab	bika dbja	95—125	frt
2379	«	ökör párja	210—300	«
54	«	bivaly párja	185—220	«
1118	«	v. tehén párja	160—185	«
315	«	borju dbja	16—22	«
—	«	bárány párja	——	«
—	«	birka »	——	«

Szuró-marhavásár.

Bécs (St.-Marx), okt. 25. (Távirat.) Felhajtatott: 2884 borju, 2973 élő és 898 leölt sertés, 6100 élő és 919 leölt juh és 139 bárány. A borjupiaczon a mult heti árakat fizették. A juh üzlet jobb párisi tudósitások következtében élénk volt, de az árak nem változtak. Fizettek borjukért 34—56 frtot 100 kilonkint, kiviteli juhokért 15—21 frtot, selejtesekért 7—14 frtot páronkint.

Juhvásár.

Budapest, okt. 25. (Braun József és fia czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Felhajtatott 4995 birka. — A tulságos nagy felhajtás következtében a vásár nagyon lanyha irányzat mellett nehézkes hangulatban folyt le. — Körülbelől 1400 eladatlanul maradt. Következő árakat jegyeztünk:

Magyar birkákért	6	frtól	11	frtig
Német birkákért	5	»	12	»

páronkint

Magyar birkákért	24	krtól	26	krig
Német birkákért	26	«	28	»

kilogrammonkint. (Vágósuly.)

Páris, (La Villette), okt. 22. Felhajtatott 20,192 birka. Változatlanul lanyha üzlet mellett fizettek magyar juhokért 74—78 centimet ½ kilónkint.

Páris. (La Villette), okt. 25. (Távirat.) Felhajtatott: 13700 birka. Az irány javult.

BORÁSZAT.

. **Fillokszera.** Veszprémvármegye *Adász-Tevel* községének szőlőiben, a fillokszera jelenléte megállapittatván, a nevezett község határát a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter zár alá helyezte.

NAPIREND: október 26-án.

Naptár: Péntek. — Róm. kath.: Evariszt pk. D. — Prot. Armand. — Görög-orosz: (október 14.) Podeszkese. — Zsidó: (chesvan 21.) — Nap kél 6 ó. 38 p., nyugsz 4 ó. 50 p. — Hold kél 9 ó. 18 p. este, nyugsz. 12 óra délben.

Belügyminiszter fogad déli 12—1.

Közmunka- és közlekedésügyi miniszter fogad d. u. 2 órakor.

Kereskedelmi miniszteri államtitkár fogad délelőtt a rendes hivatalos órák alatt.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

A fővárosi középitési bizottság ülése d. u. 5 órakor (uj városháza.)

A magyar mérnök- és épitész-egylet gépészeti és bányászati szakosztályának ülése d. u. fél 7 órakor.

Honvédegyletek orsz. központi bizottságának előértekezlete d. u. 4 órakor a megyeházánál.

Műcsarnok őszi kiállitása (Andrássy-ut 69.) d. e. 9— d. u. 5. Beléptidij 50 kr. azontul 20 kr.

Királyi vár-**a ota** Budán, megtekinthető d. e. 9—12 és d. u. 3—6. Jelentkezhetni a várkapitányságnál.

Hazai termékek állandó kiállitása a kereskedelmi museumban. Városliget iparcsarnok. Naponként d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—7 óráig. Vasárnap és ünnepnapokon d. u. 20 kr belépti dij. különben szabad a belépés. *Sajt-, méz- és gyümölcs kiállitásra* belépti dij 20 kr.

Műfestészeti sorajáték kiállitás a kereskedelmi muzeumban d. e 9—12 és d. u. 3—7. Belépti dij 20 kr.

Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Nemzeti museum: régiségtár d. e. 9 d. u. 1.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert nyitva d. e. 9-től 1-ig.

Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonat a hiv. lap okt. 25-ki számából.

Árverések a fővárosban. Szabó Lajos 361 frtra becs. ingós. okt. 30. (Mária Valéria-utcza 30.) Fleischman R. 673 frtra becs. ingós. okt. 26. (Fő-utcza 54.) Hercz János 826 frtra becs. ingós. okt. 30. (Váczi-körut 16.) Tury Vilmos 492 frtra becs. ingós. okt. 27. (Andrássy-ut 17.) Horváth Antal 541 frtra becs. ingós. okt. 26. (Teleki tér 11.) Wurm Lajos 918 frtra becs. ingós. okt. 26. (Váczi-körut 56.) Sréter István 651 frtra becs. ingós. okt. 27. (Nagy János-utcza 34.)

Árverések a vidéken. Kern Lipót 1003 frtra becs. ingatl. 1889. jan. 28. Győr. Stener Mátyás 3487 frtra becs. ingatl. 1889. jan. 28. Magyar-Óvár. Singer Jakab 2426 frtra becs. ingatl. decz. 3. Selmecz. Poppert András 800 frtra becs. ingatl. nov. 28. Bonyhád. Bignio Emilia 4622 frtra becs. ingatl. okt. 30. Darma. (Ungvár.) Popeszko Konstantin 815 frtra becs. ingatl. 1889. febr. 3. Uj Moldova. (Orovicza.) Frank Ferencz 1463 frtra becs. ingós. okt. 27. Budaörs. Lakos Gergely 800 frtra becs. ingatl. decz. 31. Kunhalas. Rajner József 5252 frtra becs. ingatl. nov. 13. Pétervásár. Krempaszky György 3960 frtra becs. ingatl. 1889. jan. 24. Kassa. Reiner Sámuel 5814 frtra becs. ingatl. nov. 7. Pétervásár.

Csődnyitás. Karres Sámuel segesvári lakos ellen. Csődbiztos Záhariás Ede törvényszéki jegyző, tömeggondnok Waedt Rezső, helyettese Grosz Albert ügyvédek. B j. határidő decz. 21.

Pályázatok. Az iglói kir. jbiróságnál irnoki, — a budapesti II. ker. m. kir. pénzügyi igazgatóságnál hivatalszolgai, — a szegzárdi adófelügyelőségnél II. oszt. irodatiszti, — a budapesti posta és távirdaigazgatóságnál szolgai, — a brassói róm. kath. főgimnáziumnál tanári, — a nagybányai m. kir. bányaigazgatóságnál gyakornoki, — Bőőben (Somogym.) postamesteri, — a bécsi helyőrségi kórház gyógyszertáránál műszaki segédi, — a pécsi kir. pénzügyigazgatóságnál számtiszti, — az aradi m. kir. adóhivatalnál hivatalszolgai, — az aradi jószágigazgatóságnál számgyakornoki, — a pécsváradsomlyó vásárhelyi kir. közalap. főtiszti kerületben mérnöki, — a gyulafehérvári törvényszéknél aljegyzői, — a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki állomásra.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. A két dolog teljesen ugyanaz. Tökéletesen helyes volna a franczia név meghagyása, ha véletlenül ez a név — orosz nem volna. Az pedig nem lehet helyes, hogy egy orosz nevet magyarul francziasitva adjunk. — **Alvállalkozó.** *Sz.-Udvarhely.* A «fővállalkozó» ellen intézett sorait — bármily alaposak is azok — nem közöljük. Tessék a kiadóhivatalhoz fordulni. Nyilttérben közölhető. — **Leotor.** Az Álom a jövő hóban fog könyvalakban megjelenni. — **M. R. B—n.** A három közül egy sem huzatott ki. — **Virágkedvelő.** Az országos magyar kertészeti egyesületbe felvételre bármikor jelentkezhetik az egyesület titkárságánál Budapesten.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 220. Havi b. 24.

Budapest, október 26-án.

Először:

Divatkép.

Szinmű 3 felv. Irta Csiky G.

Személyek:

Laborczy K.	Mihályfi
Malvin	P. Márkus E.
Erős K.	Császár
Rózsa	G. Csillag T.
Lami Vincze	Gyenes
Sárkány Ernő	Bercsényi
Babóthy H.	Szacsvayné
K darkuthy A.	Gabányi
Lilla	Szathmáryné
Katicza	Cs. Alszegi I.
Lupák M.	Vizvári
Sziszéky Pista	Náday
Kompolthyné	Györgyné
Csorvásyné	Békésy I.
Ozory D.	Benedek
Domborviczy J.	Dezső
Czána Gy.	Latabár
Adolf	Bérczi
Szobaleány	Kecz ry I.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 27-én.

UGYANEZ.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, október 26-án.

Az operaház zárva.

Holnap, október 27 én.

Bianchi B. k. a., Arkel T. assz. m. v., Perotti Gy. ur m. v. fellépte és Gábos K. k. a. első szinpadi kisérlete

A hugonották.

NÉP-SZINHAZ.

Budapest, október 26-án.

Szedtevette nagysám.

Operette 3 felv. Irták A. Jaime és G. Duval. Forditották Evva Lajos és Fái J. Béla. Zenéjét szerzette Leon Vasseur.

Személyek:

Vincent	Kassai
Juliette	Pálmai I.
Alexis	Hunyadi
Hetard	Gyöngyi
Hetardné	Béni I.
Sophie	Bácskai J.
Raoul Serpin	Szirmai
Prudence	M. Csatai Zs.
Jusztine	Bessenyei M.
Virág	Ujvári
Bertha	Arányi I.
Luiza	Vasváriné
Karolin	Nemeskei R.
Emma	Munkácsi M.
Blanche	Gyöngyösi I.
Julienne	Lévai B.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, október 27 én.

Blaha L. assz. mint vendég.

Először:

Magduska öröksége.

NÉMET SZINHAZ.

Budapest, október 26-án.

Wilhelm Tell.

Szinmű 5 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum

Nagymező-utcza 17. sz. 7326

A bőtartalmu műsor miatt a kezdet pontban ½8 órakor.

Ma fellépte: **Chac Aida** franczia énekesnőnek. **Brazt Trió.** Itt még soha sem látták. Egy ur és 2 hölgy egyszerre működnek a feszes kötelen Ugyszintén **Miss Lucie** a trapeczművésznő.

„A lebegő nimfa“,

antispiritisztikus magnetikus mutatvány **Ben Aly Bey** és **Mlle Larsgand** által. Az eredeti indusi keleti büvészet bemutatása. A **3 Hamilton Pinauds** amerikai túlzók, **Moo** k. a. dánénekesnő. **The Risleys-csoport** erőmutatványi egyveleggel, ikari játékok a cocodiótánczban, **Mr. Sloman** madár és állati hangutánzó. **Schwab és Lichtenstein** kitünő duettistáknak. — **Olga Iwanowna** orosz-román énekesnőnek. Továbbá fellépnek a következők: **Schenk Márton** bécsi dalkomikus csupa uj kupléckal. **Neumann Laura** k. a. bécsi dalénekesnő két nővérével **Amália** és **Gizellával**, tyroli énekesnők. **Lala Sultana Hadgi** tornázó-társaság. **André-család** büvészek és equilibristák. **Odillon Kati** német dalénekesnő — és **Perczel Eliz** magyar énekesnő

Figyelemre méltó!

Minden kedden és pénteken nagy

disznótor,

mely alkalommal **friss kolbász, májas és véres hurkák, vesepenye stb kitünő italok** mellett kiszolgáltatik a

„Tyukketrecz“-hez

czimzett vendéglőben, **Bajza-utcza és Nagy János-utcza sarkán, az Andrássy-ut közelében.** 7906

Vizállás, 1888. okt. 25.

A folyó neve	Állami vizmércze állomás	Ma 0. pont felett	Ma 0. pont alatt	Tegnap 0. pont felett	Tegnap 0. pont alatt
Duna	Pozsony	2.67	—	2.15	—
	Komárom	2.47	—	2.57	—
	Budapest	2.31	—	2.46	—
	Mohács	3.61	—	3.74	—
	Ujvidék	3.93	—	3.99	—
	Pancsova	2.98	—	3.09	—
	Orsova	3.28	—	3.38	—
Vág	Szered	0.48	—	0.46	—
	Máramaros-Sziget	0.16	—	0.15	—
Tisza	V.-Namény	—	0.76	—	0.74
	Tokaj	—	0.72	—	0.81
	Szolnok	—	0.58	—	0.56
	Szeged	0.12	—	0.17	—
	Török-Becse	1.08	—	1.18	—
Szamos	Szatmár	0.09	—	0.10	—
Bodrog	S.-Patak	0.19	—	0.19	—
Körös	Békés-Gyula	—	0.80	—	0.80
	Gyoma	—	0.44	—	0.48
	Szarvas	—	—	—	—
Maros	Arad	—	0.88	—	0.87
Béga	Temesvár	—	0.31	—	0.32
Dráva	Barcs	1.35	—	1.41	—
	Eszék	2.68	—	2.76	—
Száva	Sziszek	1.66	—	1.66	—
	Mitrovicza	3.22	—	3.44	—

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1888. október 25. reggel 7 órakor.

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka + 10°, legkisebb — 2° Cels. A légnyomás a tengerszinre van átszámitva. A szélirány jelölése: É = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 — többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult; ● = eső: ✱ = hó, ≡ = köd, ⊼ = zivatar.

Megjegyzések: A légnyomás Oroszország kivételével emelkedett, Rómában 11 mm. A minimum (45—50) Finnland, a maximum (70—75) Magyarország fölött terül el. A hőmérséklet keveset és szabálytalanul változott.

Kilátás: Délkeleti szelek, tulnyomóan derült, száraz idő, reggeli ködök.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm
Sopron	770	+ 0.6	ENY 1	≡	—
Magyar-Óvár	70	+ 0.1	EK 1	0	—
Trencsén	68	+ 1.4	K 4	1	—
Selmecz	74	— 0.2	DNY 1	0	—
Korpona	74	+ 0.5	ENY 1	0	—
Beszterczebánya	71	— 0.8	NY 2	0	—
Budapest	72	— 0.6	NY 1	0	—
Szolnok	—	—	—	—	—
Eger	75	— 1.0	NY 4	0	—
Debreczen	70	— 3.2	—	0	—
Késmárk	71	— 0.8	—	0	—
Uj-Tátrafüred	72	+ 2.8	—	0	—
Ungvár	72	+ 8.5	EK 2	2	—
Szatmár	74	+ 1.8	K 2	0	—
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Mármaros-Sziget	73	+ 2.3	K 1	2	—
Kolozsvár	73	— 2.8	K 1	0	—
Nagy-Szeben	74	— 1.7	K 2	0	—
Orsova	75	— 1.5	NY 1	0	—
Temesvár	75	+ 0.0	ENY 2	0	—
Arad	72	+ 2.5	DK 3	0	—
Szeged	72	— 0.5	DK 1	0	—
Pancsova	71	+ 2.0	DK 2	0	—
Keszthely	—	+ 3.2	DK 1	0	—
Csáktornya	69	— 0.6	K 1	0	—
Zágráb	71	+ 2.2	—	≡	—
Fiume	71	+ 10.6	E 1	4	—
Bécs	71	— 0.2	—	0	—
Prága	69	+ 0.1	DNY 1	≡	—
Krakó	70	+ 1.2	NY 1	2	—
Lemberg	71	+ 3.6	NY 1	4	—
Bregenz	71	+ 1.7	—	2	—
Salzburg	70	+ 4.3	NY 4	2	—
Grácz	71	+ 0.3	E 2	0	—
Trieszt	71	+ 10.7	—	3	—
Pola	72	+ 9.0	DK 1	2	—
Abbazia	71	+ 11.0	—	0	—
Lesina	72	+ 11.4	EK 1	0	—
Kopenhága	60	+ 8.0	DNY 3	≡	—
Stockholm	51	+ 8.9	NY 4	4	—
Szt. Pétervár	49	+ 2.7	D 3	4	—
Moszkva	66	— 1.4	NY 1	4	—
Varsó	67	+ 4.9	NY 1	4	—
Hamburg	63	+ 8.9	ENY 2	0	—
Berlin	65	+ 8.2	ENY 1	1	—
München	70	+ 8.8	ENY 2	0	—
Stornoway	50	+ 9.3	D 5	●	—
Scilly szigetek	58	+ 13.9	DNY 6	3	—
Páris	—	—	—	—	—
Nizza	—	—	—	—	—
Florencz	72	+ 8.7	DK 1	0	—
Róma	72	+ 7.6	EK 2	0	—
Odessza	74	+ 4.3	—	0	—
Konstantinápoly	74	+ 8.0	E 1	2	—

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés szeptember 7-diki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 25.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kg ára frttól	100 kg ára frtig	Minős. suly hektolit	100 kg ára frttól	100 kg ára frtig
Buza							
Bánsági uj	lanyha	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Tiszavidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	7.90	7.95	79	7.95	8.—
«	«	80	8.—	8.05	81	8.05	8.10
Pestvidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	7.85	7.90	79	7.90	7.95
«	«	80	7.95	8.—	81	8.—	8.05
Fejérmegyei	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	7.90	7.95	79	7.95	8.—
«	«	80	8.—	8.05	81	8.05	8.10
Bácskai	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	7.90	7.95	79	7.95	8.—
«	«	80	8.—	8.05	1	8.05	8.10
Magyarészakvidéki	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	78	7.75	7.80	79	7.80	7.85
«	«	80	7.85	7.90	81	7.90	7.95

Gabona	ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kg ára frttól	100 kg ára frtig
Rozs	ó	szilárd	—	70—72	5.55	5.75
Árpa	«	«	takarmány	60—62	5.60	6.—
«	«	«	égetni való	62—64	6.35	7.25
«	«	«	sörfőzdei	64—66	7.75	8.90
Zab	«	szilárd	—	39—41	5.10	5.55
Tengeri	uj	csendes	bánsági	75	6.05	6.10
«	«	«	másnemű	73	5.95	6.—
«	«	—	—	nélkül	5.—	5.25
Köles	ó	—	—	«	11.50	13.50
Káposzta-repcze	uj	szilárd	—	«	—.—	—.—
Bánsági repcze	ó	—	—	«	—.—	—.—

Szeny-k'vá gabona határidőre		Irányzat		100 % ára pénz	100 % ára áru
Buza		lanyha	tavaszra	8.57	8.59
«		«	őszre	7.81	7.88
Tengeri		«	jul.—aug.-ra	—.—	—.—
«		«	máj.—jun. 1888.	5.37	5.39
Zab		«	tavaszra	5 5	5.10
«		«	őszre	5.67	5.68
Ká repcze		—	aug.-szept.	—.—	—.—

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	szilárd	Luczerna magyar	70.—	75.—
«	«	Franczia	—.—	—.—
«	«	Olasz	—.—	—.—
«	«	Vörös	62.—	70.—
Repczeolaj	szilárd	Nyers azonnali szállit.	—.—	—.—
«	«	Fi omitott	—.—	—.—
«	«	Őszi, kétszer finomitott	34.50	35.—
Lenmagolaj	csendes	Repcze	6.15	6.25
Olajpogácsa	szilárd	Pesti	63.—	63.50
Disznózsir	lanyha	Vidéki	—.—	—.—
Szalonna	csendes	M. Ia légensz. áru m. sz.	53.—	54.—
«	«	Városi légensz.	55.50	56.—
«	«	Füstölt	61.—	62.
Faggyu	szilárd	Olvasztott	80.—	81.—
Szilva	szilárd	Bosznai hordóban 1887.	—.—	—.—
«	«	« zsákokban	13.—	13.25
«	«	Szerbiai hordóban	—.—	—.—
«	«	« zsákokban	12.50	12.75
« határidő	szilárd	Bosznaihordó okt.-nov.	13.—	13.25
«	«	Zsákokban «	—.—	—.—
«	«	Szerbiai hordó «	—.—	—.—
«	«	« zsákh. «	12.50	12.75
Szilva-iz	szilárd	Szlavoniai uj	15.—	15.50
«	«	Bánsági uj	14.75	15.—
« határidő	szilárd	Szlavoniai szept.-okt.	15.75	16.—
«	«	Bánsági «	15.25	15.50
Dió	—	Magyar minőség szerint	—.—	—.—
«	—	Szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	Magyar Ia	—.—	—.—
«	—	Szerbiai	—.—	—.—
«	—	Bosznial	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	Fehér Ia	80.—	90.—
«	«	« IIa	65.—	70.—
«	«	Vörös	—.—	—.—
Méz	csendes	Nyers	80.—	81.—
«	«	Sárga, csurgatott	37.—	38.—
«	«	Világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	116.—	117.—
«	«	Szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	lanyha	Szesz	17.25	17.50
«	«	Szesz-élesztő	21.—	21.50

100 kilogramm ára

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	101.35	101.65
« « « « 10,000	4%	—.—	—.—
« papirjáradék adómentes	5%	92.40	92.70
« vasuti kölcsön á 120 frt o. é. (300 frank)	5%	146.50	147.50
« « « 120 frt egyes darabokban	5%	146.50	147.50
« gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
« 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adómentes	5%	97.75	98.25
« 1873. « « arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	—.—	—.—
« 1876. « « államkötvény aranyban	5%	115.—	116.—
« kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		130 —	131 —
« « « « 50 frt		130.—	131.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	123.25	124.25
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki « « « «	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.50	105.50
« « « 1867. záradékkal	5%	104.—	105 —
« « « temesi	5%	104.50	105.50
« « « 1867. záradékkal	5%	104.—	105 —
« « « horvátországi	5%	104.—	—.—
« « « erdélyi	5%	104.25	105.—
« országos jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	98.50	99.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	99.50	100.50
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.-nov.	4²/₁₀%	83.05	83 55
« « « febr.—aug.	4²/₁₀%	82.05	82.55
« « ezüst kamat jan.—jul.	4²/₁₀%	82.60	83.10
« « « « apr.—okt.	4²/₁₀%	82.60	83.10
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	110.—	110.50
« papirjáradék adómentes	5%	98.—	98.50
« államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p.	4%	133.50	134.50
« « « 1860-ki 500 frt o. é.	5%	140.25	14 .95
« « « 1860-ki 100 frt « «	5%	140.75	141.75
« « « 1864-ki 100 frt « «		172.—	173.—
« « « 1864-ki 50 frt « «		171.50	172.50
A temes-bégavölgyi vizszabályozó-társulat	5%	95.75	96.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.—	107.—
« « « 1871-ből «	6%	106 —	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	101.—	102.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	33.50	34 50
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből		141 50	142.50

Osztalék 1887-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
7.50	Budapesti bankegyes. r.-társ.	100	109.50	110.—
—.—	Budapesti keresked. és iparb. r.-t.	50	50.—	55.—
7.50	Fiumei hitelbank	100	116.50	116.75
14.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
16 -	Magyar általános hitelbank	200	305 75	306 25
31 frc	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
15½ frc	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	138.—	138.50
5.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	9 50	96.75
13.—	Osztrák hitelintézet	160	312 20	312 40
39.80	Osztrák-magyar bank	600	870.—	875.—
11.—	I. magyar iparbank	150	156 50	157.—
50.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	736 —	737.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
12.—	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	194.—	198.—
—.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	210.—	215.—
150.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3080—	3100—
—.—	Fonciére pesti biztositó intézet	100	69.—	70.—
15 frc	Magyar-franczia biztositó társas. ar.	200	175.—	180.—
31.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	1015—	1025—
	c) Gőzmalmok.			
25.—	Concordia gőzmalom	500	527.—	530.—
50.—	Első budapesti	500	1075—	1085—
16.—	Erzsébet-malom	200	275.—	280.—
25.—	Hengermalom	500	573.—	576.—
—.—	Lujza-malom	160	256.—	258.—
25.—	Molnárok és sütők	200	388.—	390.—
25.—	Pannonia	1000	860.—	865.—
—.—	Viktória	150	162	163.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	75.—	80
10.—	Alföld-fiumei	200	184.—	185.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
9.85	Bátaszék-dombovári	200	—.—	—.—
9.50	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	188 50	189 50
	Bpest-Szt-Lőrincz helyi érdekű v.-r.-t.	100	—.—	—.—
	« « « « « els. r.	100	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	200	—.—	—.—
2 frc	Déli vasut	200	—.—	—.—
9.80	Éjszakkeleti vasut	200	166.—	167.-
9.85	Erdélyi vasut	200	180.—	181.—
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
7.95	Kassa-oderbergi vasut	200	143.—	144 —
9.85	Magyar-galicziai vasut	200	174 —	175.—
9.73	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	172 50	173.50
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	92.25	93 25
	N.-Kikinda-N.-Becskerek v.-u. els. r.	100	—.—	—.—
17½ frc	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	248.—	249—
9.85	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
25.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
10 —	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	200	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	—.—	—.—
5.25	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
24.—	Pesti közuti vaspálya	200	404.—	406.—
14.—	« « « élv. jegy	200	226.—	230 —
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapesti III. kerületi	50	110.—	114.—
28.—	Országos központi	300	467.—	472.—
400.—	Pesti első hazai	1000	7850—	7875—
23.—	Egyesült Budapest főváros	200	477.—	482.—
5.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	96.—	96.50
	f) Különféle vállalatok.			
1.—	Alagut	105	151.—	153.—
4.—	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	72.—	73.—
—.—	Erdélyi pincze-egylet (Kolozsvárt)	100	—.—	—.—
7.—	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	119.—	115.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	208.—	210.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	430.—	435.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1100—	— —
—.—	Pallas irodalmi és nyomdai tr.	200	150.—	155.—

Osztalék 1887-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
45.—	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskemény	500	680.—	700.—
55.—	Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár	400	880.—	885.—
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	345.—	347.—
15.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	248.—	250.—
34.—	Kereskedelmi testület épülete	210	675.—	—.—
20.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	241.—	242.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	80	194.—	195.—
20.—	Gőztó iagyár, kőbányai	160	246.—	250.—
12.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	132.—	134.—
	Magy. fegyver s lőszergyár részv.-társ.	100	—.—	—.—
2.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	74.50	74.75
5.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	108.25	108.75
5.—	Schlick-féle vasöntőde s gépgyár	200	169.—	170.—
50.—	Serfőzde első magyar	350	835.—	840.—
18.—	Sertéshizlaló	200	294.—	297.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	127.—	130—
6.—	Szálloda részvény-társaság	80	106.—	108.—
—.—	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány egyedárus frc	250	104.50	105.50
32.50	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	498.—	505.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5 %	102.—	103.—
	« « «	4½%	100.50	101.—
	« « «	4 %	96.50	97.—
	« « ar. v. ez.	5 %	128.—	129.—
	« elzálogbank	5½%	103.—	—.—
	« «	5 %	101.25	102.—
	« «	4½%	98.75	99.25
	Magy. orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.—	98.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101.50	102.50
	« « «	5 %	100.75	101.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101 10	101.40
	« « « « 40½ évre	4 %	100.—	100.40
	« « « « 50 évre	4 %	100.—	100.40
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	102.—	103.—
	« « « «	5½%	101.—	—.—
	« « « «	5 %	101.—	101.50
	« « « «	4½%	98.50	99.—
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	100.—	100.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6 %	101.—	102.—
	« « « «	5 %	98.—	98.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5 %	100.25	100.75
	« «	5½%	101.50	102.—
	« «	6 %	103.—	—.—
	« ált. takarékp. 110 frt	5 %	101.50	102.—
	Magy. jelzálogb. nyer. kölcs. kötv.	4 %	105.—	105.50
	« « nyeremény-jegy		16.—	18.—
	Osztr. földh.-int. dij kölcsön kötv.	3 %	103.—	104.—
	« « kötv. nyerem. jegy	3 %	18.—	20.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5 %	101.—	101.50
	« « « « « «	4½%	98.50	99.—
	ELSŐBBSÉGEK.			
	Alföld-fiumei v. u. (v.-eszéki v.) 200	5 %	100.—	101.—
	« « vasut 1874. kib.	5 %	—.—	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	96.—	96.50
	« « « «	4½%	—.—	—.—

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	99.—	100.—
Budapesti lánczhid	100	6%	104.—	105.50
Budapest-pécsi vasut	200	5%	100.—	101 —
Déli vasut 400/2000 márka		4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	100/200	4%	—.—	—.—
« «	100	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300	5%	99.—	99.50
« « (aranyb.)	200	5%	—.—	—.—
« « «	1000	6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület	100	5%	99.50	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	98.50	99.50
« « « II. kib.	200	4%	—.—	—.—
« « « ezüst		4%	—.—	—.—
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200	5%	102.—	103.—
Magyar nyug. v. 1874. kib.	200	5%	99.50	100.50
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb.	200	5%	121.50	122.50
« « « « « 1888		4½%	116.—	117.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	100.—	100.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany	200	3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut ezüstben	200	5%	101.—	101.50
« « v. (eperjes-tarn.)	300	5%	—.—	—.—
« « « (osztr. vonal)	200	5%	—.—	—.—
« « « (m. v.) arany	200	5%	—.—	—.—
Osztr.-magyar államvasut arany	200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1883. kib. 400/2000 márka		4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 frc		3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	100	5%	—.—	—.—
Viktoria gőzmalom elsőbbs. kötv.	150	5%	165.—	—.—
MAGÁNSOR JEGYEK.				
Budavárosi sorsjegy			59 50	60.50
Keglevich sorsjegy			45 —	47.—
A «Jó sziv» egyesület sorsjegye			3 30	3.55
M. sz. korona orsz.-vörös kereszt egylet			12 —	12.60
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.			8.60	9.—
Az olasz vörös kereszt egylet			13.75	14.25
Osztrák hitelintézet			181 50	182.50
Osztrák vörös kereszt egylet			17.75	18.25
Pálffy sorsjegy			57.50	58.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.75	5.80
Császári királyi arany (kör.)			5.68	5.73
Osztrák-magyar 8 forintos arany			9.64	9.68
20 frankos arany			9.64	9.68
20 márka			11.90	11.92
Török arany lira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.55	59 70
Váltók árfolyama (látra)		bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka		4 %	59.55	59.75
Amsterdam 100 hollandi forintért		2½%	100.50	101.—
Brüsszel 100 frankért		3½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért		4½%	48 —	48.20
Marseille 100 frankért		4 %	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3½%	47.90	48.10
Zürich 100 frankért		3½%	47.90	48 10
London 10 font sterlingért		5 %	121.70	122.30
Szentpétervár 100 rubelért		5 %	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.		5½%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok:

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	306.—
« pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	—.—
Osztrák hitelintézet	312.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyeremény	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra“.

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet áru	Előfordult kötés legmag. árkelet	Előfordult kötés legalacs. árkelet
4% magyar aranyjáradék	okt. 31.	101.35	101.40	101.35	101.40
5% magyar papirjáradék	okt. 31.	92.40	92.45	92.40	—.—
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelbank	1888. nov. 4.	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog hitelbank részvény II k.	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Első cs. kir. szab. duna-gőzhajózási társaság.

Árverés.

Folyó évi **október hó 29-én, hétfőn reggeli 9 órakor** a helybeli zárt rakparton (áru-feladás) nyilvános árverezés fog megtartatni, melynél az üzletszabályzat 61. §-a értelmében a ki nem váltott és gazdátlan áruk a legtöbbet igérőnek fognak eladatni; — mely árveréshez a t. vevőközönség ezennel meghivatik.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. sz.) megjelent:

A MAGYAR ÖRÖKÖSÖDÉSI ELJÁRÁS BIRÓSÁGOK ELŐTT.

IRTA

RÓNASZÉKI TRUX HUGÓ,

HITES KÖZ- ÉS VÁLTÓ-ÜGYVÉD BUDAPESTI KIR. ITÉLŐ-TÁBLAI PÓTBIRÓ.

Ára 1 forint 80 krajczár.

Villám-háritók

telephon, sürgönyök, villamos világitás felállitására és berendezés re a legkitünőbb és szolid kiállitással **kezesség mellett** legmelegebben ajánlkoznak 7848

DECKERT ÉS HOMOLKA

electrotechnikai intézet

BUDAPESTEN, Dorottya-utcza 8. szám alatt.

Költségelőirányzatok és árjegyzékek kivánatra ingyen.

BUTOR

több 100 szoba asztalos és kárpitos-butor finom és egyszerű, olcsóbb árakon, mint bárhol kezesség mellett.

SZABO JÓZSEF ÉS TARSAI

budapesti asztalos-társaság

Budapesten, József-tér 9. szám alatt, 7809

az osztrák-magyar bánk átellenében.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek

Haszonbérlet.

A kalocsai főkáptalani uradalom által közhirré tétetik, miszerint folyó évi **november 20-dik napján délelőtt 9½ órakor Kalocsán a** tiszttartói hivatalban, nevezett uradalomhoz tartozó a dusnoki határban levő, **gazdasági épületekkel** felszerelt és **1200□** ölével számitott **20 hold belsőség, 1414 hold szántó föld és 500 hold kaszáló és legelőből** álló **boroshati pusztájának 1889-ik évi január 1-én** kezdődő hasz nvétele **hat évre nyilvános árverésen bérbe fog adatni,** melyre vállalkozni szándékozók, kellő bánat pénzzel ellátva ezennel meghivatnak. Bánat pénzzel ellátott zárt ajánlatok 's elfogadtatnak, melyek a szóbeli árverés befe ezése után fognak tárgyaltatni. A bérleti feltételek alulirott hivatalban megtekinthetők. 7930

Kalocsán, 1888 október 28-án.

A kalocsai főkáptalani uradalom tiszttartói hivatala.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bőtapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

bugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél **fehérfolyást** [illegible] nelkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeit a **hátgerinczbajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY

volt cs. kir. ezredorvos.

Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. I. em. bejárat a lépcsőnél.

Rendel délelőtt ½10—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön várótérem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 7525

MME. S. A. ALLEN'S

VILÁGHIRÜ

HAJ RESTORER

Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szinét és ifjukori szépségét. Feléleszti a gyökerét s a fejkorpát eltávolitja és ennek uj erőt s frisseséget kölcsönöz.

„MÁR EGYETLEN EGY ÜVEG MEGTETTE HATÁSÁT“ így nyilatkoznak sokan kik megkisérlették midőn az ősz haj lassanként visszanyerte eredeti szinét s az azelőtt kopasz helyen uj haj csirázott Mme. S. A. ALLEN'S Haj Restorer egy üvegjének használata után. „Ez nem hajfestő“ nem piszkitja sem a fejbőrt sem a fehérneműt s nem illeztatja át szembetünőleg a haj szinét hanem lassanként adja vissza az eredeti ifjukori szint.

Gyári és szétküldési főraktár Londonban, 114 & 116 Southampton Row.

Egy üveg ára 3 frt 80 kr. 6809

Magyarországi főraktár **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárában. Részbeni eladás **LUEFF M.**-nél váczi-utcza 28. sz. **LUEFF SÁNDOR** váczi-utcza 22. Nemzeti szállodában.

Nagy alkalmi butor-eladás.

Legelőkelőbb fővárosi asztalos és kárpitos mesterek által készitett asztalos és kárpitos butorok, melyek a legszilárdabb gyártmányok, mélyen leszállitott áron adatnak el, csak azon oknál fogva, hogy az éveken át alkalmazott legjobb munkásokat a közeledő téli idény alatt ne kelljen elbocsájtani.

2 szekrény, 1 ajtós	28 frttól	feljebb	1 kredencz	20 frttól	feljebb
2 szekrény, 2 ajtós	38 «		1 ottomán crepp vagy jutta	30 «	
2 ágy	24 «		1 pamlag, 6 zsölye, crep v. jutta	70 »	
1 mosdószekrény	12 «		2 pamlag, 4 zsölye, crep v. jutta	75 «	
1 ebédlőasztal	15 «		1 pamlag, 6 zsölye, selyem	95 «	

DÓSA KÁLMÁN

fővárosi asztalos és kárpitos butor-telepe, 7863

Budapest, V., Erzsébet-tér 19. I. em. Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Ibolyának. Kérlek édesem, jöjj el ma bizonyosan hozzám. Beszélni kell veled, ha nem jöhetsz, üzend meg, hogy mikép érzed magad. Képzelheted, hogy türelmetlen és kiváncsi vagyok. Vedd meg a napokban mindig az «Egyetértés»-t, mert ez uton levelezhetünk. Elvárlak biztosan 2 órától 5-ig. Csókol és ölel S . . . . r. 2524

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 7680

Házeladás. A VIII. ker. külső-stáczió-utcza közelében egy **emeletes ház, kerttel szabad kézből eladó.** Bővebbet a kiadóhivatalban. 9361

Birtokeladás. Hevesmegyében a pélyi határban, vasuti állomástól egy órai távolságra 220 hold kitünő buzatermő föld, melyhez szőllő és gyümölcsös stb. is tartozik 22.000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 9376

9363 **Eladó telek.** A fiók gázgyár tőszomszédságában, a soroksári országuton, 5316 □öl pusztatelek igen jutányos áron eladó. A telek gyártelepre felette alkalmas.

7752 **BUTOROK** egyszerüek és finomak legjobb minőségben csakis az **Andrássy-ut 28. Butortelepben** legolcsóbban kaphatók.

Uraságoktól levetett uri, fiu és gyermekruhák mindenkor jutányos áron kaphatók **IV, Egyetemtér 5.** az udvarban Iső bolt. Ugyanott tisztitó, javitó és ruhakölcsönző-intézet. 7320

Füszer keres kedés, 40 év óta fenálló, legjobb forgalmu sarok bolt, családi viszonyok miatt eladó. Bővebb tudósitást a kiadóhivatalban. 2526

Butor. Még egészen jó, majdnem uj állapotban, elutazás végett azonnal eladó. Kerepesi-ut 11. II. em. ajtó 23. 7816

Alkalmazást nyer

Ügyes fehérnemü varrónő kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 9372

Egy franczia bonne kerestetik két kis leány gyermek mellé. Ajánlatok «Franczia» alatt a kiadóhivatalba küldendők. 9373

Dijnokok felvétetnek, kik magyar- és német nyelvet teljes irálylyal birják. Czim a kiadóhivatalban. 2525

Alkalmazást keres

Délutáni (irodai) **foglalkozást** keres egy becsületes fiatal magánhivatalnok. Czime a kiadóhivatalban. 2528

Kertész sok évi gyakorlattal, jeles bizonyitványokkal, helyét változtatni óhajtja. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2527

Mint gépész alkalmazást keres egy jó bizonyitványokkal rendelkező férfiu, ki eddig is azon minőségben működött. Czim a kiadóhivatalban. 2530

Lakás és bérlet

Szép lakás I. emeleten erkélylyel, 4 utczai, 1 udvari és fürdőszobából állva, november 1-jére kiadandó. Bővebbet **Váczi-körut 76.** I-ső em., 7. ajtó. 7917

1888 november 1-jétől fogva kiadó s részben azonnal elfoglalható: négy tükörüveg táblákkal felszerelt utczai **bolthelyiség,** kettő ezek közül lakhelyiségekkel, gáz- és vizvezetékkel, a **VII. ker., dob-utcza 10. sz.** alatti mostanában egész ujonnan átalakitott sarokházban. E helyiségek között van egy részben berendezett kávéház, hozzá tartozó lakással (azonnal elfoglalható). E helyiségek ára 900 és 1200 frt közt váltakozik. Ugyanabban a gondosan tisztán tartott, egészséges és mindenemü kényelemmel berendezett házban még egy udvari és 3 czélszerü beosztásu, alkalmas utczai **lakás** (parkettel, vizvezetékkel, tükörüvegekkel stb. ellátva) kiadó. A kizárólag a lakók számára berendezett s egy sor elegáns fürdőt tartalmazó fürdőintézet valamint a telefon-készülék ingyen áll a lakófelek rendelkezésére. Bővebb értesitést ád ugyanott a házmester valamint a cs. és kir. szab. ált. földhitelintézet pénztárnoka IV, Bécsi-utcza 5. 7929

Butorozott szoba, **külön bejárattal,** (lehetőleg lépcsőházba) esetleg előszobával is, azonnali bérbevételre **kerestetik.** Ajánlatok «P.» alatt a kiadóhivatalba küldendők. 9356

Oktatás.

Nevelőnőket **nyelv- és zeneismeretekkel, tanitókat, bonnekat, gyermekkertésznőket** ajánl és elhelyez lelkiismeretesen 7879 GERSON ANNA asszony Budapesten, Nádor utcza 15.

Különféle.

Ritka alkalom! Egy jövedelmező vállalathoz, mely több mint 100%-ot eredményhez, nem áll divat, vagy verseny befolyása alatt és nagy forgalmat kell találnia, társ kerestetik 6000 frt tőkével. Czim a kiadóhivatalban. 9377

Pénzelőlegek minden összegig, **sorsjegyek-, részvények-** és másnemü értékpapirokra mérsékelt kamatok mellett. A visszafizetés részösszegekben is történhetik. Kivánatra máshol már elzálogositott értékpapirok kiváltatnak és **olcsóbban** esetleg magasabb összeget előlegez **BRAUN GUSZTÁV** 7916 **bank- és váltóháza Budapest, József-tér 12.**

Iroda változtatás! mostantól fogva irodám **Stáczió-utcza 36.** szám alatt létezik. 7910 **BIEHN JÁNOS** Asphalt- és vegy. termékek gyára. Telefon összeköttetés.

7559 Asztalos és kárpitos **BUTOROK** **részletfizetésre kaphatók kiházasitási kelengyék és teljes lakberendezések olcsó áron és kedvező fizetési feltételek mellett** a mélyen tisztelt katonatiszt urak, állami hivatalnokok, tanár urak, egyházi férfiak és más jó állásu egyének részére, helyben és a vidéken. Közelebb érintkezés a butorgyárban Budapesten, (belváros) Duna-utcza 15., I. em

30—40 frt jutalom annak, ki egy biztos állásu hivatalnoknak 3000 frt értékü ingatlan vagyonra 300—400 frt kölcsönt szerez november 1-re. Czim a kiadóhivatalban. 2531

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapirokra, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre s arany és ezüst pénznemüekre (tetszés szerinti kisebb részletekben is visszafizethető) bármely összegig olcsón ad 7901 **Lőry J.** bankiizlete, **BUDAPEST, hatvani-utcza 17. szám.**

Keresztény társat keresek jövedelmező gyáriparomhoz 14 ezer forinttal. Vagy 5 ezer forint kölcsönt kérek másod táblázatra 8 nap alatt, közvetitők kizárásával. Szives ajánlatok kéretnek e lap kiadó-hivatalába «gyáripar» czim alatt. 2529

Fülkészülék

fülbetegek és nagyothallók számára. Aromatikus gőzök bevezetése a fülbe, minden fülbajt gyógyit, javit, vagy könnyit. A készülék ára irott tudósitással együtt 20 frt.

Fültrombita a hangot erősiti és a belső fülcsőbe vezeti, ára 6 frt. Czim: **Dr. KACZANDER** Wien, Stadt, Wipplingerstrasse 25. 7479

SEMLER J.

cs. és kir. udvari posztó-szállitó 7867

Budapest, Bécsi- és Deák-utcza sarkán.

Ajánlja bel- és külföldi gyártmányokban dús választéku raktárát urak számára **öltöny-, kabát- és nadrágszöveteket, ujdonságokat angol női costume- és paletotszövetekben.** Különlegességek valódi szinü **livrée-, butor- és kocsiposztókban gyári árakon.**

Bérbeadandó

VENDÉGFOGADÓ.

GÖDÖN. Budapest-váczi országut mellett, úgy a vaspálya állomás, mint a magyar lovaregylet által 10 évre bérelt 30 lóra berendezett versenylóidomitó telepnek tőszomszédságában.

Bérlet kezdetét veheti azonnal vagy 1889-ik év január hó 1-től. Bővebben értekezhetni

Tiszttartói hivatalnál Gödön, posta Göd, Vácz mellett. 7818

Igazgatóság: Nádor-u. 12. — Zrinyi-u. 6.

Gyár: Budapest, Kőbánya.

Raktárok: Bécsi-utcza 7. és Teréz-körut 1a.

A magyar fém- és lámpaáru-gyár részv.-társaság

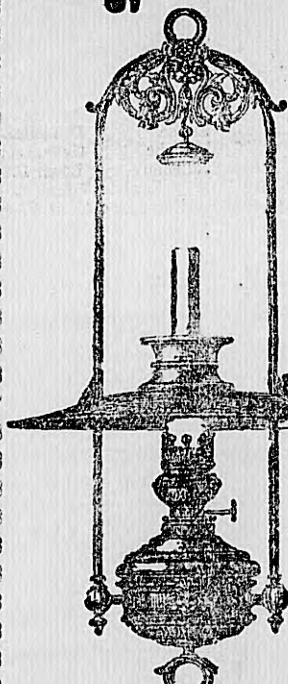

ajánlja a kereskedők és t. cz. közönség szives figyelmébe gyártmányait. A gyár az **egyedüli magyar** lámpagyár.

A magyar lámpagyár dusan felszerelt raktárában mindenféle

asztali- és függő-lámpa

a **legjobb minőségü** égőkkel és a legizlésesebb kivitelben, rendkivül mérsékelt **jutányos gyári árakon** kapható.

Ugyanott kapható a **kizárólag a magyar lámpagyár részére gyártott és csakis nála árusitott**

„Király-olaj"

legfinomabb amerikai petroleum.

A **„Király-olaj"** mely **szintelen, szagtalan** és rendkivüli **tisztasága** folytán teljesen **veszélytelen,** kitünő minőségével **felülmul** minden eddig ismert faju petroleumot. Kivánatra minden mennyiség **ingyen házhoz** szállittatik.

A magyar lámpagyár **áruraktárai** BUDAPESTEN, Bécsi-utcza 7 és Teréz-körut 1a szám alatt.

Mintakönyv és árjegyzék kereskedőknek kivánatra bérmentve küldetik. 7404

7 forint

egy melegen bélelt lodenkabát,

16 forint

egy **téli paletot** szövet-béléssel, valamint legnagyobb választék mindennemü **kész uri öltönyökben** legujabb divat szerint, **legolcsóbb szabott árak** mellett 7850

ROTHBERGER JAKAB

cs. és k. udv. szállitónál,

Budapest, váczi-utcza 23.

a „Nagy Kristófhoz" czimzett házban.

FOGFÁJÁSOK

bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az indiai fogkivonat használata által, mely gyors és biztos hatása folytán nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind a legjobb fog- és szájtisztitó szer. — Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában

Budapesten, király-utcza 12. sz. 7766

Tányéros répavágó,

1200—1500 kiló munkaképesség óránként, legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál, 7712 **BUDAPESTEN,** V., külső váczi-ut 46. szám (volt Brogle-féle gyár).

Birtokvétel

késspénzfizetés mellett kerestetik megvételre egy nemesi

birtok

legjobb vidéken, szép **kastélylyal,** a gazdaság lehetőleg **saját kezelés alatt** legyen, 250,000 frt összegig. Ajánlatok **csakis a tulajdonosoktól** kéretnek, a m. kir. nyugalm. főerdész 7884 Horváth és Rikhárd Patz urakhoz **Bécs, Margarethenstr. 12.**

TITKOS betegségek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen legöregebb és legismertebb rendelési intézet a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER 45 év óta fennálló, minden segélyezközökkel ellátott rendelő helyiségében, *Budapesten, dob-utcza 18. sz.* **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levéllileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d.u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 7016

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható.

KARENIN ANNA

OROSZ REGÉNY.

Irta: Gr. TOLSTOI LEON.

FORDITOTTA

R. TRUXHUGÓ-né.

Hét kötet ára füzve 3 frt 60 kr.

Birtokeladás.

Gömörmegyében, Rimaszombat székvárosaval határos Bakti pusztán, az országut mellett, vasuti állomáshoz közel, egy 236 hold föld és rét, 36 hold erdő s legelő és 7 hold gyümölcsösből álló tagositott birtok, belsőség, urilak és gazdasági épületekkel együtt szabadkézből, előnyös feltételek mellett eladó.

A feltételek iránt értekezhetni **Tibában özv. Glós Norbertné tulajdonosnőnél és Tornallyán Fodor Károly ügyvédi irodájában.** 7922

Két vasu ekék „Yull szabadalma"

első dijjal kitüntetve Szolnokon és Topolyán,

7718 **darabonként 50 frt,**

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál, BUDAPESTEN, V., külső váczi-ut 46. (volt Brogle-féle gyár).

Az általunk részletfizetésre eladott sorsjegyek folyvást pénztárainkban vannak elhelyezve s a részletivbirtokosoknak kivánatra mindenkor előmutattatnak.

Nyujts kezet a szerencsének!

Huzás már november 1-én

BAZILIKA SORSJEGYEK

Főnyeremény: **50,000 frt,**

a napi árfolyamon vagy részletfizetésre:

Különböző sorozattal:

2 darab	23 havi	1.—	frtos részletben
3 «	23 «	1.50 «	«
5 «	31 «	2.— «	«

OLASZ VÖRÖS KERESZT SORSJEGYEK

Főnyeremény: **100,000 lira** aranyban.

Különböző sorozattal:

2 darab	33 havi frt	1.20 kros	részletben
3 «	33 « «	1.80 «	«
5 «	33 « «	3.— «	«

Az első **két** részlet beküldése ellenében kiszolgáltatjuk a sorsjegyek **sorozata** és **számaival** ellátott részletivet, melylyel a vevő **egyedüli** jogot gyakorol **minden nyereményre**

Vidéki rendeléseket gyorsan eszközlünk. A részletiv ajánlott megküldéseért 20 krral több utalványozandó. — Utánvét mellett nem küldünk semmit.

BETÉTI-TÁRSASÁG Dirnfeld Testvérek, Budapest, V., fürdő-utcza 4.

7926

Ügynököket helyben és vidéken jutányos feltételek mellett felveszünk.

A jó örökké tart.

Enek bizonyitéka a lendület, melyet a világhirü Med. Dr. Rix A. eredeti Pompadour-Pasta elért.

Ismert tény, hogy egyes nők oly szerek birtokában voltak, melyek az ifjuság látszatát és azoknak minden «külső előnyeit» mint frisseség-, szépség- és a bőr simaságát a legkésőbb korig megőrizték. A hires Pompadour asszony XV. Lajos udvaránál egy oly nyelbirt, mely neki épugy biztositotta a sorstól nyert előnyöket, mint hogy a világ előtt eltitkolnia sikerült. Papirok, melyekben el volt rejtve, egy nemes család birtokába jutottak, melyeknek szép arczbőrüket még ma is bámulják és Dr. Rixnek — aki orvosi és más viszonyba lépett e családdal, — sikerült az eddig titkon tartott iratba betekinteni, és igy ezen felülmulhatlan szert, a Pompadour-Pastát a világ érdekében elkésziteni.

Az egyetlen gyógy- és conserváló szer, mely által szeplők, májfoltok, bibircsek, vereség és más az arczban előfordulö kellemetlen bajokat eltávolittatnak és az arczbőrnek ifjui üdeséget adnak. Számtalan bizonyitvány, ezen felülmulhatlan arcz-pastának jó sikeréről bárkinek rendelkezésre áll.

Hogy rászedéstől óva legyenek a Dr. Rix Pompadour-pasta vételénél arra ügyeljenek, hogy minden csomag lepecsételve legyen, és a használati utasitás a feltüntető névaláirásával el legyen látva. Sok más szer létezik ugyanezen vagy hasonló név alatt, és a vevőnek mint a legjobb és felülmulhatlan szer lesznek feldicsérve, de a bebizonyult hasztalanság miatt bizalmatlansággal találkozik; a valódi Pompadour-paszta czélját soha sem fogja eltéveszteni, és mindenkit, aki azt egyszer használta, további használatra és továbbajánlásra készteti; tehát a Dr. Rix aláirására kell jól figyelni.

Hatvan év óta mint legjobb gyógyerejü 5574

szépitő szer

ismeretes, kifogástalan tiszta arczbőr elérésére, a bőr ápolására és szépitésére; szeplő, májfolt, küteg, arczveresség, himlőhelyek, mitesserek ellen; veres kezek fehérek lesznek, ránczok a legrövidebb idő alatt eltávolittatnak, a bőr sima és bársonypuha lesz és természetes szint nyer, amint azt csak az ifjuság nevezheti sajátjának. A Dr. Rix-féle Pompadour-pasta legmagasabb személyiségek és tanárok nyilatkozata szerint eddig utolérhetlenül áll. Ezen paszta a nép nyelven «csodapasztának» elnevezve, nem kendőző, hanem csak gyógyszer, és a legtöbb orvos ajánlja. Elismerő levelek nem lesznek közzétéve. Szétküldés az összeg beküldése vagy utánvét mellett. Ára egy eredeti tégelynek használati utasitással 1 frt 50 kr. Dr. Rix Pompadour-pipereszappan ára 30 kr; Dr Rix Pompadour-tej, puder helyett használandó 1 frt 50 kr.

Wilhelmine Rix, orvos-özvegye

Bécs, Stadt, Adlergasse 12, saját házában

Elárusitási helyek Magyarországon: Budapesten **Török József** gyógyszerésznél; Eszék: Dávid Gyula gyógysz.; Kolozsvár: Széky Miklós gyógysz.; Kassa: Wandraschek Károly gyógysz.; Komárom: Kichner M. gyógysz.; Károlyváros: Mihelyes Zs. gyógysz.; Miskolcz: Dr. Rácz György gyógysz.; Nyitra: Kovács József gyógysz.; Nagy-Enyed: Czerbesz Frigyes utóda gyógysz.; Pozsony: Pisztóry F. gyógysz. Mihálykapu 170; Petrinja: Grgić Vilmos fodrász; Temesvár: Jahner C. M. gyógysz.; Versecz: Strach Sebestyén gyógysz.

Téli tartózkodás Algierban. 1888/89. idény.

Felső Olaszország égalji viszonyai az utóbbi években nem lényegtelen változást szenvedtek, elannyira, hogy a szenvedő emberiség, valamint azok kik az északi zord tél tartama alatt a déli vidékeket keresik fel, jelenleg többnyire

a franczia középtengerparti birtokok, u. m. Észak-Afrika, Algier

felé veszik utjukat. Algier város, mely nagyszámu elsőrangu szállodák-, nyaralók- és magánlakokkal rendelkezik, manapság legkitünőbb franczia üdülőhelynek bizonyult.

Az Algier város hatósága nagymérvü költséggel a **téli idény tartama alatt a vendégek tiszteletére** nagy ünnepélyességeket rendez. Igy lesz: diszbál, lófuttatás, karneválünnep, kivilágitások, fáklyásmenetek, kirmes, kavalkade, virágcorso. Továbbá rendeztetnek: kirándulások Algier környékére, párducz- és vaddisznó vadászatok hajitó dárdákkal. Aztán diszelőadások a szinházak- és circusban, álarczosbálok, tüzijátékok, Ballon captiv-ek szállanak fel, arab athleták mutatványai, népmulatságok, ünnepélyeségek az algieri kikötőben, halvadászat, regatták stb.

A „Compagnie Générale Transatlantique"

pompás berendezésü és gyors franczia postagőzösei **naponkint indulnak**

Marseilleből Algierba

és megteszik az utat 26—28, sőt 23 óra alatt is, mely kizárja a tengeri betegségek keletkezését. **Párisból az ut Algierig 48, esetleg 41, Bécsből Algierig 70 óra alatt megtehető. Jegyek, felvilágositás** stb. kapható:

Internationalen Reisebureau von **SCHENKER & Comp.,**

Wien, Schottenring Nr. 3. (Hotel de France). 7924

MAGYAR LEXIKON

AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPAEDIÁJA.

16 kötet szöveg, és 1 kötet (160) képmelléklet

Ára füzve 48 frt, kötve 64 frt.

Kötetenként füzve 3 frt. Kötetenként kötve 4 frt.

Evtizedekig várta közönségünk egy **Magyar Lexikon** megjelenését, mely pótolta volna a régen elfogyott ismeretek tárát, s a magyar viszonyokkal nem törődő német Conversations-Lexikonokat. A fenti munka e hézagot akarja pótolni. Elég bő, hogy akár Brockhaus, akár Mayer Lexikonjait nélkülözhetővé tegye, másrészt hazai viszonyainkra oly nagy mérvben van tekintettel, hogy semmiféle más idegen nyelvü Lexikon nem pótolhatja e tekintetben a **Magyar Lexikon**-t.

Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló minden tudományágat, történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mü, egymaga ugyszólván egész könyvtárt pótolni képes.

Kapható a **PALLAS könyvkiadóhivatalában** Budapesten valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Valódi franczia Cognac

Valódi franczia Cognac

ROUYER, GUILLET & CIE

COGNAC

fines champagnes. — Legjelentékenyebb szállitók.

Kizárólagos elárusitók Magyarország részére

ZWACK JÓZSEF és Tsai

Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám.

Eredeti bouteillák mindenkor készletben. 7869

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában kapható:

Franczia-Magyar szótár. **Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akad. és a legjelesebb szótáriró k után.** — 3 kötet, füzve 10 frt, kötve 12 frt.

Hol keressük a legjobb

POUDERT?

Kérjünk

MÜLLER J. L.-féle „Blaha Serail POUDERT"

Blaha Luiza (báró Splényiné) szinmüvésznő legkedvenczebb arczrizspora.

Valamennyi arczpor legjelesebbje ugy nappalra, mint estére, **tekintélyek által megvizsgáltatván, vegytisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott.** Mint pipere-czikk nélkülözhetlen, az arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjukori üdeséget, szépséget és rózsapirt kölcsönöz. **Egy doboz ára 60 kr., nagyobb 1 frt.**

CRÊME POMPADOUR.

Az illatászat terén jelentékeny párisi kitünőségekkel való összeköttetéseim folytán sikerült, a világhirü és fölötte hatásos **„Crême Pompadourt"** egész eredeti tisztaságában és erejében előállitanom. Ez azon szer, melylyel a hirneves **Pompadour asszony** egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem mulaszthatom el a tisztelt hölgyvilágnak azt a leghathatósabban ajánlani. E kitünő szer jóval felülmul minden eddigi enemü gyártmányt.

„Crême Pompadour" este és reggel alkalmaztatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behinteni a **„Poudre de Serail"**-jal. **Egy tégely ára 1 frt 60 kr.**

Kapható a készitőnél:

MÜLLER J. L.

illatszer és pipereszappan gyári raktárában:

Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Dus választék rendkivül kitünő fog-, haj- és ruhakefékből, fésük, bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. — Továbbá

hölgyeknek különös figyelmébe

ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választéku raktáromat.

Külföldi gyártmányu illatszereink olcsóbbak mint bárhol.

Óvakodjunk a hamisitásoktól s határozottan csak **Müller J. L.-féle «Blaha Serail Pouder»-t kérjünk,** mely a budapesti országos kiállitáson a legnagyobb kitüntetésben részesült. 4637

Huzás már november 1-én.

Bazilika-sorsjegyek

készpénzfizetés mellett a napi árfolyamon, vagy részletfizetésre

2 darab	38 havi	— frt	70 kros	részletre	
3 «	38 «	1 «	05 «	«	
5 «	38 «	1 «	75 «	«	

Magyar vörös-kereszt sorsjegyek

2 darab	35 havi	1 frt	— kros	részletre	
3 «	35 «	1 «	50 «	«	7903
5 «	35 «	2 «	50 «	«	

Az azonnali játékjogot élvező részletivek az első két részlet beküldése után adatnak ki, ajánlott küldésre 20 kr. hozzászámitandó. Az eredeti sorsjegyek pénztárainkban őriztetnek és bármikor megtekinthetők.

A „MERCUR"

kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete POLITZER S.

Budapest, Dorottya-utcza 12. szám.

Ügynökök kedvező feltételek mellett felvétetnek.

Kiabálás nem használ,

tények bizonyitanak.

Egy végeladásnál sem lehet oly olcsón vásárolni, mint nálam, mert a nagy fizetési kötelezettségek kényszeritenek áruimat igen olcsó áron eladni. Használja fel mindenki e ritka alkalmat, hogy szükségletét nálam fedezhesse.

Nőknek:

Borjubőr czugczipő 16 ‰ magas	3.30
Zergebőr czugczipő, szivalak	3.50
Finom laszt. czugcz. 16 ‰ m.	3.20
Borju kidbőr, szivalak	4.20
Posztó czipő, lakbőrrel körözve	4.40

Férfiaknak:

Borjubőr czugczipő dupla talppal	3.20
Borjubőr czugczipő, I. talppal, sárga varrott	4.80
Posztó czipő, bőrrel boritva	4.50
Posztó czipő, lakbőrrel beosztva	5.50
Szalonlak bőrrel boritva	5.—
Bagariabőr csizmák egy darabból 3-szoros talppal	9.50
Lakcsizma különös finom	11.—
Gyermek csizmák	2.50—3.50
Gamaschlik tengeri kutya bőrből	2.50
Gamaschlik szarvas bőrből	5.—

DOCTOR L.

V., Dorottya-utcza 3a

Vidéki megrendélések leggondosabban eszközöltetnek, nem tetsző, készséggel átcseréltetik. 7869

Huzás november 2-án!

Bazilika-sorsjegyek

Évenkint 3 huzás: márcz. 1-én, julius 1-én, nov. 1-én.

Főnyeremény: 50,000, 20,000, 15,000 frt o. é.

Eredeti sorsjegyek készpénzfizetés mellett, jelenleg 9 frt.

Részletivek:

3 sorsjegyre	35 részletben	à 1 frt	10 kr.	
5 «	36 «	à 1 «	80 «	
10 «	36 «	à 3 «	60 «	

Két részlet lefizetése után a vevő egy a sorozat és számmal ellátott eredeti részletivet kap és minden a részlet-fizetési idő alatt esedékes nyeremények vevő kizárólagos tulajdonát képezik.

Igérvények à 1 frt bélyeggel együtt.

Ügyes ügynökök magas jutalék mellett felvétetnek.

FUCHS H. váltóüzlete,

Budapest, Dorottya-utcza 9. sz. 7927

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.